

373.111

ก. ๑๖๑

๕. 3

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอน
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ปริิญาพนธ์

ของ

เสนีย์ ลังษ์ทอง

13 อ.ก. 2537.

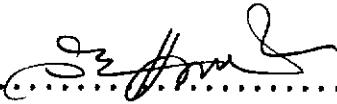
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริิญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

พฤษภาคม 2536

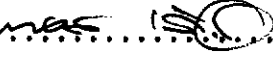
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.วิชัย มหวนเพชร)
..... กรรมการ
(ผศ.ฉลวย อีระเผ่าพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.วิชัย มหวนเพชร)
..... กรรมการ
(ผศ.ฉลวย อีระเผ่าพงษ์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ณรงค์ เลี้ยงประชา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)
วันที่ 3 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลวย อีระเผ่าพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ณรงค์ เสงี่ยมประชา ที่กรุณา ร่วมเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จรินทร์ เทศวานิช ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชน รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ สุนทรสมัย รองศาสตราจารย์บรรเลง ศรีนิล และอาจารย์ ดร.ภุชงค์ วัฒนา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณ อาจารย์วิระ กุหลาบ อาจารย์ไชยานันต์ มาโนชญ์จิต และเพื่อนร่วมงาน ที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณศิษย์เก่าทุกคนที่คอยช่วยเหลือให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ อาจารย์มาลินี แซ่เตื่อง ที่คอยให้คำแนะนำ เสนอแนะ ตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องในการเขียนปริญญานิพนธ์

และสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านรวมทั้งผู้ซึ่งไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งปริญญานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี

เสนีย์ ลังขทอง

พฤษภาคม 2536

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี	8
แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูตาสาหรรมศึกษาที่ดี	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	39
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	82
กลุ่มตัวอย่าง	83
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
สรุปผลการวิจัย	90
การอภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	121
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	129
ประวัติผู้วิจัย	145

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและตอบกลับมาของกลุ่มตัวอย่าง	
จำแนกตามสถานภาพของผู้สอน	41
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ	41
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและเพศ	42
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและอายุ	43
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์	
การทำงาน	44
6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะ	
ทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู	45
7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะ	
ทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู	53
8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะ	
ทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู	61
9 เปรียบเทียบและจัดลำดับทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน	
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู	
อุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ	
ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู	70
10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน	
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู	
อุตสาหกรรมศึกษา	73
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอนเป็นรายคู่	75

12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านบุคลิกภาพเป็นรายคู่	76
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านมนุษยสัมพันธ์เป็น รายคู่	77
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านคุณธรรมของครู เป็นรายคู่	77
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา รวมทุกด้านเป็นรายคู่	78
16	ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะและข้อเสนอนั้นต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูอุตสาหกรรมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และเสนอเป็น ร้อยละ	79

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1 แสดงกรอบความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา ...		5
2 แสดงแผนภูมิองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา		32
3 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของ นักเรียน		52
4 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของ ผู้สอน		60
5 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของ ผู้บริหาร		69
6 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของ นักเรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และทัศนะในภาพรวมทุกกลุ่ม		72

บทนำ

การศึกษาถือว่า เป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 2518 : 5) เพราะการศึกษาเป็นการผลิตกำลังคนให้กับสังคม ทำให้คุณภาพของคนในสังคมดีขึ้น เมื่อสังคมดีขึ้นจึงมีการพัฒนาเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ฉะนั้นคนจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา (เชาว์ เจริญลาภ. 2533 : 1) การศึกษาเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้น ครุฑเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้วางรากฐาน เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตแก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ รู้จักปรับตัวตนเองทุก ๆ ด้าน เพื่อการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพสังคม การเมือง เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ สังคม การเมือง เทคโนโลยี เศรษฐกิจและจำนวนพลเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษาของไทยก็มีการพัฒนาไปด้วย มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน เมื่อประเทศไทยมีพลเมืองมากขึ้น สถาบันการศึกษามีมากขึ้น ดังเช่น จากสถิติในปี พ.ศ.2530 ประเทศไทยมีพลเมืองถึง 53,873,172 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 23) จำนวนโรงเรียนแยกตามระดับการศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ ระดับก่อนประถมศึกษา 24,058 แห่ง ระดับประถมศึกษา 34,097 แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2,348 แห่ง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ 994 แห่ง สายอาชีพ 489 แห่ง และระดับอุดมศึกษา 492 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 6) เป็นที่ยอมรับว่า เมื่อมีพลเมืองเพิ่มขึ้น สถาบันการศึกษาเพิ่มขึ้น มีผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น จะหวังให้พลเมืองที่สำเร็จการศึกษาทุกคนเข้ารับราชการทั้งหมดนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งจึงออกสู่ตลาดแรงงาน การจัดการศึกษาจึงมีการพัฒนาหลักสูตร ให้บรรจุกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพไว้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพไว้

ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพและได้สำรวจตนเองว่า มีความถนัดต่อวิชาชีพสาขาใดบ้าง เพื่อเลือกเรียนวิชาชีพแล้วออกมาดำรงชีวิตตามความรู้ความสามารถ และความถนัดตามสาขาวิชาชีพในโอกาสต่อไป

ในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ประกอบไปด้วยวิชาต่าง ๆ 6 วิชา คือ เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม ศิลปหัตถกรรม อุตสาหกรรม สำหรับกลุ่มวิชาอุตสาหกรรม ประเทศไทยมักจะใช้ภาษาง่าย ๆ ลื่น ๆ ว่า อุตสาหกรรม แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า อุตสาหกรรมศึกษา ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษว่า Industrial Education (Baird, 1972 : 6) วิชาที่จัดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาสามัญ หรือวิชาพื้นฐาน จะใช้ชื่อว่าวิชาช่างพื้นฐาน หรือวิชาช่างในบ้าน แต่ถ้าจัดเป็นวิชาเลือกหรือวิชาอาชีพ เรียกว่า วิชาช่างอุตสาหกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533 : 163)

ผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบไปด้วยผู้ที่สำเร็จมาจากหลายสถาบัน เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยครู วิทยาลัยเทคนิค ซึ่งแต่ละสถาบันที่ผลิตครูออกมานั้น มีจุดมุ่งหมาย ปรารถนา และหลักสูตรแตกต่างกัน จึงทำให้การดำเนินการเรียนการสอนของผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรมไม่เป็นไปในทิศทางอันเดียวกัน เป็นผลให้การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประสบปัญหา ดังเช่น จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ สวัสดิ์ เงินดำ และคนอื่น ๆ (2530 : 655-657) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาสามัญมากกว่าวิชาสายอาชีพ การวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเศษ บุญอยู่ (2529 : 142-143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนขาดความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และสาธิตการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพในโรงเรียน นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ด้านอาชีพไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพ

การที่คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา ยังประสบปัญหาและไม่ดีพอ ไม่เป็นที่สนใจของนักเรียน มิได้เกิดจากองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ องค์ประกอบหนึ่งที่มีบทบาทที่สำคัญในการจัดการศึกษาคือผู้สอน โดยเฉพาะผู้สอน ทำการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประเภทอุตสาหกรรมศึกษา ซึ่งมี

คุณลักษณะแตกต่างออกไปจากครูสามัญ และแม้แต่ผู้สอนที่สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประเภท
อุตสาหกรรมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในขณะนี้ ก็มีคุณลักษณะที่ต่างกันไป
ตามสถาบันการศึกษาที่ครูเหล่านั้นสำเร็จมา

เพื่อให้ได้คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะที่เหมาะสมเป็น
ไปในแนวทางอันเดียวกัน ทำการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประเภทอุตสาหกรรมศึกษาอย่าง
มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้นักเรียนหันมาสนใจเลือกเรียนกลุ่มวิชานี้มากขึ้น นักเรียน
ผู้สอน และผู้บริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญ เป็นผู้ที่ใกล้ชิดและรู้สภาพ
ปัญหา จึงมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดว่าครูอุตสาหกรรมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
นั้น ควรจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรม
ศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนำผลวิจัยในครั้งนี้ เสนอต่อผู้มี
หน้าที่ผลิตครูอุตสาหกรรมศึกษาได้นำไปประกอบการพิจารณาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียน
การสอน ตลอดจนเป็นแนวทางให้ครูอุตสาหกรรมได้ยึดถือเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงทัศนะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
2. เพื่อศึกษาถึงทัศนะของผู้สอนที่สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านการสอน ด้านทักษะ
ทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
3. เพื่อศึกษาถึงทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
4. เพื่อศึกษาระดับและจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรม
ศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ
ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู

5. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครูว่า มีความแตกต่างกันอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาครูอุตสาหกรรมศึกษาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม
2. ใช้เป็นแนวทางของครูอุตสาหกรรมศึกษาในการนำเอาผลจากการวิจัยนี้ไปปรับปรุงตนเองให้ถูกต้องและสอดคล้องกับทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เป็นข้อมูลสำหรับสถาบันการผลิตครูนำไปประกอบการพิจารณาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาให้ตรงกับทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ทำการศึกษาประกอบด้วย
 - 1.1 นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร
 - 1.2 ผู้สอนที่สอนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร
 - 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ทัศนะของ
 - 2.1.1 นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 2.1.2 ผู้สอนที่สอนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1.3 ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

2.2.1 ด้านการสอน

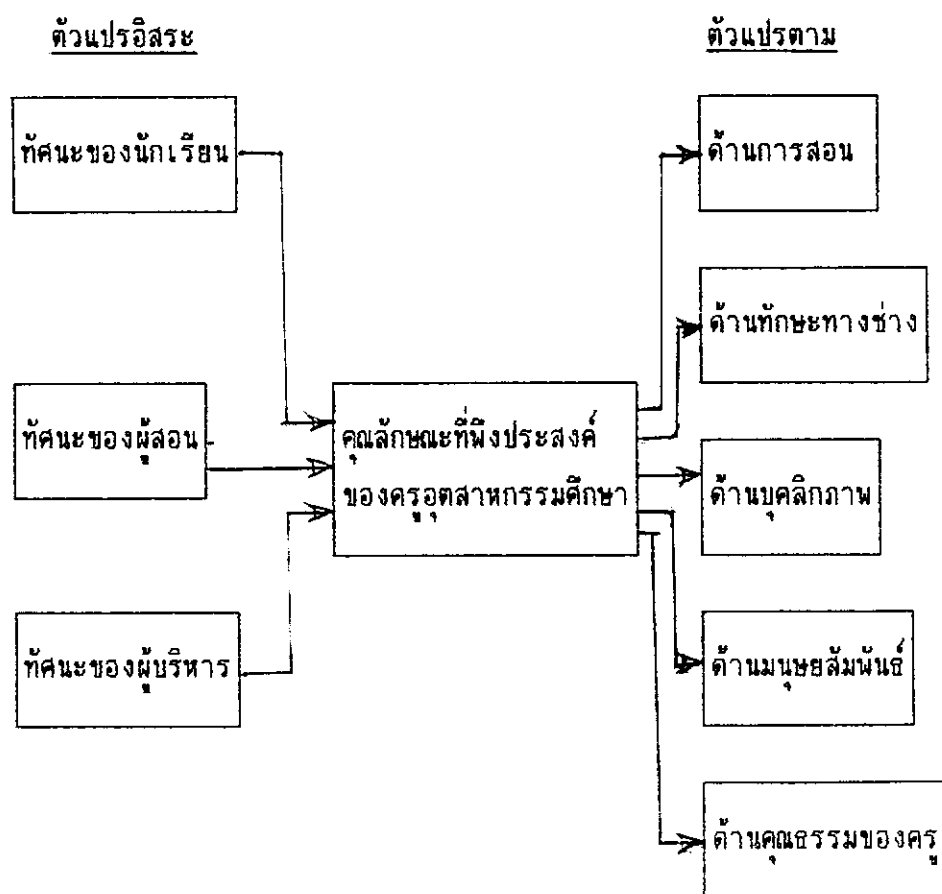
2.2.2 ด้านทักษะทางช่าง

2.2.3 ด้านบุคลิกภาพ

2.2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.2.5 ด้านคุณธรรมของครู

ซึ่งสรุปเป็นกรอบความคิด (conceptual framework) ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา

นิยามศัพท์

1. คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่มีให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 187)
2. ครูช่าง หมายถึง ผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา หรือวิชาช่างอื่น ๆ เช่น วิชาช่างขนม วิชาเสริมสวย วิชาช่างตัดผม วิชาช่างเกษตร เป็นต้น
3. ครูอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง ผู้สอนวิชาช่างพื้นฐาน ช่างในบ้าน ช่างอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างโลหะ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลเรือ ช่างต่อเรือ ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มวิชาการทำงาน วิชาพื้นฐานอาชีพและวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษา
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง คุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 ด้านการสอน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร หลักการสอน และเนื้อหาวิชาที่สอน การผลิตตำรา และเอกสารทางวิชาการ รวมทั้งการนำเอาแนวความคิด และวิธีการทางการศึกษาใหม่ ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การวัดและประเมินผล
 - 4.2 ด้านทักษะทางช่าง หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะด้านวิชาชีพที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียน
 - 4.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกที่ครูแสดงออกทั้งทางกายและอารมณ์ ทางกายหมายถึง มีบุคลิกดี มีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มีความแคล่วคล่องว่องไว มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ทางอารมณ์หมายถึง รู้จักควบคุมอารมณ์ มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส
 - 4.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้เป็นอย่างดี เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ
 - 4.5 ด้านคุณธรรมของครู หมายถึง ความมีเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ รักความเป็นธรรม การวางตนอย่างเหมาะสมกับความเป็นครู กระทำตนในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อสังคมและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และสังคม

5. ทักษะ หมายถึง ความเห็น การเห็น เครื่องรู้เห็น สิ่งที่เห็น การแสดง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 389)

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษาที่เปิดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

7. ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่สอนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษาที่เปิดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร

8. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

9. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานในการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ที่สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี
2. แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดี
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี

คุณลักษณะของครูที่ดีนั้น ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ และผู้วิจัยบางท่านได้ให้แนวคิดเป็นไปในรูปแบบที่คล้าย ๆ กัน ดังนี้

จากผลของการประชุมสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การปฏิรูปการฝึกหัดครูตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน วันที่ 24-27 ธันวาคม 2524 ได้สรุปลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้ (แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย. 2524 : 12-13)

1. มีความเป็นครู คือ ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักเมตตาปราณีเด็ก รักอาชีพครู ใฝ่รู้โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีคุณภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบและเรียบง่าย มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น

2. มีความรู้ในด้านต่อไปนี้

- 2.1 วิชาเฉพาะอย่างลึกซึ้ง เหมาะสมตามระดับการศึกษาที่จะสอน
- 2.2 วิชาชีพรู้ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัยการประเมินผล
- 2.3 ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์

ธรรมชาติ

3. มีความสามารถในการสอน วิธีการอบรมและการพัฒนา การเป็นผู้นำผู้ตาม และผู้ประสานงานที่ดี โดยได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดทักษะ

นอกจากนี้ในการประชุมสัมมนาดังกล่าวยังได้สรุปถึงคุณลักษณะของครูที่ต้องการไว้ดังนี้
คือ

1. มีคุณธรรมจรรยา
2. มีความสามารถในการสอน
3. มีความสามารถในการวิจัย พัฒนา และเฝ้าหาความรู้

แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ครูสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพครู มีหน้าที่ในการควบคุมสอดส่องจรรยาและวินัยของครู ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยคณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานครู (ครูสภา. 2533 : 14-20) พอสรุปได้ดังนี้

1. รอบรู้
2. สอนดี
3. มีคุณธรรมจรรยาบรรณ
4. มุ่งมั่นพัฒนา

รอบรู้ คือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่เกิดขึ้นในสังคมของตนและของโลก มีความรู้รอบในวิชาชีพของตน เช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา และจะต้องมีความรู้อย่างเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบ

สอนดี คือ จะต้องสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน อีกทั้งสามารถให้บริการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

มีคุณธรรมจรรยาบรรณ คือ มีศรัทธาในอาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ เพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของอาชีพครู มีความรับผิดชอบต่อด้านการศึกษาต่อสังคม ชุมชนและนักเรียน มีความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและการพัฒนาในทุกด้าน

มุ่งมั่นพัฒนา คือ รู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง สนใจใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ

รู้จักเพิ่มพูนวิถีสฐานะของตนเอง คิดค้นและทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (2521 : 187-188) ได้กล่าวถึง ลักษณะของครูดีในทัศนะของ สังคมไทย โดยสรุปจากผลของการวิจัย โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เจลิยว บุรีภักดิ์ เป็น หัวหน้าทำการวิจัย ได้นำผลจากการวิจัยนี้มาออกเผยแพร่ โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัด ครู เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2520 ผลจากการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ถือว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด
2. ด้านการยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของครูดี
3. ความรับผิดชอบต่องานที่การงาน เป็นลักษณะที่สำคัญสำหรับการเป็นครูที่ดี จำเป็น จะต้องฝึกหัดให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่การงาน
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร ทั้งในการสื่อความคิดในการสอนและการ ติดต่อกับบุคคลอื่น คุณสมบัตินี้ควรจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู และจะต้องมีการฝึกฝนทั้งด้านการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน
5. ด้านการหาความรู้อยู่เสมอ ทำให้ครูได้รับความรู้ใหม่ ๆ อันเป็นการช่วยส่งเสริม การสอนอันเป็นอาชีพโดยตรง สถาบันการผลิตครูจะต้องพยายามปลูกฝังให้นักศึกษามีนิสัยในการ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2526 : 7) ได้กำหนดให้มีระเบียบคุรุสภา จรรยา มารยาท และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ.2526 ซึ่งปรับปรุงมาจากระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยา มารยาทตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2506 ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะและ พฤติกรรมของครูที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

1. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งการงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใดอันอาจ ทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู

5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและเป็นธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งงานในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงาน และของสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

โกสินทร์ รัชสิยานันท์ (2530 : 305) ได้กล่าวถึงลักษณะร่วมจากการรวบรวมลักษณะที่ดีของครูตัวอย่างมีอยู่หลายประการ พอสรุปลักษณะของครูที่ดีได้ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
2. มีระเบียบวินัย
3. ตั้งใจสอน

วรศักดิ์ วรสมโม (2521 : 296-305) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ธรรมะที่ทำให้เป็นครูโดยสมบูรณ์ดังนี้

1. ครูต้องเป็นผู้ที่มุ่งมั่นในเรื่องทางวิญญาณ คือ ครูไม่หวังผลตอบแทนจากศิษย์ มีความคิดว่า เมื่อช่วยเหลือผู้อื่นแล้วมีความรู้สึกอิ่มใจ เป็นสุขใจ

2. มีความเต็มใจที่จะสอนศิษย์ มีความพอใจในงานที่ตนทำ คือ มีความพึงพอใจในอาชีพครูนั่นเอง

3. ครูต้องเป็นพระโพธิสัตว์ คือ เป็นผู้ทูลทูลตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าตัวเองยังไม่พ้นทุกข์ อุดมคติของพระโพธิสัตว์มีว่า "เราจะยอมลำบากเพื่อให้ผู้อื่นสบาย" คือ ไม่เห็นแก่ตัว นั่นเอง

4. หลักการสั่งสอน สรุปวิธีสอน 3 ประการ ดังนี้

4.1 โดยการพูด คือ กล่าวตักเตือน หรือใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

4.2 โดยการปฏิบัติให้ดู คือ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน เสียสละ รู้จักข่มใจ ระวังอารมณ์จากความโลภ โกรธ หลง ไม่ถือมั่น เอาแต่ใจตัว มีความเป็นอยู่ง่าย ๆ ไม่ฟุ้งเฟ้อ สรุ่ยสร้อย มีมารยาททางกาย วาจาดี

4.3 โดยการแสดงความสุภาพให้ดู คือ แสดงอาการไม่มีทุกข์ คือ มีแต่ความยิ้มแย้ม แจ่มใส ไม่เป็นทุกข์ เป็นผู้หมดปัญหาของชีวิต เสียสละให้อภัย ชีวิตมีแต่ความสุข อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติธรรม ทำให้คนอื่นอยากคบหาสมาคม เพราะไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร

จากการรายงานของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2521 : 25) ซึ่งได้นำเสนอ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2521 เกี่ยวกับลักษณะของครูและบุคลากรทางการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

ลักษณะครูที่พึงประสงค์ คือ

1. รักการอ่าน
2. มีความคิดเป็นของตนเอง
3. มีความมั่นใจ เลื่อมใสศรัทธา และมีจรรยาบรรณในอาชีพครู
4. ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรมจรรยาอันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับกันทั่วไป

ในชุมชน

5. ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพอสมควรแก่สภาพ ฐานะยากง่าย มีอัธยาศัยดี มีความรักในงาน ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุ เกินกว่าคุณธรรมและจริยธรรม

ทองคำ หงส์พันธุ์ (2531 : 37) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาครู มีคุณลักษณะใหญ่ ๆ ที่ควรเน้นเป็นพิเศษอยู่ 3 วิธี คือ

1. สอนดี
2. มีคุณธรรม
3. นำชุมชนพัฒนา

โกรนุช ศิริพันธุ์ (2531 : 35) ได้สรุปถึงลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นครูที่ดี ควรมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. สอนดี คือ สอนให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีความเฉลียวฉลาด สอนได้ เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง มีความรักกว้างขวาง สามารถถ่ายทอดวิชาแก่ศิษย์ด้วยกลวิธีการสอนที่แปลก ใหม่อยู่เสมอ และเหมาะสมกับบทเรียน สอนแล้วนำไปปฏิบัติได้ รู้หลักจิตวิทยาในการเรียน การปกครองชั้นเรียน ขยันในการอบรมสั่งสอนศิษย์ ตลอดจนรู้จักในการทดสอบ การวัดผลและ

ประเมินผล สอนเต็มที่ เต็มเวลา

2. ประพฤติ คือ มีความประพฤติเป็นแม่แบบของศิษย์ ละเว้นอบายมุข อันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งปวง

รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน แต่งกายถูกต้องและเหมาะสม ตรงต่อเวลา มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อย มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดมั่นในจรรยาครู

สุโท เจริญสุข (2515 : 108-111) ได้เสนอคุณลักษณะของครูดีตามลำดับตัวอักษรไว้ดังนี้

ก... กอบกิจ ตั้งใจทำงาน ไม่หลีกเลี่ยงหน้าที่ ตรงต่อเวลา
ข... ขวนขวาย มีความขยันหมั่นเพียร แสวงหาความรู้อยู่เสมอ
ค... ครุ่นคิด มีความรอบคอบ ช่างสังเกต มีเหตุมีผล อารมณ์มั่นคง
ฆ... ฆราวาส ทำตนเป็นผู้ครองเรือนที่ดี เข้าใจในชีวิตครอบครัว ดำรงชีวิตได้อย่าง

ราบรื่น

ง... งาม มีความเหมาะสมทุก ๆ ด้าน เช่น การเดิน การพูดจา ความประพฤติ และการแต่งกาย ฯลฯ

จ... จริงจัง มีความจริงใจ จริงจังในการทำงาน
ฉ... ฉลาดฉาน พุดจาคล่องแคล่วฉาดฉาน พูดได้ถูกต้อง
ช... ชี้อ่อน รู้จักเด็กและช่วยเหลือเด็ก เป็นที่ปรึกษาเด็ก ชี้อ่อนทางให้เด็กเดิน
ทางไปสู่จุดหมายที่พึงประสงค์

ซ... ซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อตนเองทั้งด้านความคิดและการกระทำ มีความซื่อสัตย์สุจริต
ฌ... ฌาน มีสมาธิในการคิด ไม่เอนเอียงอ่อนไหวไปตามคำประจบสอพลอ

ปราศจากอคติ

ญ... ญี่ใหญ่ บรรลุสติภาวะเป็นผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา

ฎ... ฎีกา มีวินัย มีหลักในการทำงาน
ฏ... ฏีกา รู้จักค้นคว้าทดลองหาความจริง ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย
ฐ... ฐานะ รู้จักฐานะของตนเอง ประหยัดไม่สุรุ่ยสุร่าย
ฑ... ฑูต รู้จักสร้างและสะสมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ
ฒ... ฒัน คำนึงว่าศึกษาเพิ่มเติม ส่งเสริมฐานะของตนเองอยู่เสมอ

- ณ...คุณค่า มองเห็นคุณค่าของศิลป วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
 ด...ดูแลเด็ก เอาใจใส่ต่อเด็กนักเรียน มีใจรักเด็ก
 ต...ติดตาม คอยดูแลติดตามเด็กในเรื่องการเรียน ส่งเสริมเด็กให้เติบโตอย่าง
 สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา
 ถ...ถามไถ่ มีมนุษยสัมพันธ์ บุคเก่ง เสียงดังฟังชัด
 ท...ท่องเที่ยว เดินทางไปตามแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เพื่อศึกษาหาความรู้ทำให้
 เกิดความรู้กว้างขวาง
 ช...ธรรมะ มีศีลธรรมประจำใจ เป็นคนมีเมตตากรุณาต่อศิษย์ มีความยุติธรรม
 ต่อศิษย์
 น...นอบน้อม เป็นคนสุภาพ อ่อนโยน พุดจาไพเราะ มีมารยาทนุ่มนวล นอบน้อม
 ถ่อมตน เหมาะสมกับความเป็นครู
 ข...ขากบั่น อดทน มีมานะพยายามในการสั่งสอนศิษย์
 ป...ปกป้อง ดูแล ซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก
 สามารถเป็นที่พึ่งของบุคคลอื่นได้พอสมควร
 ผ...ผิงผาย มีบุคลิกดี น่านับถือ
 ผ...ไผ่ผั่น มองเห็นการณ์ไกล ตั้งความหวังของชีวิตไว้
 พ...พรรคพวก รู้จักคบมิตร ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นได้ดี
 ฟ...ฟันเฟือน ไม่หลงใหลมกายในอบายมุขทั้งปวง
 ภ...อิทธิมย์ มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์แจ่มใส เป็นกันเองกับศิษย์
 ม...มุ่งหมาย มีจุดมุ่งหมายในการทำงานที่แน่นอน
 ย...ยับยั้ง รู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้จักอดกลั้น มีความคิดรอบคอบ
 ร...รอบรู้ เป็นผู้ทรงความรู้ มีความรู้กว้างขวาง
 ล...ลิลลา วางตัวเหมาะสมกับความเป็นครู
 ว...ว่องไว กระฉับกระเฉง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
 ศ...ศรัทธา รักและศรัทธาในอาชีพครู
 ษ...ศึกษา ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 ส...สละใส อารมณ์ดี หน้าตาขี้มยิ้มแจ่มใส
 ห...หุนหัน ต้องเป็นคนสุขุม เยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น

น...กัณหา มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ รู้จักให้อภัยแก่ผู้อื่น
 อ...โอ๊วค กล้าแสดงความคิดเห็น ช่างพูด ช่างคุย
 อ...เออฮา มีอารมณ์ขัน ไม่ถือตัว

สมจินต์ มนุษยศิลป์ (2533 : 21-25) ได้กล่าวถึงการทำงานอาชีพครู และได้กล่าวสรุปคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้ คนที่จะเป็นครูจะต้องเสียสละ และจะต้องพยายามหาวิธีสอน เพื่อให้เป็นประโยชน์กับเด็กมากที่สุด ต้องคอยค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญจะต้องสร้างความใกล้ชิดกับเด็ก พยายามเข้าใจเขา เข้าถึงตัวเขา และต้องพยายามให้เขาเข้าใจเราด้วย

นิเชต สุนทรนิทกซ์ (2534 : 21-23) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะครูดี พอสรุปได้ว่า ครู มีความสำคัญและมีความหมายรองลงไปจากพ่อแม่ อาชีพครูจึงเป็นอาชีพที่เป็นความหวังที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของชีวิตให้ดีขึ้น ครูมีธรรมชาติที่พิเศษ และเป็นอาชีพที่มีความพิเศษในตัวเอง จึงผูกพันอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการที่ขอเรียกว่า "ธรรมชาติทั้งสาม" ที่ควรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของความเป็นครู คือ

1. การปฏิบัติให้เป็นผู้ไม่รู้ ไม่เรียนอยู่เสมอทั้งในบทบาทภาระ สาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ และวิชาที่เชื่อมโยงสัมพันธ์ ตลอดทั้งความรู้ที่เป็นความรู้ทั่วไปที่พึงรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปฏิบัติจนผูกพันเป็นนิสัย ไม่รู้ แสวงหาและค่อย ๆ พัฒนาตนเองจนมีความรอบรู้แตกฉาน สามารถเป็นที่พึ่งพาได้ในระดับต่าง ๆ และเมื่อได้พักเพียรศึกษาต่อเนื่องตลอดไป ก็ย่อมไม่เกินกำลังที่จะเป็นผู้รู้ที่พึ่งพาได้ในสาขานั้น และย่อมเป็นเกียรติภูมิของชีวิตที่ได้มีอาชีพเป็นครู

2. ต้องรักงานของตน งานของครู คือ นักเรียน ครูจึงต้องรักนักเรียนเพราะนักเรียนคือเนื้องาน และยิ่งต้องยึดถือเป็นอาชีพตลอดไป ก็ต้องรักให้ได้ คนที่ไม่รักอาชีพของตน ยากที่จะปฏิบัติงานให้ลุล่วงและเกิดผลดีได้ ต้องพัฒนาตนเองในทุกแง่ทุกมุม ให้รักให้ชอบให้ได้ ใครที่ชอบแล้วรักแล้วก็โชคดีที่เป็นสุขตั้งแต่เริ่มงาน

3. การครองตนให้เหมาะสมกับสถานของอาชีพถือว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะหน้าที่ครู คือ สอนให้นักเรียนเป็นคนดี ครูจึงเป็นดังอุปกรณ์การสอนที่มีชีวิต ซึ่งแม้อิทธิพลแทรกอยู่ในทุกวิชาและทุกกิจกรรมที่ครูมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในระดับประถมและมัธยม ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การพูด กิริยามารยาท ตลอดทั้งการพิจารณาความผิด-ถูกชั่ว-ดี ย่อมอยู่ท่ามกลางการสังเกตและเฝ้ามองของนักเรียน การครอง

คนของครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าใครก็ตามที่ฝากเพียรทำได้ดีในประการที่หนึ่งและสอง ย่อมถือได้ว่าเป็นผู้สอนหนึ่งลือดี แต่ถ้าสามารถเพียรสั่งสมให้ค่อย ๆ บริบูรณ์ได้ทั้งสามประการ จึงควรได้ชื่อว่าเป็น "ครุติ"

จากแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จากข้างต้นที่กล่าวมาแล้วนั้น พอจะสรุปคุณลักษณะของครุติที่ดี ๆ ไปที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้ คือ ครุติจะต้องมีความรู้ดี ประพฤติดี สอนดี บุคลิกดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มีความคิดก้าวหน้า เป็นคนฉลาด รู้จักปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มุ่งมั่นพัฒนาทั้งตนเอง และส่วนของงานที่ตนรับผิดชอบอยู่เสมอ

นอกจากคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ครุติควรจะมีลักษณะที่พึงประสงค์ คือ จะต้องมีความรัก อาชีพครุ มีความพึงพอใจในอาชีพครุ มีวิญญานของความเป็นครุ คือเป็นครุทั้งร่างกายและจิตใจ

แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดี

ได้มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติพิเศษของครูอุตสาหกรรมศึกษา หรือครูช่างที่ดีไว้หลายทัศนะ ดังนี้

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 47) ได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับผู้เป็นครูอุตสาหกรรมศึกษาหรือผู้ที่สอนวิชาช่างที่ดีนั้น ควรจะยึดหลักดังต่อไปนี้

1. ต้องมีความรู้ทางจิตวิทยา
2. ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักอา
3. ในการสอนแต่ละครั้งครูจะต้องมีการเตรียมการสอนมาอย่างดี
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
5. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน
6. เข้าใจปรัชญาและบทบาทของครูอุตสาหกรรมศึกษา
7. รักษาความสัมพันธ์และมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและสถาบันอุตสาหกรรม
8. มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์

ต่าง ๆ ได้

9. มีความรู้ในเรื่องความปลอดภัย มีพื้นความรู้ ความสามารถในทางช่างเทคนิค
10. มีความรู้ทางช่างหลายสาขาและเป็นผู้พัฒนาตนเอง หาความรู้เพิ่มเติมในสาขาที่ตน

สอนอยู่เสมอ

ฉลุย อีระเผ่าพงษ์ (2530 : 141-142) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูอุตสาหกรรมศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์เหล่านี้มาก่อนจึงจะเป็นครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดีได้ คือ

1. เคยผ่านการฝึกงานระดับช่างฝีมือ เคยเป็นช่างอาชีวะและเคยทำงานในสาขานั้น ๆ มาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี

2. ครูอุตสาหกรรมศึกษา ควรรับจากคนที่เคยเป็นช่างมาก่อนแล้วจึงมาเรียนวิชาชีพครูหลัง

3. ครูอุตสาหกรรมศึกษา ควรจะจัดเวลาให้มีโอกาสเตรียมการสอนวันละ 1 ชั่วโมง

4. ให้ครูอุตสาหกรรมศึกษาสอนตรงกับสาขาวิชาที่ตนเรียนมา ครูสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ครูคนหนึ่งควรสอนได้ 2-3 ช่าง

5. หน้าที่ครูอุตสาหกรรมศึกษา นอกจากจะทำการสอนแล้วควรมีความสามารถทำอย่างอื่นได้ด้วย เช่น พิจารณาหลักสูตร แบบเรียน ติดตั้งเครื่องจักร แก้ไขข้อบกพร่องเครื่องจักรเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้

6. ครูอุตสาหกรรมศึกษา เมื่อสอนไประยะหนึ่งแล้วควรเปิดโอกาสให้เขากลับเข้าไปฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม หลังจากทำการสอนมาแล้ว 3 ปี

7. ให้ครูอุตสาหกรรมศึกษาได้มีโอกาสรับการอบรมเทคนิคพิเศษเป็นครั้งคราว เพื่อให้ความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

ณรงค์ เลี้ยงประชา (2516 : 14) ได้กล่าวว่า นักเรียนอุตสาหกรรมศิลป์จะมีคุณภาพดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับผู้สอนอุตสาหกรรมศิลป์ และครูอุตสาหกรรมศิลป์จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้นักเรียนได้มากแค่ไหนขึ้น ขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับการฝึกทั้งทางด้านวิชาช่าง วิชาสามัญ และวิชาครู นอกจากนี้ครูช่างหรือครูอุตสาหกรรมศิลป์ควรมีคุณลักษณะอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น

1. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนและรักอาชีพครู

2. มีพรสวรรค์ทางช่างและมีจิตใจเป็นนักอุตสาหกรรม

3. ฉลาด รู้จักแก้ปัญหา

4. สนใจปัญหาเด็กและแก้ปัญหาของเด็กได้

5. มีความคิดเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง

ความคิดเห็น

6. มีคุณธรรม ตัดสินปัญหาด้วยความเที่ยงธรรม

7. รักความก้าวหน้า หมั่นศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และมีความขยันในการปฏิบัติงาน

8. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 9. มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 10. มีความรู้และทักษะในวิชาที่ตนสอน
 11. รู้จักจัดและบริหารในโรงฝึกงาน
 12. รู้จักเป้าหมายของงาน
 13. สอนดี
 14. สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน
 15. มีความสามารถในการวัดผลประเมินผลนักเรียน
 16. เข้าใจในพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก
 17. มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอุตสาหกรรม สมาคม
ผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น ๆ
 18. เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 19. รู้หลักทฤษฎีการเรียนรู้
 20. มีความซื่อสัตย์ทั้งในด้านการงานและส่วนตัว
 21. รักษาเกียรติแห่งความเป็นครูของตน
- เปเรอ กิจรัตน์ (2532 : 50-52) ได้สรุปคุณสมบัติและบทบาทของครูอุตสาหกรรม
ศึกษาไว้ตามลำดับดังนี้
1. เข้าใจบทบาทของอุตสาหกรรมและนำเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน
เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม
 2. มีแนวความคิด และหลักการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และปรับปรุง
หลักสูตร มีความพยายามที่จะเพิ่มพูนทักษะในการสอนให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา
 3. มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทางด้านอุตสาหกรรมได้
เป็นอย่างดี
 4. ต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย เลือกเนื้อหาการสอนใหม่ ๆ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้
เกิดประโยชน์มากที่สุด
 5. มีความสามารถในการวางแผนจัดและบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ
 6. มีความสามารถในการวางแผนและทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 7. มีความสามารถในการวัดผลประเมินผล ตลอดจนทำงานวิจัยได้ด้วย

8. มีความสามารถทางด้านเทคนิคช่าง และรู้ถึงหลักความปลอดภัยพื้นฐาน

9. มีความรู้ลึกซึ้งในสาขาที่ตนสอน

ครูตลาหกรรมศึกษาควรมีบทบาททั่ว ๆ ไป ดังนี้

1. เป็นผู้จัดการด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

1.1 พัฒนาโครงการสอน

1.2 ประเมินการสอน

1.3 กำหนดนโยบายของโรงฝึกงาน

1.4 จัดแบ่งรายจ่ายในโรงฝึกงาน

1.5 เขียนรายงานต่อผู้บริหาร

1.6 สั่งซื้อรายการวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์

2. เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

2.1 ให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านทฤษฎี

2.2 สาธิตการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร

2.3 ประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน

2.4 กำหนดระเบียบของความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

2.5 สร้างสื่อการสอนหรืออุปกรณ์การสอน

2.6 ควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน

2.7 ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียน

2.8 ปรับปรุงวิธีสอน

3. เป็นผู้ให้คำปรึกษากิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

3.1 ให้คำปรึกษาในกิจกรรมของนักเรียน

3.2 ควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

3.3 เลือกเครื่องมือหรือจัดเตรียมเครื่องมือเพื่อซ่อมแซม

3.4 จัดสถานที่การปฏิบัติงานของนักเรียน

3.5 ทำตารางความก้าวหน้าของนักเรียน

3.6 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม หน้าที่รักษาความสะอาด

3.7 รักษาผลงานและการบันทึกเกี่ยวกับนักเรียน

3.8 ควบคุมการมาเรียนของนักเรียน

ผจญ ขันธะขวนะ (2532 : 9-16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผู้สอนงานช่าง ทำให้ผู้สอนวิชาช่างประสบความสำเร็จไว้ดังนี้

1. มีคุณสมบัติของผู้สอนวิชาชีพ คือ มีความรู้กว้างขวางพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความกระตือรือร้นและฉับไวในการแก้ปัญหา มีความอดทนอยากรู้อยากเห็น และเป็นคนช่างสังเกต
2. มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะตน คือ มีความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาที่ตนสอน มีทักษะทั้งวิชาช่างเทคนิคและวิธีสอน
3. มีการพัฒนาตนเองและสร้างภาพพจน์ของผู้สอนงานช่าง คือ มีส่วนร่วมในการสัมมนา แสดงผลงานช่าง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมช่าง
4. มีความรับผิดชอบในการคัดเลือกเนื้อหา รู้จักวิเคราะห์แผนหลักของหลักสูตร รู้จักเลือกเนื้อหาวิชาให้ตรงกับความต้องการและเป้าหมายของการศึกษา
5. รู้จักในการวางเป้าหมายและแนวทางของรายวิชาให้ชัดเจน
6. รู้จักวิธีการวิเคราะห์วิธีทำงาน
7. รู้จักกำหนดระยะเวลาพักผ่อนของนักศึกษาให้เหมาะสมตามหลักจิตวิทยาของการทำงาน

ชนะ กลีฬาร (2531 : 129) ได้กล่าวไว้ในวาระการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถาบันผลิตครู ณ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 7-9 กุมภาพันธ์ 2531 เกี่ยวกับการผลิตครูช่างไว้ว่า "การผลิตครูช่างนั้นต้องเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูต้องทำได้จริง ๆ เพราะหากครูทำเองไม่ได้แล้ว ก็ไม่รู้จะไปสอนเด็กได้อย่างไร"

ไพศาล หุ่นแก้ว (2531 : 132) กล่าวว่า ในการพัฒนาคุณภาพของครูช่าง ควรคำนึงดังนี้

1. ในการผลิตบัณฑิตควรจะเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่
2. ตัวอาจารย์เป็นจุดที่ต้องพิจารณาในกระบวนการผลิต หากจะพัฒนาคุณภาพบัณฑิตครูช่าง เปรียบเสมือนเครื่องจักรจะต้องอย่างไรก็ตาม หากคนที่ควบคุมเครื่องจักรทำไม่ได้ หรือทำไม่ได้ไม่ดี ก็ยากจะทำงานให้ได้ดี

ในการเรียนการสอนวิชาช่างให้ได้ผลดีในสถานศึกษาใด ๆ นั้น ควรจะมีลักษณะที่เป็นไปตามความต้องการของสังคม ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ แนวคิดนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ธนู แสงวงศ์ (2505 : 18-24) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดอาชีวศึกษาที่ดี

นั้น จะต้องประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. การศึกษาต้องอยู่บนรากฐานของความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม
2. โครงการอาชีวศึกษาต้องวางไว้นาน
3. ต้องให้การอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ
4. การสอนต้องเป็นตามความเป็นจริง
5. อาคาร โรงฝึกงาน เครื่องมือเครื่องจักรเพียงพอ
6. มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ
7. ครูต้องมีความสามารถ
8. ต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหาร
9. ได้รับการยอมรับจากสังคม
10. ต้องเน้นคุณภาพ
11. ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากกระทรวงศึกษาธิการ
12. มีการส่งเสริมจัดหางาน
13. มีการติดตามผล

การสอนวิชาช่างให้ได้ผลดีนั้น ครุฑนั้นว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เกี่ยวกับเรื่องนี้ หวน นินธพันธ์ (2508 : 59-60) ได้สรุปคุณลักษณะของครูช่างที่ดีไว้ดังนี้

1. ทำตัวให้เป็นที่น่าเชื่อถือของนักเรียน
2. มีความสามารถในการสอน
3. เอาใจใส่การเรียน
4. มีความยุติธรรม
5. มีใจหนักแน่นไม่โกรธง่าย
6. มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน
7. เอาใจใส่การทำงานของนักเรียน

เบลเลน (Belen. 1962 : 24-26) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่าง

ไว้ 13 ประการ ดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อการสอน
2. เป็นผู้ที่มีความรอบรู้
3. มีปฏิภาณและไหวพริบดี

4. มีอารมณ์ดี สภาพจิตใจที่มั่นคง
5. มีจิตใจโอบอ้อมอารี เห็นอกเห็นใจคนอื่น อยากร่วมเหลือคนอื่นโดยเฉพาะนักเรียน
6. มีอารมณ์ขัน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในขณะมีการเรียนการสอน รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกอยากเรียนอยู่ตลอดเวลา

7. มีความยุติธรรม ตัดสินปัญหาด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง
8. เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา มีความทะเยอทะยาน พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

9. มีลักษณะเป็นผู้นำ
10. เป็นคนมีเสน่ห์ที่น่าเชื่อถือ
11. เป็นคนที่มีความคิดรอบคอบ มีความรักกว้างขวาง
12. เป็นคนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่นได้
13. เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

แบคมิส (Bakamis. 1966 : 31-37) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูผู้สอนวิชา
อุตสาหกรรมศิลป์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ทำการเตรียมการสอนมาอย่างดีทุกครั้งที่สอน
2. มีประสบการณ์ในการสอน
3. มีความขยันขันแข็งในการทำงาน
4. มีบุคลิกดี
5. มีลักษณะเป็นผู้นำ
6. มีความสามารถเป็นผู้บริหารได้

ลิตเทรลล์ (Littrel. 1970 : 35-42) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของครูช่างที่
ประสบความสำเร็จในการสอนไว้ดังนี้

1. เข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. รู้จักวางแผนในการสอน
3. สอนดี
4. คร่ำคร่าและมีความมั่นใจในการสอน
5. สอนด้วยความตั้งใจ
6. ตรงต่อเวลา

7. หุดดั่งฟังชัด
 8. มีความยุติธรรม มีคุณธรรม
 9. มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
 10. รู้จักวิธีการวัดผลและประเมินผล
- ไบร์ด (Baird, 1972 : 8) ได้กล่าวว่า ครูช่างควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ดังนี้

1. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
2. มีความอดทน อดกลั้น ในการแก้ปัญหา
3. เป็นผู้ทรงความรู้ คือ มีความรู้กว้างขวางทุก ๆ ด้าน
4. มีความจริงใจ
5. มีบุคลิกดี
6. มีลักษณะเป็นผู้นำ
7. พร้อมที่จะขอศึกษาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น
8. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

มานาวีส (Manaois, 1977 : 12-15) ได้กล่าวไว้ว่า ครูช่างควรมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่จะประสบความสำเร็จในการสอนไว้ดังนี้

1. ทำงานเป็นระเบียบ มีวินัย แต่งกายเรียบร้อย
2. มีเจตคติที่ดีต่อการสอน และมีวิญญานของความเป็นครู
3. มีความรู้ทางช่าง ชยัน และเตรียมทุกครั้งเมื่อมีการสอน
4. เข้าห้องสอนตรงตามเวลา
5. เป็นผู้ทรงความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์
6. กระฉับกระเฉงว่องไว และรู้จักยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว
7. มีความซื่อสัตย์ และทำงานร่วมกับคนอื่นได้
8. มีความเป็นกันเองและเข้าใจปัญหาของนักเรียน สามารถร่วมมือกับผู้ปกครอง

นักเรียนและชุมชนได้เป็นอย่างดี

9. มีสุขภาพดี
10. สุขภาพอ่อนโยนน่านับถือ
11. มีความจริงใจ มีอารมณ์ที่มั่นคง มีเหตุผล

12. มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน
13. บุคลิกดี
14. อุตสาหกิจ

จากการค้นคว้าศึกษาถึงแนวคิดข้อมูลต่าง ๆ จากนักวิชาการ นักการศึกษาและ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดี ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น พอสรุปคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดีได้ดังต่อไปนี้ คือ ครูอุตสาหกรรมศึกษา นั้น นอกจากจะมีคุณลักษณะที่ดีเหมือนครูสอนทั่ว ๆ ไป คือ มีความรอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมุ่งมั่นพัฒนาแล้ว ครูอุตสาหกรรมศึกษายัง จะต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพ มีทักษะ มีความชำนาญเชี่ยวชาญตรงกับสาขาที่ตนสอน ครูอุตสาหกรรมศึกษายังจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง รับผิดชอบต่อทั้งนักเรียน งานในหน้าที่ และรับผิดชอบต่อเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์วัสดุต่าง ๆ ต้องรู้จักในการจัดโรงฝึกงาน บริหารโรงฝึกงาน วางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนมีความสามารถในการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และโรงงานอุตสาหกรรม ในชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้า ทันสมัยอยู่เสมอให้แก่ นักเรียน ครูอุตสาหกรรมศึกษายังจะต้องมีความสามารถในการควบคุมดูแลศิษย์ในเรื่อง การเรียนการสอน ตลอดจนความประพฤติของนักเรียนให้เป็นคนดีที่จะออกไปสู่สังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม ตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยทั้งของไทย และต่างประเทศ พอสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดี ได้ดังนี้

วิรัตน์ อัครานวัตร (2524 : 145-147) ได้ศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง พุทธศักราช 2524 ของกรมอาชีวศึกษา พบว่า สมรรถภาพด้านความรู้ในวิชาเทคนิค สมรรถภาพด้านทักษะในวิชาเทคนิค และสมรรถภาพด้านความรู้ และทักษะในวิชาครูของผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า มีเพียงพอที่จะสอนนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง พ.ศ. 2524 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2524 : 211-212) ได้ทำการศึกษาปัญหาความต้องการ และเปรียบเทียบปัญหา และความต้องการด้านการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ระดับ ป.กศ. ชั้นสูง ของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารในวิทยาลัยครู เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและ ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรอุตสาหกรรมศิลป์ในวิทยาลัยครู ผลจากการศึกษา พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีความต้องการคุณสมบัติและสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอน ได้แก่

1. ความรู้ความสามารถในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. ความรับผิดชอบ
3. ตรงต่อเวลาในการสอน
4. เจตคติที่มีต่อวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ค่อนข้างมาก

พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65-75) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถภาพทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านวิชาชีพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ใน คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า รวม 388 คน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพ ที่ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีมากที่สุด คือ

1. ด้านวิชาชีพ ได้แก่
 - 1.1 ความรู้ความชำนาญในวิชาเทคนิค
 - 1.2 มีทักษะในการใช้เครื่องมือและวัสดุฝึก
 - 1.3 มีความรู้ในวงงานอาชีพ
 - 1.4 สามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีและหลักวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ได้
2. ด้านการสอน ได้แก่
 - 2.1 ถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
 - 2.2 นำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน
 - 2.3 สอนให้นักเรียนเข้าใจง่าย
 - 2.4 สาธิตงานช่างให้นักเรียนดูได้อย่างถูกต้อง

- 2.5 รู้ถึงหน้าที่ของครูช่างอุตสาหกรรม
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ได้แก่
 - 3.1 มีความเสียสละต่อส่วนรวม
 - 3.2 เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น
 - 3.3 มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างได้ผล
 - 3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. ด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน ได้แก่
 - 4.1 มีความสามารถในการตัดสินใจ
 - 4.2 มีเหตุผลในการปกครองชั้นเรียน
 - 4.3 กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง
 - 4.4 แก้ปัญหาได้ตรงเป้า
 - 4.5 มีความเข้าใจพฤติกรรมนักเรียน

สมรรถภาพทั้ง 4 ผลจากการวิจัย พบว่า สมรรถภาพด้านวิชาชีพมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง สมรรถภาพด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ด้านแนะแนวและปกครองชั้นเรียน ให้ความสำคัญรองลงมาตามลำดับ และพบว่า ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

ไพศาล วีระไทย (2525 : 51-60) ได้ทำการศึกษาความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ของสถานศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่เปิดสอนแผนกวิชาไฟฟ้า ในกรุงเทพมหานคร รวม 8 แห่ง เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างไฟฟ้าปฏิบัติในด้านต่าง ๆ รวม 5 ด้าน จากผลของการวิจัย พบว่า สมรรถภาพของอาจารย์สอนวิชาไฟฟ้าปฏิบัติ ที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต้องการมีคุณลักษณะดังนี้

1. ด้านการจัดเตรียมการสอนและวัสดุ ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาไฟฟ้าปฏิบัติควรจะมีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี ในทุกครั้งที่ทำการสอนเรื่อง วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ควรมีการวางแผนการใช้อย่างถูกต้องและประหยัด นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาไฟฟ้าปฏิบัติ ควรจะมีการเขียนตำราประกอบการเรียนที่เกี่ยวกับวิชาช่างไฟฟ้าด้วย

2. ด้านวิธีการสอนและเทคนิค กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า ครูผู้สอนวิชาไฟฟ้า ควรจะมีความสามารถในการซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องจักร มีความสามารถในการ

ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องจักรทางไฟฟ้าได้บ้าง และสามารถปฏิบัติงานให้นักศึกษาได้คู่เป็นตัวอย่างได้ ควรนำความรู้ทางด้านอุตสาหกรรมมาประยุกต์ใช้ในการสอน มีการปรับปรุงและสร้างแบบทดสอบให้ได้มาตรฐาน มีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้า ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ทำงานให้เรียบร้อยและถูกต้อง และสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาไฟฟ้าปฏิบัติ ควรจะเป็นผู้ที่ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอาจารย์ และเข้ากับเพื่อนอาจารย์ได้ทุกคนทั้งในแผนกเดียวกันและแผนกวิชาอื่น ๆ

4. ด้านการจัดโรงฝึกงาน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอน ควรมีความรับผิดชอบดูแล ซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในโรงฝึกงานให้ใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา ใช้โรงฝึกงานในการเรียนการสอน และการสาธิตให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รู้จักจัดระเบียบความปลอดภัย และความสะอาดในการใช้โรงฝึกงาน สามารถวินิจฉัยสั่งงานได้โดยตนเอง มีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดโรงฝึกงาน

5. ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างไฟฟ้าปฏิบัติ ควรจะเป็นผู้สามารถชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบถึงเกณฑ์การประเมินผลการเรียนแก่นักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณสมบัติตนเอง ช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการเรียนแก่นักศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของนักศึกษา

สงยศ แยมพวง (2527 : 78-82) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของครูวิทยาศาสตร์ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้กลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหาร ครูวิทยาศาสตร์ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2526 เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ในด้านหลักสูตร ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านทักษะภาคปฏิบัติในห้องทดลอง ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ด้านเจตคติทางวิทยาศาสตร์ และด้านบุคลิกลักษณะ ผลจากการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูวิทยาศาสตร์ ควรเป็นดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ครูวิทยาศาสตร์ต้องมีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของวิทยาศาสตร์ และเข้าใจหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รู้และเข้าใจขอบข่ายของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ต้องมีความสามารถในการประเมินหลักสูตร สามารถดัดแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. ด้านวิชาการ ครูที่สอนวิทยาศาสตร์ ควรมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มีการฝึกฝนอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ การติดตามความเคลื่อนไหวทางวิทยาศาสตร์อยู่ตลอดเวลา

3. ด้านการสอน ครูวิทยาศาสตร์จะต้อง รู้และเข้าใจการใช้เครื่องมือ รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการทดลอง มีความแม่นยำในเนื้อหา ควรมีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์อย่างเพียงพอ มีความสามารถในการด้านกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนอยู่ตลอดเวลา

4. ด้านทักษะปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ครูวิทยาศาสตร์จะต้องรู้จักเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทุกครั้งที่ทำการศึกษา รู้จักแก้ปัญหา มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ทุกชนิดในห้องทดลอง และใช้อย่างปลอดภัย

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูวิทยาศาสตร์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ เข้าใจหลักการวัดผลประเมินผล วัดผลได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

6. ด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ ครูวิทยาศาสตร์จะต้องกวดขันให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ห้องปฏิบัติการตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในลักษณะที่ปลอดภัย

7. ด้านบุคลิกลักษณะ ครูวิทยาศาสตร์จะต้องมีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคนช่างสังเกต ชอบค้นคว้าทดลอง กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

8. ด้านเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ครูสอนวิทยาศาสตร์จะต้องเป็นคนอยากรู้อยากเห็น มีเหตุผล แก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ โดยมีการวางแผนไว้ก่อน

มันทนา ปิยะมาลา (2509 : 98) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร ธนบุรี โดยใช้แบบสำรวจคุณลักษณะของครูจากกลุ่มตัวอย่างครู 1,406 คน พบว่า ครูไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สอนศิษย์เท่านั้น แต่จะต้องมีคุณลักษณะอื่น ๆ อีก ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่พึงปรารถนาของสังคมที่ บุญสนอง ไกรเนต (2516 : 38) พบว่า ครูควรมีความสามารถด้านต่าง ๆ คือ ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดที่ทันสมัย

เฉลิม บุรณิก และคนอื่น ๆ (2520 : 367-369) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี จากผลการวิจัยขอสรุปได้ดังนี้

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่คนไม่ชอบมากที่สุด คือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ ขาดความ

ยุติธรรมเห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ

3. ครูที่คนชอบมากที่สุด คือ ตั้งใจสอน เข้าใจและเป็นกันเอง ยุติธรรม ตรงเวลา เลียสละและมีเมตตาธรรม

4. ครูชาย มักบกร่องด้าน ย่งอบายมุข การแต่งกาย กิริยามารยาทไม่ดี ครูหญิง มักบกร่องด้านการแต่งกาย และอารมณ์เจ้าชู้ ชอบบ่น

5. หน้าที่สำคัญของครู คือ การสอน การอบรมเด็ก การสอดส่องความประพฤติ และการแนะแนว

6. ลักษณะของครูที่ดีจะต้องประพฤติดี ลักษณะดี รับผิดชอบการสอน และสอนดี ยุติธรรม มีมนุษยสัมพันธ์

7. ลักษณะครูที่ดี จากคำถามปลายเปิดพบว่า ลักษณะของครูที่ดีจำเป็น คือ

7.1 ความเที่ยงธรรม

7.2 ความซื่อสัตย์สุจริต

7.3 ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบ

7.4 มีความประพฤติดี

7.5 ยึดมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

7.6 การค้นหาความรู้อยู่เสมอ

7.7 ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

คุณลักษณะของครูในด้านการสอนของครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ละเอียต หนูเกิด (2513 : 77) พบว่า คุณลักษณะของครูในด้านการสอน มีความสำคัญอันดับแรก รองลงไป คือ คุณลักษณะในด้าน ยุติธรรม เหตุผล แนะนำ บุคลิก เมตตา สัมพันธ์ อุปการะ และอันดับสุดท้าย คือ คุณลักษณะ ในด้านส่งเสริมให้กำลังใจ และยกย่องชมเชยนักเรียน

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีได้มีผู้ทำการศึกษาไว้หลายท่าน เช่น นิค (Peik. 1949 : 37-38) ได้รวบรวมคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้ คือ มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน เป็นผู้ทรงความรู้ สนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นใจกว้าง มีเหตุผล มีความยุติธรรม มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน เป็นพลเมืองดี ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คาร์ช และเอสตราปรีด

(Karch and Estrabrook. 1956 : 19-23) ซึ่งได้ทำการวิจัยโดยใช้วิธี Job Analysis ผลปรากฏว่า คุณลักษณะพื้นฐานของครูที่ดีมีอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการสอน ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว และลักษณะท่าทาง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น ทั้งสองท่านมีความเห็นว่า ครูที่ดีต้องสนใจและเข้าใจปัญหาของนักเรียน ตอบปัญหาอย่าให้เรื่องส่วนตัวมาฉี้อธิลกับเจตคติที่มีต่อนักเรียน พยายามจัดเรื่องยุ่งยาก และอุปสรรคต่าง ๆ พยายามควบคุมอารมณ์อยู่ตลอดเวลา

เฮนจัม (Henjum. 1969 : 143-147) ได้ทำการวิจัยโดยการให้นักศึกษาที่เรียนวิชาครูที่มหาวิทยาลัยมินิโซต้า จำนวน 78 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ดีต้องมีคุณลักษณะต่อไปนี้ คือ มีบุคลิกภาพทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป รู้จักควบคุมตนเอง มีความรู้กว้างขวาง มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่ตลอดเวลา

برانแฮม (Branham. 1975 : 6960-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูประถมศึกษาตามทัศนะของครูใหญ่ และครูผู้ร่วมงาน พบว่า ความคาดหวังในเรื่องบทบาทของครูประถมศึกษาตามสถานภาพต่าง ๆ เช่น อายุ สถานภาพสมรส คุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ครูอายุมาก ครูอายุน้อย ครูโสด ครูไม่โสด ครูวุฒิต่ำ ครูวุฒิสูง มีความคาดหวัง หรือทัศนะต่อครูประถมศึกษาเหมือนกัน และวอกท์ (Vogt. 1970 : 2781-A) ได้ให้ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 147 คน และครูใหม่อีก 127 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนียตอบแบบสอบถามที่เรียกว่า California Definition of Teacher Competence เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการเตรียมครูของวิทยาลัยตอนกลาง ของรัฐแคนซัส ผลปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต่าง ๆ มีสมรรถภาพครูด้านต่าง ๆ สูงกว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างประเมินค่าสมรรถภาพครูของตนสูงกว่าสมรรถภาพครูที่ตนถูกประเมินจากครูใหญ่ ส่วนการที่จะมีการสอบถามสมรรถภาพครูที่ครูควรมีจากนักเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรปฏิบัติเพื่อจะได้นำมาพัฒนาสมรรถภาพครูด้านการสอน

ไรอันส์ (Ryans. 1970 : 360-390) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู วัตถุประสงค์ของการวิจัยประการที่หนึ่งเพื่อวิเคราะห์แบบต่าง ๆ ของพฤติกรรมครู ทัศนคติ ความคิด สติปัญญา และคุณภาพทางอารมณ์ของครู ประการที่สอง เพื่อดูความสัมพันธ์ของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของครู ประการที่สาม เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของกลุ่มครูตาม

สถานภาพต่าง ๆ เช่น อายุ ประสบการณ์ เพศ ขนาดของโรงเรียน คุณลักษณะต่าง ๆ ที่พิจารณา เช่น สติปัญญา ความสามารถทางการสอน การสังคม นิสัยการทำงาน ทักษะ ค่านิยม สัมพันธภาพกับนักเรียน ฯลฯ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูกลุ่มสูงอายุ กับกลุ่มอายุต่ำ และกลุ่มครูที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น พอสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดีได้ดังต่อไปนี้

ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการด้านวิชาช่างเทคนิค ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนมีความรู้และมีทักษะในวิชาชีพครุด้วย รู้และเข้าใจหลักการ กระบวนการเรียนการสอนของวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงทั้งด้านงานสอน และการบริหารงานโรงฝึกงาน การวางแผนเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ พร้อมทั้งการดูแลซ่อมแซมเครื่องจักรเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอนได้บ้าง

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ตั้งแต่ต้นแล้วนั้น คือ แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดี และแนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของครูจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปถึงคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่พึงประสงค์ได้ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน ครูอุตสาหกรรมศึกษาควรมีความรู้ด้านการสอน และกระบวนการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ควรจะรู้หลาย ๆ วิชา

2. ด้านทักษะทางช่าง ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องรู้และมีทักษะในสาขาวิชาอาชีวะอย่างเพียงพอ รู้กระบวนการและวิธีการในการถ่ายทอดเนื้อหาปลูกฝังเจตคติทางด้านวิชาชีพให้แก่ นักเรียน

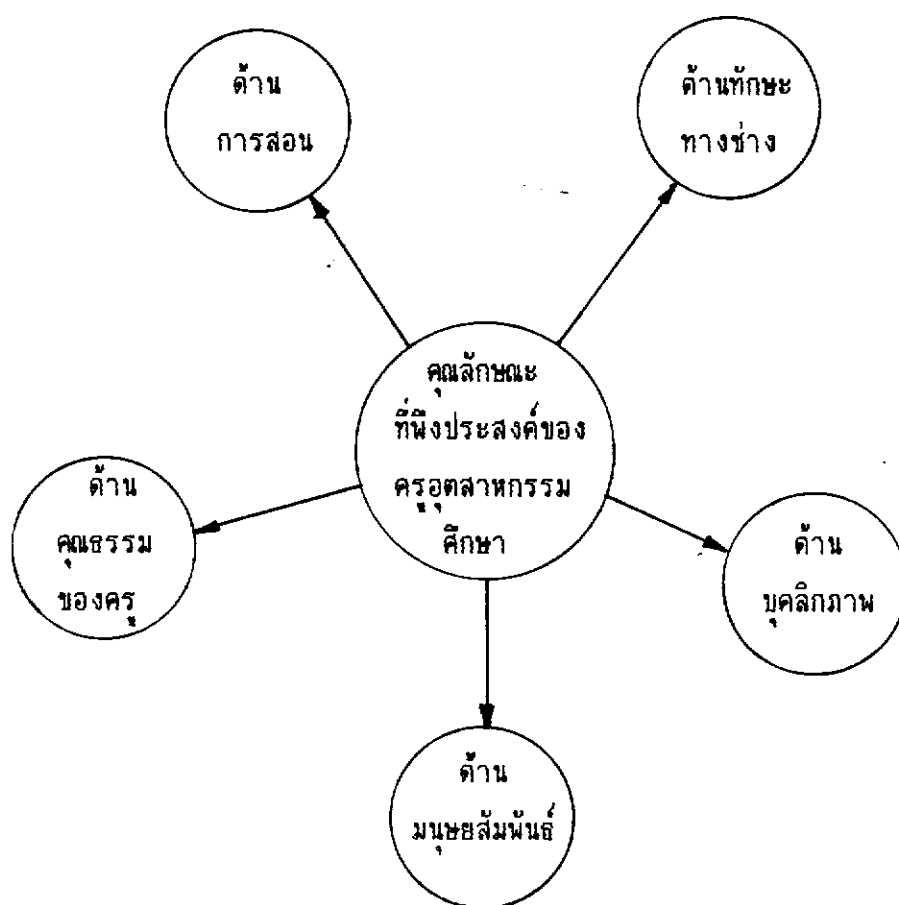
3. ด้านบุคลิกภาพ ครูอุตสาหกรรมศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ คือ มีร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพสมบูรณ์ กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว มีความกระตือรือร้นอยากจะทำงานอยู่ตลอดเวลา มีสภาพจิตใจที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ มีใจคอหนักแน่นมั่นคง มีความยุติธรรม มีความเมตตาการุณาต่อศิษย์

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูอุตสาหกรรมศึกษาควรจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวทำงานร่วมกันกับคนอื่นได้ เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียนและ

ชุมชน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน

5. ด้านคุณธรรมของครู ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความเมตตา กรุณา ยินดีช่วยเหลือศิษย์โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์ รักความเป็นธรรม มีความยุติธรรม ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดี แก่ศิษย์และสังคม ไม่หลงงมงายกับอบายมุขทั้งปวง มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างได้ผลและต่อเนื่อง

ซึ่งสรุปเป็นรูปแบบ (Model) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงแผนภูมิองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน ได้แก่ นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ผู้สอน ซึ่งได้แก่ ผู้ที่สอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาอุตสาหกรรมศึกษา โดยเลือกเอาเฉพาะโรงเรียนที่มีการเปิดสอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2534 รวมทั้งสิ้น 91 โรงเรียน มีนักเรียน 53,787 คน ผู้สอน 556 คน ผู้บริหาร 273 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก ได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 โดยวิธีแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อให้ได้กลุ่ม

ตัวแทนของโรงเรียนที่เหมาะสม ในการแบ่งขนาดของโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดของกรมสามัญศึกษาเป็นเกณฑ์ (กรมสามัญศึกษา. 2533 : 46) จากโรงเรียนจำนวน 91 โรงเรียน แบ่งได้เป็นโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ได้ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน	-	โรง
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน	8	โรง
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน	49	โรง
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวน	34	โรง

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดโดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา จำนวนร้อยละ 30 ของแต่ละกลุ่มได้จำนวนโรงเรียน ดังต่อไปนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน	-	โรง
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน	3	โรง
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน	15	โรง
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวน	10	โรง

รวมทั้งสิ้น 28 โรง จะได้กลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพประเภทวิชา

อุตสาหกรรมศึกษาโรงเรียนละ 20 คน ทั้ง 28 โรง รวม 560 คน

ผู้สอนที่สอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพประเภทวิชา

อุตสาหกรรมศึกษาทุกคน ทั้ง 28 โรง รวม 207 คน

ผู้บริหาร โรงเรียนละ 2 คน ทั้ง 28 โรง รวม 56 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งหมด 823 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการออกแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาลักษณะรูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 รวบรวมสาระและเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสาร และงานวิจัยเพื่อร่างแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ร่างไว้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

2.5 ตรวจสอบและแก้ไขตามที่ได้รับคำชี้แจงแล้วเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2.7 เก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถาม พร้อมทั้งหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.8 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแบบสอบถามฉบับร่าง โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้าย

2.9 สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสากรรมศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ตำแหน่งงาน อายุ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสากรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมของครู ลักษณะของคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert และคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คือ ต้องการมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 คือ ต้องการมาก

ระดับคะแนน 3 คือ ต้องการปานกลาง

ระดับคะแนน 2 คือ ต้องการน้อย

ระดับคะแนน 1 คือ ต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งระดับความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสากรรม

ศึกษา โดยใช้เกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1978 : 174)

ต้องการมากที่สุด	(4.51 - 5.00)
ต้องการมาก	(3.51 - 4.50)
ต้องการปานกลาง	(2.51 - 3.50)
ต้องการน้อย	(1.51 - 2.50)
ต้องการน้อยที่สุด	(1.00 - 1.50)

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือโดยวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเนื้อหาข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้คำถามครอบคลุมตัวแปร ทั้ง 5 ด้าน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คือ

- 1.1 รองศาสตราจารย์จรินทร์ เทควานิช
- 1.2 ดร.สวัสดิ์ อุดมโกษณ์
- 1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ สุนทรสมัย
- 1.4 รองศาสตราจารย์บรรเลง ศรีนิล
- 1.5 ดร.ภชง วัฒนา

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในข้อ 1 ไปทดลองใช้ (try-out) กับ นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ในโรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ

2.1 โรงเรียนบางเขนวิทยา

นักเรียน จำนวน 5 คน
 ผู้สอน จำนวน 3 คน
 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน รวม 10 คน

2.2 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม

นักเรียน จำนวน 5 คน
 ผู้สอน จำนวน 3 คน
 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน รวม 10 คน

2.3 โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ

นักเรียน จำนวน 5 คน

ผู้สอน จำนวน 3 คน

ผู้บริหาร จำนวน 2 คน รวม 10 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบสอบถามทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .92

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนและดำเนินงานดังนี้ คือ

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลจากนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน
2. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทดลองและกลุ่มตัวอย่างจริง โดยผู้วิจัยจะทำการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามแนวของเบสท์

(Best, 1978 : 174)

ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายความว่า มีความต้องการน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายความว่า มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายความว่า มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายความว่า มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายความว่า มีความต้องการมากที่สุด

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา มีดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (mean)

2.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. เปรียบเทียบความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตลาหกรรมศึกษาของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร โดยใช้ F-test แบบ one-way ANOVA และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี S Method ของ Sheffe

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเข้าใจความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมาย ดังนี้

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution

df แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จัดทำตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและตอบกลับมา จำนวนของกลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพของผู้ตอบ กลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพและเพศ กลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพและอายุ กลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน โดยการเสนอเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอนและผู้บริหารที่มีต่อครูอุตสาหกรรมศึกษา แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละด้านมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ตามแนวของเบสท์ (Best)

2. หาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารที่มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ด้านการสอน ด้าน

ทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู แล้วนำคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อมาแปลความหมาย โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาตามแนวของเบสท์ (Best)

3. เปรียบเทียบและจัดลำดับทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละด้านมาแปลความหมาย โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาตามแนวของเบสท์ (Best)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลทักษะของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแต่ละด้านเสนอจัดลำดับความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จำนวนของแบบสอบถามที่ส่งไปและตอบกลับมาของกลุ่มตัวอย่าง
2. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
3. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและเพศ
4. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและอายุ
5. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและประสบการณ์การทำงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวได้โดยนำเสนอเป็นร้อยละ ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป และตอบกลับมาของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ

สถานภาพ	แบบสอบถามส่งไป	แบบสอบถามตอบกลับมา	คิดเป็นร้อยละ
นักเรียน	560	543	96.96
ผู้สอน	207	154	74.39
ผู้บริหาร	56	48	85.71
รวม	823	745	90.52

ข้อมูลจากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกแบบสอบถามที่ส่งไป และตอบกลับมาของผู้ตอบแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ตอบ พบว่า ส่งแบบสอบถามให้นักเรียน จำนวน 560 ฉบับ ตอบกลับมา จำนวน 543 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.96 ผู้สอน จำนวน 207 ฉบับ ตอบกลับมา 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.39 ผู้บริหาร จำนวน 56 ฉบับ ตอบกลับมา 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.71 รวมแบบสอบถามที่ส่งไปให้ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารทั้งหมด 823 ฉบับ ตอบกลับมาทั้งหมด 745 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.52

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน	543	72.90
ผู้สอน	154	20.70
ผู้บริหาร	48	6.40
รวม	745	100.00

ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนตอบแบบสอบถาม จำนวน 543 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90 ผู้สอนแบบสอบถาม จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 ผู้บริหาร ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 6.40 รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวนทั้งสิ้น 745 คน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ และเพศ

สถานภาพ	เพศ					
	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
นักเรียน	486	65.20	57	7.70	543	72.90
ผู้สอน	142	19.10	12	1.6	154	20.70
ผู้บริหาร	41	5.5	7	0.90	48	6.40
รวม	669	89.8	76	10.20	745	100.00

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและเพศ พบว่า เป็นนักเรียนชาย จำนวน 486 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 เป็นนักเรียนหญิง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 ส่วนผู้สอนเป็นชาย 142 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ผู้สอนเป็นหญิง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ผู้บริหาร เป็นชาย 41 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ผู้บริหารเป็นหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 745 คน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพและอายุ

สถานภาพ	อายุ						รวม ร้อยละ	
	10-20ปี	ร้อยละ	21-40ปี	ร้อยละ	41-60 ปี	ร้อยละ		
นักเรียน	539	72.30	4	0.50	-	-	543	72.90
ผู้สอน	7	0.90	121	16.20	26	3.50	154	20.70
ผู้บริหาร	-	-	27	3.60	21	2.80	48	6.40
รวม	546	73.30	152	20.40	48	6.30	745	100.00

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและอายุ พบว่า นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 539 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 อายุระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ส่วนผู้สอน ที่มีอายุระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ปี อายุระหว่าง 21-40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 อายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ส่วนผู้บริหารที่มีอายุ 21-40 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60 อายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 745 คน

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	ประสบการณ์การทำงาน						
	10ปีลงมา	ร้อยละ	11-25ปี	ร้อยละ	26ปีขึ้นไป	ร้อยละ	รวม ร้อยละ
ผู้สอน	59	29.20	93	46.00	2	1.00	154 76.20
ผู้บริหาร	5	2.50	35	17.30	8	4.00	48 23.80
รวม	46	31.70	128	63.40	10	5.00	202 100.00

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า เมื่อจำแนกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีลงมา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-25 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 26 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีลงมา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-25 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 รวมผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอนและผู้บริหารทั้งสิ้น 202 คน

ตอนที่ 2 รายละเอียดข้อมูลทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู โดยมีขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลแยกออกเป็นกลุ่ม ดังต่อไปนี้

ทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม

ทักษะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
1. คุณลักษณะด้านการสอน	3.82	0.52		ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมาย				
ให้สอน	4.12	0.80	1	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม	4.04	0.84	2	ต้องการมาก
มีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา				
ให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง	4.02	0.85	3	ต้องการมาก
รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพ				
ปัจจุบันอยู่เสมอ	4.00	0.84	4	ต้องการมาก
มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาการสอน	3.96	0.77	5	ต้องการมาก
มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา				
ได้ทุกสาขาวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ	3.94	0.85	6	ต้องการมาก
มีความสามารถในการทำแผนการสอนและ				
โครงการสอน	3.94	0.82	7	ต้องการมาก
มีความสามารถสอนได้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด	3.92	0.87	8	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเก็บ ขำรุงรักษา และซ่อม				
เครื่องมือและอุปกรณ์การสอน	3.90	0.93	9	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเตรียมการสอน	3.90	0.92	10	ต้องการมาก
มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน				
ในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.79	0.90	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อน				
การสอนและหลังการสอน	3.78	0.84	12	ต้องการมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ทัศนะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิค				
วิธีการสอนใหม่ ๆ	3.69	1.04	13	ต้องการมาก
มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา				
และเทคโนโลยีทางการสอน	3.67	0.86	14	ต้องการมาก
มีความสามารถในการนิเทศการสอน	3.61	0.88	15	ต้องการมาก
เข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน				
สอนอยู่เสมอ	3.44	0.93	16	ต้องการมาก
การวัดผลมุ่งเน้นด้านทักษะเพียงด้านเดียว	3.22	1.00	17	ต้องการปานกลาง
2. <u>คุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง</u>	3.73	0.52		ต้องการมาก
มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติ				
งานช่าง	4.24	0.78	1	ต้องการมาก
มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่าง				
มีประสิทธิภาพ	4.05	0.82	2	ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร				
ให้คงอยู่และใช้งานได้อยู่เสมอ	4.01	0.84	3	ต้องการมาก
มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ				
และอุปกรณ์ที่ใช้สอน	3.99	0.86	4	ต้องการมาก
มีความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษาหลายวิชา	3.94	0.85	5	ต้องการมาก
สามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผล				
การศึกษาที่สมบูรณ์	3.93	0.84	6	ต้องการมาก
มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพประเภทวิชา				
อุตสาหกรรมศึกษาได้หลายสาขาวิชา	3.88	0.87	7	ต้องการมาก
มีความสามารถฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียน				
ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.86	0.88	8	ต้องการมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ทัศนะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการจัดการและบริหารโรงฝึกงาน	3.75	0.86	9	ต้องการมาก
มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ	3.58	1.08	10	ต้องการมาก
ยึดถือทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผล				
ประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน	3.39	1.03	11	ต้องการปานกลาง
รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้				
บ้างเพียงเล็กน้อย	3.10	1.14	12	ต้องการปานกลาง
มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ	2.80	1.21	13	ต้องการปานกลาง
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	3.89	0.55		ต้องการมาก
มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์	4.18	0.86	1	ต้องการมาก
มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดีเสมอ	4.09	0.86	2	ต้องการมาก
มีความอดทนต่อสิ่งอุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียน				
การสอนจนบรรลุเป้าหมาย	4.09	0.83	3	ต้องการมาก
มีการบำรุงรักษาสุขภาพและพละนาฬายอยู่เสมอ	4.07	0.85	4	ต้องการมาก
แต่งกายได้เหมาะสมในเวลาปฏิบัติการสอน	4.05	0.83	5	ต้องการมาก
มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน	4.03	0.89	6	ต้องการมาก
มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน	3.95	0.88	7	ต้องการมาก
เป็นผู้มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน	3.93	0.84	8	ต้องการมาก
มีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์	3.92	0.93	9	ต้องการมาก
มีไหวพริบในการแก้ปัญหาให้กับงานที่ได้รับผิดชอบ				
และปัญหาของโรงเรียน	3.90	0.92	10	ต้องการมาก
เอาใจนักเรียนจนนักเรียนรักใคร่	3.71	1.02	11	ต้องการมาก
พูดจาไพเราะและพูดชัดถ้อยชัดคำ	3.66	1.04	12	ต้องการมาก
เป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม	2.93	1.24	13	ต้องการปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ทักษะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
4. <u>คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์</u>	3.82	0.51		ต้องการมาก
มีความยินดี ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับ				
บัญชาด้วยความเต็มใจ	4.07	0.82	1	ต้องการมาก
มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	4.06	0.82	2	ต้องการมาก
รู้จักปรับตัว เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	4.04	0.86	3	ต้องการมาก
มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของ				
ผู้บังคับบัญชา	4.02	0.76	4	ต้องการมาก
รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียน				
และนอกห้องเรียน	4.00	0.88	5	ต้องการมาก
เข้าใจความรู้สึกของนักเรียนสามารถ เข้ากับ				
นักเรียนได้	3.96	0.96	6	ต้องการมาก
มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อ				
ผู้บังคับบัญชา	3.96	0.86	7	ต้องการมาก
รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและ				
บุคคลอื่น	3.93	0.86	8	ต้องการมาก
มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น	3.92	0.76	9	ต้องการมาก
ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียน				
ประสบปัญหา	3.91	0.82	10	ต้องการมาก
มีความสามารถปรับตัว เข้ากับผู้บังคับบัญชาได้	3.88	0.91	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการกระทำตนเป็นผู้มีคุณค่า				
และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน	3.87	0.85	12	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง				
โรงเรียนกับชุมชน	3.83	0.81	13	ต้องการมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ทัศนะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐ เอกชน หรือสถานประกอบการ เพื่อ ส่งนักเรียนเข้าศึกษาต้งานและฝึกงาน	3.72	0.96	18	ต้องการมาก
มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือเรียกว่า หัวโบราณ	2.98	1.22	15	ต้องการมาก
มีความสันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับบุคคล แปลกหน้า	2.91	1.23	16	ต้องการปานกลาง
5. <u>คุณลักษณะด้านคุณธรรมของครู</u>	3.98	0.59		ต้องการมาก
มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความ เป็นธรรมในสังคม	4.17	0.84	1	ต้องการมาก
เป็นคนมีความจริงใจ	4.11	0.87	2	ต้องการมาก
มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.07	0.88	3	ต้องการมาก
ตัดสินใจด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง	4.07	0.80	4	ต้องการมาก
มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา	4.02	0.88	5	ต้องการมาก
มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์	3.98	0.91	6	ต้องการมาก
ไม่หลงมกมายในอภายมุขทั้งปวง	3.96	1.02	7	ต้องการมาก
มีความยินดี ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเมื่อนักเรียน ประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียน อย่างเสมอหน้ากัน	3.94	0.89	8	ต้องการมาก
ตรงต่อเวลา	3.92	0.94	9	ต้องการมาก
รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดต่อนักเรียนทุกคน	3.88	0.88	10	ต้องการมาก
ให้การยกย่อง เชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและ ประพฤติดี	3.70	0.97	11	ต้องการมาก
รวม	3.84	0.45		ต้องการมาก

จากข้อมูลตาราง 6 สามารถวิเคราะห์ทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการสอน

นักเรียนมีทัศนคติด้านการสอน ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรับผิดชอบในการสอนของครูในวิชาที่ได้รับมอบหมายเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาคือ การเลือกวิธีสอน ความสามารถในการใช้สื่อ การปรับปรุงการเรียนการสอน ความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหา การสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา การทำแผนการสอน สอนได้ตรงตามหลักสูตร การรู้จักบำรุงรักษาซ่อมแซม สื่อ และอุปกรณ์การสอน การเตรียมการสอน การผลิตสื่อ การวัดผลและประเมินผล เป็นวิทยากร ความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา การนิเทศการสอน การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการวัดผลโดยการมุ่งเน้นทักษะเพียงอย่างเดียว ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ การวัดผลไม่ควรมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว

ด้านทักษะทางช่าง

นักเรียนมีทัศนคติด้านทักษะทางช่าง ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความต้องการครูที่มีความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา คือ ทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร การควบคุมดูแลเครื่องจักรเครื่องมือ การซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ วิชาอุตสาหกรรมศึกษาหลายวิชา ใช้วัสดุฝึกประหยัด สอนวิชาขึ้นประเภทอุตสาหกรรมศึกษาได้หลาย ๆ วิชา ฝึกทักษะนักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย มีหัวใจคิดริเริ่มในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ การยึดถือทักษะตนเองเป็นหลักในการประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานช่างได้เพียงเล็กน้อยและความเชื่อมั่นตนเองสูง ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นความต้องการระดับปานกลาง

ด้านบุคลิกภาพ

นักเรียนมีทัศนคติด้านบุคลิกภาพ ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนต้องการครูที่มีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาตามลำดับ คือ มีอารมณ์ขันมองคนในแง่ดี มีความอดทนต่ออุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย รักษาสุขภาพพลานามัย แต่งกายได้เหมาะสม มีจิตใจมั่นคง มีความคล่องแคล่วในการทำงาน มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน มีจิตใจหนักแน่น รู้จักควบคุม

อารมณ์ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา รู้จักเอาใจนักเรียน หุคจาไพเราะ ความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูที่ไม่ชอบกฎระเบียบทั้งของโรงเรียนและสังคม

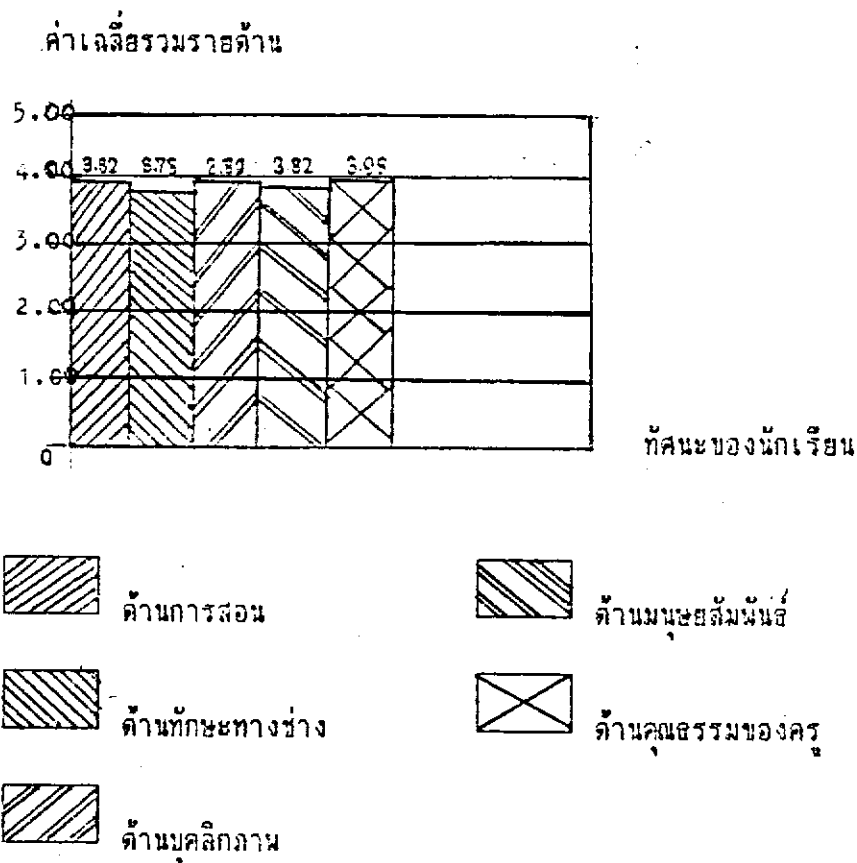
ด้านมนุษยสัมพันธ์

นักเรียนมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความต้องการครูที่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ เป็นลำดับแรก และลำดับรองลงมา คือ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ เข้าใจความรับผิดชอบและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียน เข้าใจนักเรียน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่น ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่วนความต้องการระดับปานกลาง คือ หัวโบราณ มีความสันโดษ ไม่ชอบคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น

ด้านคุณธรรมของครู

นักเรียนมีทักษะด้านคุณธรรมของครู ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่ อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความต้องการครูที่มีความยุติธรรม ซื่อตรง ต่อหน้าที่และสร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นความต้องการลำดับแรก และลำดับรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ มีความเที่ยงธรรม มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ ไม่หลงงมงายในอบายมุข ยินดีช่วยเหลือนักเรียนทุกคน ตรงต่อเวลา มีความเข้มงวดกวดขัน มีความเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู สามารถสรุปเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทักษะของนักเรียน

ทักษะของผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนะของผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู

ทัศนะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
1. คุณลักษณะด้านการสอน	4.00	0.50		ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน	4.48	0.62	1	ต้องการมาก
มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาการสอน	4.26	0.67	2	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม	4.25	0.81	3	ต้องการมาก
มีความสามารถสอนได้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด	4.18	0.79	4	ต้องการมาก
มีความสามารถในการทำแผนการสอนและ โครงการสอน	4.18	0.71	5	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเตรียมการสอน	4.18	0.71	6	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซม สื่อและอุปกรณ์การสอน	4.17	0.75	7	ต้องการมาก
มีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการ ศึกษาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง	4.14	0.79	8	ต้องการมาก
รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ สภาพปัจจุบันอยู่เสมอ	4.12	0.81	9	ต้องการมาก
มีความสามารถในการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อน การสอนและหลังการสอน	4.16	0.72	10	ต้องการมาก
มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน ในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.02	0.81	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และเทคโนโลยีทางการสอน	3.90	0.81	12	ต้องการมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ทักษะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา				
ได้ทักสาขาวิชาย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.88	13	ต้องการมาก
มีความสามารถในการนิเทศการสอน	3.74	0.79	14	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิค				
วิธีการสอนใหม่ ๆ	3.61	0.97	15	ต้องการมาก
เข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน				
สอนอยู่เสมอ	3.61	0.87	16	ต้องการมาก
การวัดผลมุ่งเน้นด้านทักษะเพียงด้านเดียว	3.32	0.96	17	ต้องการมาก
2. <u>คุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง</u>	3.79	0.47		ต้องการมาก
มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติ				
งานช่าง	4.23	0.78	1	ต้องการมาก
สามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผล				
การศึกษาที่สมบูรณ์	4.20	0.72	2	ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร				
ให้คงอยู่และใช้งานได้อยู่เสมอ	4.18	0.73	3	ต้องการมาก
มีความสามารถฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียน				
ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.10	0.79	4	ต้องการมาก
มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่าง				
มีประสิทธิภาพ	4.09	0.78	5	ต้องการมาก
มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ				
และอุปกรณ์ที่ใช้สอน	4.06	0.82	6	ต้องการมาก
มีความสามารถในการจัดการและบริหารโรงฝึกงาน	4.04	0.71	7	ต้องการมาก
มีความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษาหลายวิชา	3.84	0.79	8	ต้องการมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ทัศนะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ	3.80	0.88	9	ต้องการมาก
มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพประเภทวิชา อุตสาหกรรมศึกษาได้หลายสาขาวิชา	3.72	0.82	10	ต้องการมาก
ยึดถือทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผล ประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน	3.30	0.97	11	ต้องการปานกลาง
รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้ บ้างเพียงเล็กน้อย	2.99	1.14	12	ต้องการปานกลาง
มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ	2.69	1.30	13	ต้องการปานกลาง
3. <u>คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ</u>	4.02	0.49		ต้องการมาก
แต่งกายได้เหมาะสมในเวลาปฏิบัติการสอน	4.29	0.75	1	ต้องการมาก
มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน	4.24	0.81	2	ต้องการมาก
มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์	4.24	0.74	3	ต้องการมาก
มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน	4.24	0.67	4	ต้องการมาก
มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดีเสมอ	4.20	0.70	5	ต้องการมาก
มีความอดทนต่อสู้กับอุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนจนบรรลุเป้าหมาย	4.19	0.72	7	ต้องการมาก
เป็นผู้มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน	4.16	0.76	8	ต้องการมาก
มีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์	4.12	0.82	9	ต้องการมาก
มีไหวพริบในการแก้ปัญหาให้กับงานที่ได้รับมอบ และปัญหาของโรงเรียน	4.11	0.74	10	ต้องการมาก
พูดจาไพเราะและพูดชักจูงยั่วยุคำ	3.81	0.90	11	ต้องการมาก
เอาใจนักเรียนจนนักเรียนรักใคร่	3.72	0.98	12	ต้องการมาก
เป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม	2.74	1.29	13	ต้องการปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ทัศนะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีการบำรุงรักษาสุขภาพและพลานามัยอยู่เสมอ	4.19	0.75	6	ต้องการมาก
4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.97	0.44		ต้องการมาก
รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียน				
และนอกห้องเรียน	4.28	0.72	1	ต้องการมาก
รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและ				
บุคคลอื่น	4.27	0.68	2	ต้องการมาก
มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	4.24	0.66	3	ต้องการมาก
รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	4.22	0.75	4	ต้องการมาก
มีความยินดี ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับ				
บัญชาด้วยความเต็มใจ	4.20	0.72	5	ต้องการมาก
ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบปัญหา	4.14	0.71	6	ต้องการมาก
เข้าใจความรู้สึกของนักเรียนสามารถ เข้ากับ				
นักเรียนได้	4.12	0.76	7	ต้องการมาก
มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อ				
ผู้บังคับบัญชา	4.10	0.72	8	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง				
โรงเรียนกับชุมชน	4.08	0.75	9	ต้องการมาก
มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของ				
ผู้บังคับบัญชา	4.08	0.66	10	ต้องการมาก
มีความสามารถในการกระทำตนเป็นผู้มีคุณค่า				
และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน	4.07	0.67	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น	4.05	0.71	12	ต้องการมาก
มีความสามารถปรับตัว เข้ากับผู้บังคับบัญชาได้	3.99	0.82	13	ต้องการมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ทักษะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐ เอกชน หรือสถานประกอบการ เพื่อ ส่งนักเรียนเข้าศึกษาต้งานและฝึกงาน	3.90	0.87	12	ต้องการมาก
มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือเรียกว่า หัวโบราณ	3.03	1.17	15	ต้องการมาก
มีความสันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับบุคคล แปลกหน้า	2.81	1.25	16	ต้องการปานกลาง
5. <u>คุณลักษณะด้านคุณธรรมของครู</u>	4.33	0.48		ต้องการมาก
เป็นคนมีความจริงใจ	4.46	0.68	1	ต้องการมาก
มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็น ธรรมในสังคม	4.41	0.64	2	ต้องการมาก
ตรงต่อเวลา	4.40	0.65	3	ต้องการมาก
มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์	4.38	0.73	4	ต้องการมาก
มีความยินดี ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเมื่อนักเรียน ประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียน				
อย่างเสมอหน้ากัน	4.37	0.69	5	ต้องการมาก
มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.35	0.79	6	ต้องการมาก
มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา	4.34	0.68	7	ต้องการมาก
ตัดสินใจปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง	4.34	0.66	8	ต้องการมาก
รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวตขันต่อนักเรียน ทุกคน	4.24	0.67	9	ต้องการมาก
ไม่หลงงมงายในอบายมุขทั้งปวง	4.20	0.81	10	ต้องการมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ทักษะของผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและ ประพฤติดี	4.17	0.84	11	ต้องการมาก
รวม	4.01	0.40		ต้องการมาก

จากข้อมูลตาราง 7 สามารถวิเคราะห์ทักษะของผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการสอน

ผู้สอนมีทักษะด้านการสอนในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการที่มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอนเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ รู้จักจัดลำดับเนื้อหาการสอน รู้จักเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม สอนได้ตรงตามหลักสูตร รู้จักทำแผนการสอนและโครงการสอน มีความสามารถในการเตรียมการสอน รู้จักเก็บ บำรุง รักษา ซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน รู้จักใช้สื่อได้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความสามารถในการวัดผลประเมินผล รู้จักวิธีการผลิตสื่อ มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชา มีความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นวิทยากรเข้าร่วมประชุมสัมมนาอยู่เสมอ ส่วนความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผลที่มุ่งแต่เพียงทักษะเพียงด้านเดียว

ด้านทักษะทางช่าง

ผู้สอนมีทักษะด้านทักษะทางช่าง ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการครูที่มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความต้องการรองลงมา ได้แก่ ครูที่มีความสามารถใช้วัสดุได้อย่างประหยัด มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร มีความสามารถในการฝึกทักษะให้แก่นักเรียน มีทักษะในการใช้เครื่องมือ มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุง

รักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้สอน มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน มีความคิดริเริ่มในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาขึ้นประเภทช่างอุตสาหกรรมได้หลายวิชา ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ การยึดถือทักษะตนเองเป็นหลักในการพัฒนาประเมินผลทักษะของนักเรียน รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ ปฏิบัติงานทางช่างได้เพียงเล็กน้อย มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ด้านบุคลิกภาพ

ผู้สอนมีทักษะด้านบุคลิกภาพ ในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการครูที่มีคุณลักษณะ แต่งกายเหมาะสมในขณะปฏิบัติการสอน เป็นลำดับแรก ความต้องการรองลงมาได้แก่ ครูจะต้องมีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน มีอารมณ์ขันบ้างมองคนในแง่ดี รักษาสุขภาพพลานามัยของตนเองอยู่เสมอ มีความอดทนต่อสภาวะอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตใจหนักแน่น รู้จักควบคุมอารมณ์ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา พุดจาไพเราะ รู้จักเอาใจนักเรียน ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูที่ไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

ด้านมนุษยสัมพันธ์

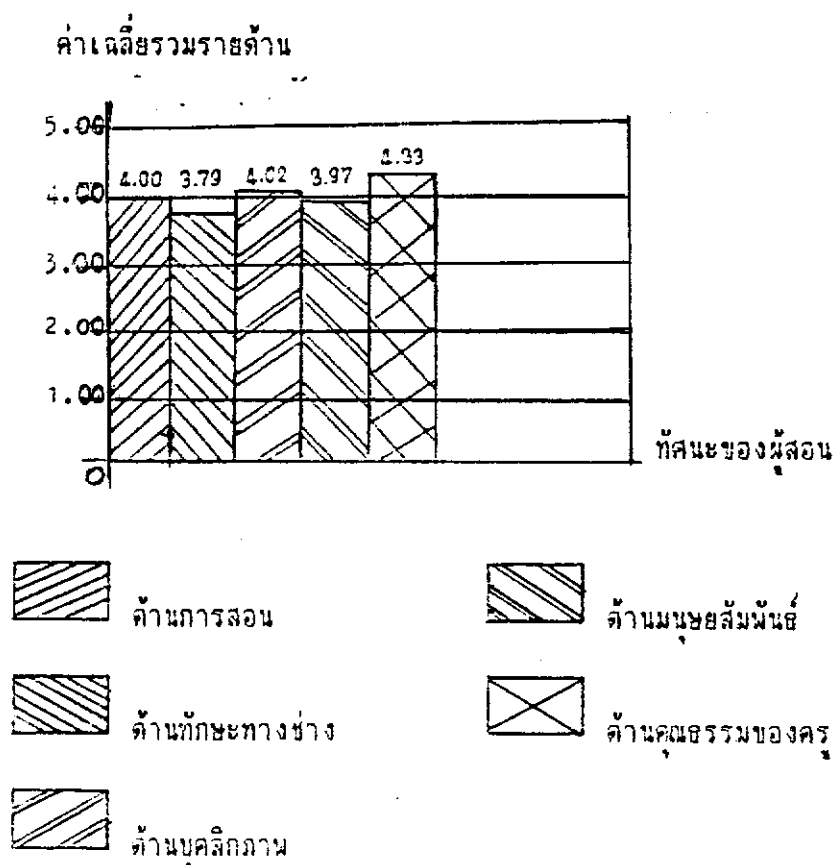
ผู้สอนมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการครูที่รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความต้องการรองลงมาได้แก่ ครูที่รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน ยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบปัญหา เข้าใจความรู้สึกของนักเรียน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าร่วมกิจกรรมทั้งของโรงเรียนและชุมชน เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้ ส่วนความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ เป็นคนอนุรักษ์นิยม หรือหัวโบราณ สันโดษ ไม่ชอบคบค้ากับบุคคลแปลกหน้า

ด้านคุณธรรมของครู

ผู้สอนมีทักษะด้านคุณธรรมของครู ในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่มีความต้องการที่มีคุณธรรมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการครูที่มีคุณลักษณะเป็นคนมีความจริงใจ

เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความต้องการรองลงมาได้แก่ ครูที่มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ สร้างความเป็นธรรมในสังคม ตรงต่อเวลา มีความรักเมตตา กรุณาต่อศิษย์ มีความยินดีช่วยเหลือ นักเรียนทุกคน เมื่อนักเรียนประสบปัญหา มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเที่ยงธรรม เป็นคนหนักแน่นตัดสินใจปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง เคร่งครัดต่อระเบียบวินัย ไม่หลงงมงายในอบายมุขทั้งปวง ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของผู้สอน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู สามารถสรุปเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของผู้สอน

ทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีทัศนะเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้
ดังนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้าน
บุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู

ทัศนะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
1. <u>คุณลักษณะด้านการสอน</u>	4.16	0.54		ต้องการมาก
มีความสามารถในการทำแผนการสอนและ				
โครงการสอน	4.50	0.71	1	ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมาย				
ให้สอน	4.45	0.68	2	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม	4.43	0.76	3	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเตรียมการสอน	4.43	0.74	4	ต้องการมาก
มีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการ				
ศึกษาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง	4.41	0.73	5	ต้องการมาก
รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ				
สภาพปัจจุบันอยู่เสมอ	4.37	0.67	6	ต้องการมาก
มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาการสอน	4.35	0.63	7	ต้องการมาก
มีความสามารถในการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อน				
การสอนและหลังการสอน	4.22	0.75	8	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซม				
สื่อและอุปกรณ์การสอน	4.20	0.74	9	ต้องการมาก
มีความสามารถสอนได้ตรงตามหลักสัฏรกำหนด	4.18	0.73	10	ต้องการมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ทักษะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน	4.16	0.75	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.16	0.72	12	ต้องการมาก
มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.85	13	ต้องการมาก
มีความสามารถในการนิเทศการสอน	3.91	0.84	14	ต้องการมาก
เข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่เสมอ	3.89	0.85	15	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ	3.81	0.96	16	ต้องการมาก
การวัดผลมุ่งเน้นด้านทักษะเพียงด้านเดียว	3.18	0.93	18	ต้องการปานกลาง
2. <u>คุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง</u>	3.76	0.41		ต้องการมาก
มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง	4.22	0.69	1	ต้องการมาก
สามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผลการศึกษาที่สมบูรณ์	4.20	0.72	2	ต้องการมาก
มีความสามารถฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.18	0.79	3	ต้องการมาก
มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.85	4	ต้องการมาก
มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักรให้คงอยู่และใช้งานได้อยู่เสมอ	4.14	0.77	5	ต้องการมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้สอน	4.12	0.70	6	ต้องการมาก
มีความสามารถในการจัดการและบริหารโรงฝึกงาน	4.04	0.71	7	ต้องการมาก
มีความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษาหลายวิชา	3.95	0.82	8	ต้องการมาก
มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพประเภทวิชา อุตสาหกรรมศึกษาได้หลายสาขาวิชา	3.89	0.77	9	ต้องการมาก
มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ	3.70	0.88	10	ต้องการมาก
ยึดถือทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผล ประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน	3.04	0.97	11	ต้องการปานกลาง
รู้ทฤษฎีช่างกว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้ บ้างเพียงเล็กน้อย	2.70	1.14	12	ต้องการปานกลาง
มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ	2.60	1.36	13	ต้องการปานกลาง
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.05	0.35		ต้องการมาก
มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน	4.39	0.67	1	ต้องการมาก
เป็นผู้มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน	4.35	0.63	2	ต้องการมาก
มีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์	4.35	0.60	3	ต้องการมาก
มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน	4.35	0.56	4	ต้องการมาก
มีความอดทนต่อสภาวะอุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนจนบรรลุเป้าหมาย	4.33	0.66	5	ต้องการมาก
มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดีเสมอ	4.31	0.62	6	ต้องการมาก
แต่งกายได้เหมาะสมในเวลาปฏิบัติการสอน	4.25	0.69	7	ต้องการมาก
มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์	4.20	0.71	8	ต้องการมาก
มีไหวพริบในการแก้ปัญหาให้กับงานที่รับผิดชอบ และปัญหาของโรงเรียน	4.16	0.88	9	ต้องการมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
มีการบำรุงรักษาสุขภาพและนันทนาการอยู่เสมอ	4.02	0.72	10	ต้องการมาก
บุคลากรในเราะและพฤกษัตถ์ยัคค่า	3.85	0.94	11	ต้องการมาก
เอาใจนักเรียนจนนักเรียนรักใคร่	3.66	1.05	12	ต้องการมาก
เป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม	2.43	1.25	13	ต้องการน้อย
4. <u>คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์</u>	4.02	0.37		ต้องการมาก
รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น	4.39	0.60	1	ต้องการมาก
รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.33	0.66	2	ต้องการมาก
มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา	4.29	0.61	3	ต้องการมาก
มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	4.27	0.64	4	ต้องการมาก
มีความยินดี ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ	4.27	0.60	5	ต้องการมาก
ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบปัญหา	4.25	0.56	6	ต้องการมาก
มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา	4.18	0.67	7	ต้องการมาก
เข้าใจความรู้สึกของนักเรียนสามารถเข้ากับนักเรียนได้	4.18	0.67	8	ต้องการมาก
มีความสามารถในการกระทำตนเป็นผู้มีคุณค่าและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน	4.18	0.67	9	ต้องการมาก
มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.16	0.66	10	ต้องการมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	4.12	0.67	11	ต้องการมาก
มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น	4.10	0.55	12	ต้องการมาก
มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐ เอกชน หรือสถานประกอบการ เพื่อ ส่งนักเรียนเข้าศึกษาต้งานและฝึกงาน	4.06	0.90	13	ต้องการมาก
มีความสามารถปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้	4.00	0.79	14	ต้องการมาก
มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือเรียกว่า หัวโบราณ	2.87	1.17	15	ต้องการปานกลาง
มีความสันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับบุคคล แปลกหน้า	2.77	1.20	16	ต้องการปานกลาง
5. คุณลักษณะด้านคุณธรรมของครู	4.38	0.39		ต้องการมาก
มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็น ธรรมในสังคม	4.58	0.53	1	ต้องการมาก
เป็นคนมีความจริงใจ	4.56	0.54	2	ต้องการมาก
มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.54	0.50	3	ต้องการมาก
มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์	4.52	0.54	4	ต้องการมาก
ตรงต่อเวลา	4.45	0.65	5	ต้องการมาก
มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา	4.39	0.53	6	ต้องการมาก
มีความยินดี ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเมื่อนักเรียน ประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียน อย่างเสมอหน้ากัน	4.37	0.48	7	ต้องการมาก
ไม่หลงมกมายในอบาสมขทั้งปวง	4.39	0.94	8	ต้องการมาก
ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและ ประพฤติดี	4.27	0.79	9	ต้องการมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนะของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับเกณฑ์เฉลี่ย
ตัดสินใจหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง	4.12	0.89	10	ต้องการมาก
รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวาดขึ้นต่อนักเรียน				
ทุกคน	4.08	0.49	11	ต้องการมาก
รวม	4.07	0.95		ต้องการมาก

จากข้อมูลตาราง 8 สามารถวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการสอน

ผู้บริหารมีทัศนะด้านการสอน ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่มีความสามารถในการทำการสอนและโครงการสอนเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ มีความรับผิดชอบในการสอน เลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสมรู้จักเตรียมการสอน ใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาได้เหมาะสม รู้จักจัดลำดับเนื้อหาในการสอน รู้จักใช้วิธีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนและหลังการสอน รู้จักเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อ และอุปกรณ์การสอน สอนได้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด รู้จักใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชา มีความสามารถในการนิเทศการสอน เข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน เป็นวิทยากรที่ดี ส่วนระดับความต้องการที่ผู้บริหารต้องการปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว

ด้านทักษะทางช่าง

ผู้บริหารมีทัศนะด้านทักษะทางช่าง ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่มีความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง เป็นลำดับแรก ส่วนระดับความต้องการรองลงมาได้แก่ รู้จักใช้

วัสดุฝึกอย่างประหยัด มีทักษะในการฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียน มีทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร มีความชำนาญในการซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้สอน รู้จักจัดและบริหารโรงฝึกงาน รู้วิชา ประเภทอุตสาหกรรมหลายวิชา และสามารถสอนวิชาอุตสาหกรรมได้หลายวิชา มีความคิดริเริ่ม คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูที่ยึดถือทักษะของตนเป็นหลักในการวัดผลประเมินผล การฝึกทักษะของนักเรียน รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ ปฏิบัติงานทางช่างได้บ้างเล็กน้อย มีความเชื่อมั่นตนเองสูงไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ด้านบุคลิกภาพ

ผู้บริหารมีทัศนคติด้านบุคลิกภาพ ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงานเป็นลำดับแรก ส่วนระดับความต้องการรองลงมาได้แก่ มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน มีจิตใจหนักแน่นรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน มีความอดทนต่อสภาวะอุปสรรค ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย มีอารมณ์ขันบ้างเป็นคนมองโลกในแง่ดี แต่งกายเหมาะสม มีร่างกายแข็งแรง รู้จักรักษากฎลนามัยอยู่เสมอ พุดจาไพเราะและพูดชัดถ้อยชัดคำ ส่วนระดับความต้องการน้อย ได้แก่ ครูไม่ชอบกฎของโรงเรียนและสังคม

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผู้บริหารมีทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นเป็นลำดับแรก ส่วนระดับที่ผู้บริหารต้องการรองลงมาได้แก่ การรู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร กล้าแสดงความคิดเห็น เต็มใจทำงาน เมื่อได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนมีปัญหา เป็นคนสภาพอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าใจความรู้สึกของนักเรียน เข้ากับนักเรียนได้ ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน รู้จักปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่นได้ รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้ ส่วนความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ เครื่องครัดต่อขนเบธรรมนิยมประเพณีหัวโบราณ ความสันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนแปลกหน้า

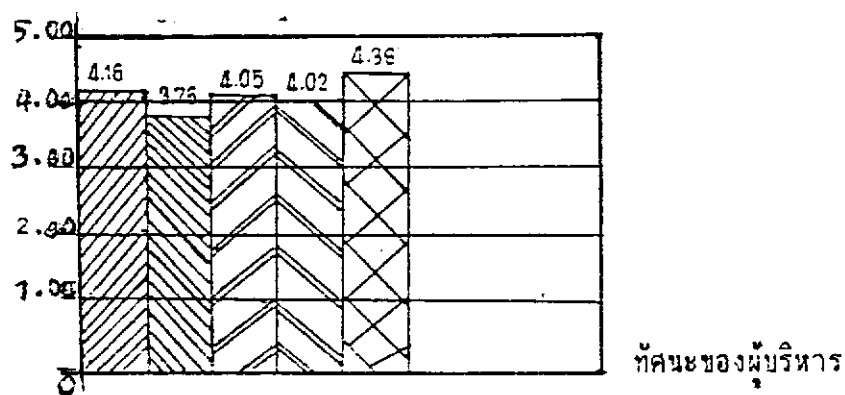
ด้านคุณธรรมของครู

ผู้บริหารมีทัศนคติด้านคุณธรรมของครู ในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็นธรรมในสังคมเป็นลำดับแรก ส่วนความต้องการลำดับรองลงมาได้แก่ เป็นคนที่มีความจริงใจ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ ระดับความต้องการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผู้บริหารมีความต้องการที่อยู่ในระดับที่ต้องการมากที่สุด ส่วนระดับความต้องการมาก ได้แก่ การตรงต่อเวลา มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา ยินดีช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเมื่อประสบปัญหา ไม่หลงงมงายในอบายมุข ให้การยกย่องนักเรียนที่เรียนดี และประพฤติดี ตัดสินปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นธรรม รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด กวดขันต่อนักเรียนทุกคน

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู สามารถสรุปเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน

ด้านการสอน

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านทักษะทางช่าง

ด้านคุณธรรมของครู

ด้านบุคลิกภาพ

ภาพประกอบ 5 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร

จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ถึงทัศนะเกี่ยวกับระดับและจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบและจัดลำดับทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	นักเรียน			ผู้สอน			ผู้บริหาร			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	R	$\bar{X}$	S.D.	R	$\bar{X}$	S.D.	R	$\bar{X}$	S.D.	R
1. ด้านการสอน	3.82	0.52	3	4.00	0.50	3	4.16	0.54	2	3.99	0.52	2
2. ด้านทักษะทางช่าง	3.73	0.52	5	3.79	0.47	5	3.76	0.41	5	3.76	0.46	5
3. ด้านบุคลิกภาพ	3.89	0.55	2	4.02	0.49	2	4.05	0.35	3	3.98	0.46	3
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.82	0.51	4	3.97	0.44	4	4.02	0.37	4	3.93	0.44	4
5. ด้านคุณธรรมของครู	3.98	0.59	1	4.33	0.48	1	4.38	0.39	1	4.23	0.48	1
รวม	3.84	0.46		4.01	0.40		4.07	0.35		3.97	0.47	

ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร โดยเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับที่ต้องการมาก แต่เมื่อนิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า

กลุ่มนักเรียน

นักเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก แต่เมื่อนิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีทัศนะด้านคุณธรรมของครูเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง ตามลำดับ

กลุ่มผู้สอน

ผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน

โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้สอนมีทัศนคติด้านคุณธรรมของครูเป็นลำดับแรก ส่วนความต้องการลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่างตามลำดับ

กลุ่มผู้บริหาร

ผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีทัศนคติด้านคุณธรรมของครูเป็นลำดับแรก ส่วนความต้องการระดับรองลงมา ได้แก่ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่างตามลำดับ

ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการสอน นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับการสอน พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับที่ต้องการมาก

ด้านทักษะทางช่าง นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับทักษะทางช่าง พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน คือ มีความต้องการมาก

ด้านบุคลิกภาพ นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับบุคลิกภาพ พบว่า อยู่ในระดับมีความต้องการมาก

ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อยู่ในระดับมีความต้องการมาก

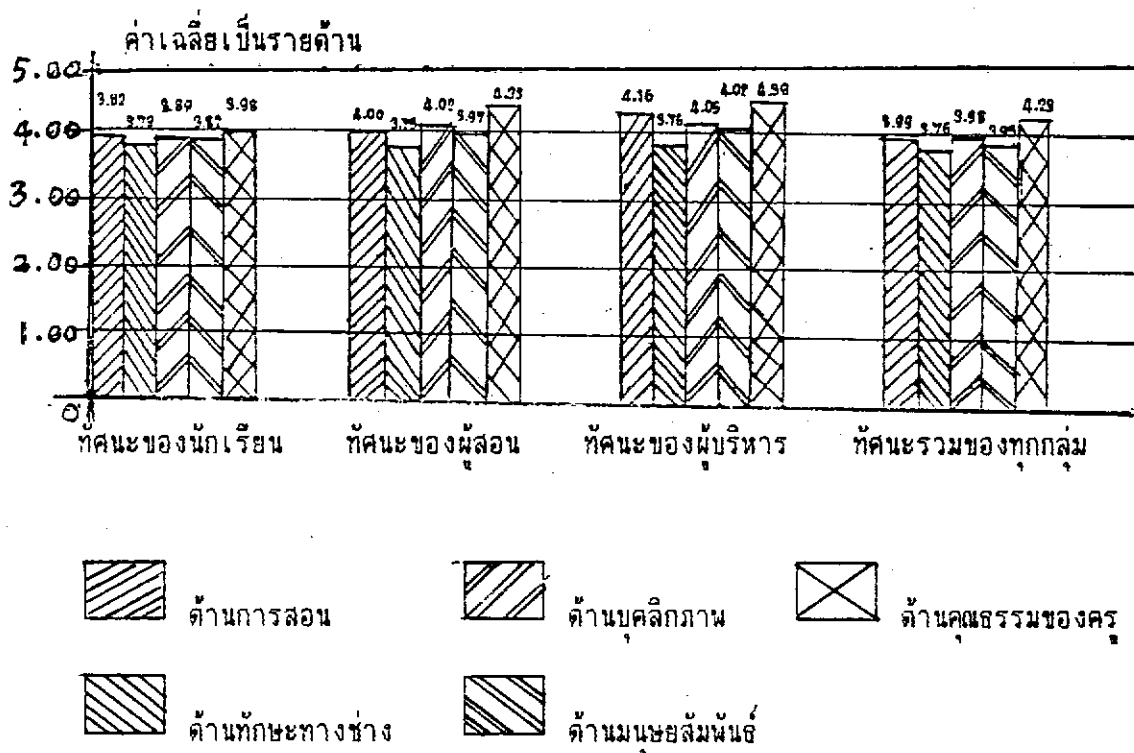
ด้านคุณธรรมของครู นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณธรรมของครู พบว่า อยู่ในระดับที่ต้องการมาก

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ ทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า

ทั้ง นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับที่ต้องการมาก ซึ่งสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้ คือ ทัศนคติด้านคุณธรรมของครู เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนคติของ

นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมของครู และทัศนะในภาพรวม สามารถสรุปเป็นแผนภูมิในภาพรวม ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงแผนภูมิคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และทัศนะในภาพรวม

เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู ว่ามีทัศนะแตกต่างกันอย่างไร สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูอุตสาหกรรมศึกษา		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม		2	7.87	3.93	0.0000 **
	ภายในกลุ่ม		742	203.87	0.27	
	รวม		744	211.74		
2. ด้านทักษะทางช่าง	ระหว่างกลุ่ม		2	0.44	0.22	0.4300
	ภายในกลุ่ม		742	193.63	0.26	
	รวม		744	194.07		
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม		2	2.90	1.45	0.0054 **
	ภายในกลุ่ม		742	208.73	0.28	
	รวม		744	211.74		
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม		2	4.32	2.16	0.0001 **
	ภายในกลุ่ม		742	177.98	0.23	
	รวม		744	182.31		

ตาราง 10 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ครูตลาหกรรมศึกษา					
5. ด้านคุณธรรมของครู	ระหว่างกลุ่ม	2	18.90	9.45	0.0000**
	ภายในกลุ่ม	742	232.72	0.31	
	รวม	744	251.63		
6. คุณลักษณะรวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.09	2.54	0.0000**
	ภายในกลุ่ม	742	146.60	0.19	
	รวม	744	151.69		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อมูลตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตลาหกรรมศึกษา รวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู ส่วนด้านทักษะทางช่างนั้น นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่าง นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร จึงใช้ S Method ของ Scheffe ทดสอบค่าเฉลี่ย ซึ่งปรากฏดังตาราง 10-14

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูตติสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน เป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูตติสาหกรรมศึกษา	สถานภาพ	$\bar{X}$	นักเรียน	ผู้สอน	ผู้บริหาร
			3.8250	4.0057	4.1618
ด้านการสอน	นักเรียน	3.8250	-	0.1807**	0.3368**
	ผู้สอน	4.0057		-	0.1561
	ผู้บริหาร	4.1618			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร
มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติสาหกรรมศึกษา ด้านการสอน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนคติไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านบุคลิกภาพ เป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูอุตสาหกรรมศึกษา	สถานภาพ	$\bar{X}$	นักเรียน	ผู้สอน	ผู้บริหาร
			3.8905	4.0025	4.0545
ด้านบุคลิกภาพ	นักเรียน	3.8905	-	0.1320**	0.1640
	ผู้สอน	4.0025		-	0.0320
	ผู้บริหาร	4.0545			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกับผู้สอน มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ส่วนนักเรียนกับผู้บริหาร และผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูตาสาหกรรมศึกษา	สถานภาพ		นักเรียน	ผู้สอน	ผู้บริหาร
		$\bar{X}$	3.8218	3.9793	4.0299
ด้านมนุษยสัมพันธ์	นักเรียน	3.8218	-	0.1575**	0.2081**
	ผู้สอน	4.9793		-	0.0506
	ผู้บริหาร	4.0299			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร
มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนคติไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ในด้านคุณธรรมของครู เป็นรายคู่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูตาสาหกรรมศึกษา	สถานภาพ		นักเรียน	ผู้สอน	ผู้บริหาร
		$\bar{X}$	3.9886	4.3341	4.3845
ด้านคุณธรรมของครู	นักเรียน	3.9886	-	0.3455**	0.3959**
	ผู้สอน	4.3341		-	0.0504
	ผู้บริหาร	4.3845			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ด้านคุณธรรมของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนะทางด้านคุณธรรมของครู ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา รวมทุกด้าน เป็นรายค่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูตาสาหกรรมศึกษา	สถานภาพ		นักเรียน	ผู้สอน	ผู้บริหาร
		$\bar{X}$	3.8452	4.0148	4.0738
คุณลักษณะรวมทุกด้าน	นักเรียน	3.8452	-	0.1696**	0.2286**
	ผู้สอน	4.0148		-	0.0590
	ผู้บริหาร	4.0738			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนและผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตาสาหกรรมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และเสนอเป็นร้อยละ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้พบประเด็นที่ควรพิจารณา ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 ทักษะ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
อุตสาหกรรมศึกษาของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน
กรุงเทพมหานคร

ทักษะและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ความถี่	ร้อยละ
นักเรียน	543	188	34.62
ผู้สอน	154	67	43.50
ผู้บริหาร	48	29	60.41
รวม	745	284	38.12

ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่า นักเรียน 543 คน มีทักษะและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 ผู้สอน จำนวน 154 มีทักษะและข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 ผู้บริหาร จำนวน 48 คน มีทักษะและ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 60.41 รวมนักเรียน ผู้สอน และ
ผู้บริหาร จำนวนทั้งหมด 745 คน มีทักษะและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 284 คน คิดเป็น
ร้อยละ 38.12

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร
ได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน
คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
พบประเด็นที่น่าสนใจควรพิจารณาในแต่ละด้าน ซึ่งสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้

1. ด้านการสอน

- 1.1 สอนให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย (16)
- 1.2 ติดตามความก้าวหน้าและหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ (12)
- 1.3 มีเทคนิคและจิตวิทยาในการสอน (11)
- 1.4 มีความรอบรู้หลายด้าน (9)

- 1.5 รู้จักหาอุปกรณ์การสอนมาเพิ่มเติมอยู่เสมอ (9)
- 1.6 เข้าใจหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยการพัฒนาการสอนให้ตรงกับ
จุดมุ่งหมาย (8)
- 1.7 สอนเนื้อหาเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (7)
- 1.8 ลำบากในหน้าที่ของความเป็นครู (6)
- 1.9 ผลิตเอกสารและตำราประกอบการสอนได้ (5)
- 1.10 นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอนอยู่เสมอ และสอนได้ตรงตามหลักสูตร (5)
2. ด้านทักษะทางช่าง
 - 2.1 ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ (16)
 - 2.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน (13)
 - 2.3 รู้จักดัดแปลงวัสดุมาใช้ประโยชน์ (11)
 - 2.4 มีความรู้ทางช่างตรงตามสาขาที่เรียนมา (10)
 - 2.5 มีความคิดสร้างสรรค์ (9)
 - 2.6 มีความรู้ทางช่างหลายสาขา (7)
 - 2.7 เข้าฝึกอบรมทางช่างเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ (6)
3. ด้านบุคลิกภาพ
 - 3.1 ร่างกายแข็งแรง (20)
 - 3.2 มีความเชื่อมั่นในตนเอง (12)
 - 3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน (11)
 - 3.4 มีบุคลิกภาพของความเป็นครู (11)
 - 3.5 เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ (9)
 - 3.6 ไม่ควรติดบุหรี่ เหล้า และยาเสพติดอื่น ๆ (8)
 - 3.7 เข้ากับนักเรียนได้ดี (6)
 - 3.8 มีความหนักแน่น (6)
 - 3.9 ปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ (5)
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 4.1 มีมนุษยสัมพันธ์ (32)
 - 4.2 เข้ากับนักเรียนได้ (11)

- 4.3 พุดจาไผ่เราะอ่อนนุ่มถ่อมตน (6)
- 4.4 มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น (6)
- 4.5 มองโลกในแง่ดี (5)
- 4.6 รักศิษย์ทุกคน (5)
- 4.7 ชอบช่วยเหลือสังคม (5)
- 5. ด้านคุณธรรมของครู
 - 5.1 มีคุณธรรมประจำใจ (29)
 - 5.2 เป็นคนดี (3)
 - 5.3 มีเหตุผลในการตัดสินใจ (3)
 - 5.4 ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว เอาของคนอื่นมาเป็นของตน (3)

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญของการวิจัย โดยสรุปผลการวิจัยทั้งหมด พร้อมทั้งการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาให้ตรงกับทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ให้มากที่สุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาถึงทักษะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
2. เพื่อศึกษาถึงทักษะของผู้สอนที่สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
3. เพื่อศึกษาถึงทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
4. เพื่อศึกษาระดับและจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาตามทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู
5. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรมของครูว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จำนวน 560 คน ผู้สอน 207 คน และผู้บริหาร 56 คน รวมทั้งหมด 823 คน และหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียน 543 คน ผู้สอน 154 คน และผู้บริหาร 48 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 745 คน คิดเป็นร้อยละ 90.52

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามถึงทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา รวม 5 ด้าน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating-scale) เพื่อสำรวจทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู รวมคำถามทั้งหมด 70 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ และในตอนท้ายคำถามแต่ละด้านเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน

เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จึงใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ คือ

1. ขออนุญาตนำตัว และหนังสือขออนุญาตส่งแบบสอบถามจากบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลจาก นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขออนุญาตส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวล ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test แบบ one-way ANOVA และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี S Method ของ Sheffe

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสอน

นักเรียน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านการสอนในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรับผิดชอบของครูในการสอนวิชาที่ได้รับมอบหมายเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา คือ การเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม ความสามารถในการใช้สื่อ การปรับปรุงการเรียนการสอน ความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหา สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา ทำแผนการสอนสอนได้ตรงตามหลักสูตร รู้จักบำรุงรักษาซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน เตรียมการสอน การผลิตสื่อ การวัดผลและประเมินผล เป็นวิทยากร ความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา การนิเทศการสอน การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการวัดผลโดยการมุ่งเน้นทักษะเพียงอย่างเดียว ส่วนความต้องการระดับปานกลาง คือ การวัดผล ไม่ควรมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว

ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านการสอน ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ใน

ระดับที่มีความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนมีความต้องการครูที่มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายการสอนเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา ได้แก่ รู้จักเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม สอนได้ตรงตามหลักสูตร รู้จักทำแผนการสอนและโครงการสอน มีความสามารถในการเตรียมการสอน รู้จักเก็บบำรุงรักษา ช่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน รู้จักใช้สื่อได้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความสามารถในการวัดผลประเมินผล รู้จักวิธีการผลิตสื่อ มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชา มีความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นวิทยากรเข้าร่วมประชุมสัมมนาอยู่เสมอ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผลที่มุ่งแต่เพียงทักษะเพียงด้านเดียว

ผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านการสอน ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการครูที่มีความสามารถในการทำแผนการสอนและโครงการสอนเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบในการสอนเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม รู้จักเตรียมการสอน ใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาได้เหมาะสม รู้จักจัดลำดับเนื้อหาในการสอน รู้จักใช้วิธีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนและหลังการสอน รู้จักเก็บบำรุงรักษา และซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ สอนได้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด รู้จักใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และเทคโนโลยีทางการสอน มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชา มีความสามารถในการนิเทศการสอน เข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน เป็นวิทยากรที่ดี ส่วนระดับความต้องการที่ผู้บริหารต้องการปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผล มุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว

1.2 ด้านทักษะทางช่าง

นักเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านด้านทักษะทางช่าง ในเกณฑ์เฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร การดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือ และอุปกรณ์การสอนทางช่าง สามารถสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา รู้จักใช้วัสดุที่ใช้ประกอบการสอนได้อย่างประหยัด ผูกทักษะทางช่างให้นักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในทางช่าง ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผล ยึด

ทักษะของตนเองเป็นหลัก รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานช่างได้เพียงเล็กน้อย ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งเป็นระดับความต้องการน้อย

ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านทักษะทางช่าง อยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ยที่ระดับความต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเป็นลำดับแรก ลำดับความต้องการรองลงมาได้แก่ ใ้ใช้วัสดุทำงานช่างได้อย่างประหยัด มีความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลเครื่องจักรเครื่องมือ มีความสามารถในการฝึกทักษะให้กับนักเรียน มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือ มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา ส่วนระดับความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ การยึดถือทักษะหรือฝีมือของตนเองเป็นหลักในการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน รู้ทฤษฎีไม่ลึกซึ้ง ปฏิบัติงานช่างได้เล็กน้อย มีความเชื่อมั่นตนเองมากเกินไป ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านทักษะทางช่าง ในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมากสามารถจัดลำดับระดับความต้องการดังนี้ ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ ใ้ใช้วัสดุฝึกอย่างประหยัด มีความสามารถในการฝึกทักษะทางช่างให้กับนักเรียน มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร มีความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลเครื่องจักรเครื่องมือ ซ่อมแซมบำรุงรักษาให้เครื่องจักรเครื่องมืออยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ รู้จักจัดและบริหารโรงฝึกงาน รู้วิชาประเภทอุตสาหกรรมศึกษา และสามารถสอนช่างประเภทอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ การยึดถือเอาทักษะของตนเองมาใช้วัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน รู้ทฤษฎีกว้าง ปฏิบัติงานช่างได้เล็กน้อย มีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตามลำดับ

1.3 ด้านบุคลิกภาพ

นักเรียน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ คุ้ต้องมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความต้องการรองลงมาได้แก่ มีอารมณ์ขัน มีความอดทนต่อสภาวะอุปสรรคจนบรรลุเป้าหมาย รู้จักรักษาสภาพพละนาามัย แต่งกายได้เหมาะสม ทำงานแล้วคล่องว่องไว

มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน ใจเย็นรู้จักควบคุมอารมณ์ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา เข้ากับนักเรียนได้ พุดจาไพเราะ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูที่ชอบปฏิบัติตนนอกกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูที่แต่งกายเหมาะสมในขณะปฏิบัติงาน เป็นลำดับแรก ส่วนความต้องการรองลงมาได้แก่ มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในขณะทำงาน ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีความแคล่วคล่องว่องไวในการทำงาน ใจดี มีอารมณ์ขัน บำรุงรักษาสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ มีความอดทน ต่ออุปสรรคจนการเรียนรู้การสอนบรรลุเป้าหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีใจหนักแน่น ฉลาด พุดจาไพเราะ รู้จักเอาใจนักเรียน ส่วนระดับความต้องการปานกลางได้แก่ ครูที่ชอบปฏิบัติตนนอกเหนือกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

ผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูที่มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน เป็นลำดับแรก ส่วนระดับความต้องการรองลงมาได้แก่ มีความคิดฉลาด สร้างสรรค์ มีจิตใจหนักแน่น ใจเย็น รู้จักควบคุมอารมณ์ ทำงานด้วยความว่องไวกระฉับกระเฉง มีความอดทน ต่ออุปสรรคจนบรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอน มีอารมณ์ขัน แต่งกายดีเหมาะสม บำรุงรักษาสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ พุดจาดี ส่วนลำดับความต้องการน้อย ได้แก่ ครูที่ไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์

นักเรียน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้ ยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ มีความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดี และเข้าใจกับความรู้สึกของนักเรียน อ่อนน้อมถ่อมตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ เป็นคนล้าสมัย หัวโบราณ เก็บตัว ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น

ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนเป็นลำดับแรก ส่วนรองลงมา ได้แก่ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความคิดเห็นอย่างมีเหตุ

มีผลปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาได้ ยินดีทำงานเมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ทำ ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนประสบปัญหา เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม ส่วนระดับความต้องการปากกลาง ได้แก่ เป็นคนหัวโบราณ สันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น

ผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านมนุษยสัมพันธ์ เก่งที่เจเลื้อยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูรู้จักรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา ได้แก่ รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียน เข้าใจภาระหน้าที่ของผู้บริหารแล้วแสดงความคิดเห็น ทำงานเมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจ ยินดีให้ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนประสบปัญหา เป็นคนสุภาพอ่อนโยน เข้าใจถึงความรู้สึกของนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน รู้จักปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นและผู้บังคับบัญชา ส่วนความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ มีความเคร่งครัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีจนเกินไป หัวโบราณไม่ชอบคบค้าสมาคมกับบุคคลอื่น

1.5 ด้านคุณธรรมของครู

นักเรียน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครู เก่งที่เจเลื้อยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูที่มีความยุติธรรม มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ สร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ มีความจริงใจ มีความซื่อสัตย์ ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการตัดสินใจ มีความเมตตากรุณา ไม่หลงอบายมุขทั้งปวง ยินดีช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา ตรงต่อเวลา รักษาระเบียบของโรงเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี

ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครู เก่งที่เจเลื้อยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูที่มีความจริงใจเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมา ได้แก่ ความยุติธรรม ความซื่อตรง สร้างความเป็นธรรมในสังคม ตรงต่อเวลา เมตตากรุณาต่อศิษย์ ช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักเรียนมีปัญหา มีความซื่อสัตย์ ตัดสินปัญหาด้วยความเที่ยงธรรมและใช้ข้อมูลที่เป็นจริง รักษาระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคม ไม่หลงงมงายในอบายมุขทั้งปวง ยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี

ผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครู เก่งที่เจเลื้อยอยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความต้องการได้ ดังนี้ ครูที่มีความยุติธรรม ซื่อตรง สร้างความเป็นธรรมในสังคมเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ มีความจริงใจ มีความ

ข้อสัถย์ มีความเมตตากรุณา ตรงต่อเวลา มีความเที่ยงธรรม ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนด้วยความจริงใจ ไม่หลงงมงายในอบายมุขทั้งหลายทั้งปวง ยกย่องชมเชยนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี ตัดสินปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง เข้มงวดกวดขัน รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดต่อนักเรียนทุกคน

2. เปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษา ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน เป็นรายคู่แต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการสอน ทัศนะของนักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 ด้านทักษะทางช่าง ทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษา ด้านทักษะทางช่างไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 ด้านบุคลิกภาพ ทัศนะของนักเรียนกับผู้สอน มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนกับผู้บริหาร และผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทัศนะของนักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะไม่แตกต่างกัน

2.5 ด้านคุณธรรมของครู ทัศนะของนักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษา ด้านคุณธรรมของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะไม่แตกต่างกัน

2.6 เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้านเป็นภาพรวม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตติยาศาสนาการศึกษา คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่ พบว่า ทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนะแตกต่างกันทุกด้าน ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารเท่านั้นที่มีทัศนะไม่แตกต่างกัน ผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นนำไปสู่การอภิปราย ดังนี้

1. นักเรียน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมาก ทั้ง 5 ด้าน สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้ คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง ตามลำดับ สำหรับทักษะในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการสอน อยู่ในระดับที่ต้องการมาก โดยต้องการให้ครูควรมีความรับผิดชอบในวิชาที่มอบหมายให้สอน รู้จักเลือกวิธีสอนและการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดลำดับเนื้อหาสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา รู้จักปรับปรุงซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน รู้จักผลิตสื่อ รู้จักวิธีการวัดผลประเมินผล เป็นวิทยากรมีความสามารถในการนิเทศการสอน การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การวัดผลประเมินผลมุ่งเน้นทักษะเชิงอย่างเดียว เป็นระดับความต้องการปานกลาง

1.2 ด้านทักษะทางช่าง อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ควรจะมีทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร ดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือ และอุปกรณ์การสอนทางช่าง สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา รู้จักใช้วัสดุได้อย่างเหมาะสมและประหยัด รู้วิธีฝึกทักษะให้แก่ นักเรียนตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระดับความต้องการปานกลาง ยึดทักษะของตนเป็นหลัก ในการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานช่างได้เพียงเล็กน้อย ส่วนระดับความต้องการที่ไม่ดี คือ ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป

1.3 ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูต้องมีร่างกายแข็งแรง มีอารมณ์ขัน มีความอดทนอดทน รักษาสุขภาพพลานามัยอยู่เสมอ แต่งกายดี ทำงานว่องไว มีความคิดสร้างสรรค์ ใจเย็น เข้ากับนักเรียนได้ พูดจาไพเราะ ระดับความต้องการปานกลาง คือ ครูที่ไม่ชอบปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียนและสังคม

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะมีคติทำงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายด้วยความเต็มใจ เข้าใจนักเรียน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน

ส่วนระดับความต้องการปานกลาง เป็นคนหัวโบราณ เก็บตัวไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น

1.5 ด้านคุณธรรมของครู อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะมีคุณธรรมซื่อตรงต่อหน้าที่ มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ มีเมตตา กรุณา ไม่หลงงมงาย ขอบายมุขทั้งปวง ช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักเรียนประสบปัญหา รักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน

2. ผู้สอน มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา อยู่ในระดับที่ต้องการมากทั้ง 5 ด้าน สามารถจัดลำดับความสำคัญตามลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง สำหรับความคิดเห็นใน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการสอน อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรมีความรับผิดชอบในวิชาที่มอบหมายให้สอน มีความสามารถในการจัดเนื้อหาและเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม สอนตรงตามหลักสูตร มีความสามารถในการทำแผนการสอน โครงการสอน รู้จักบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่ออุปกรณ์การสอน มีความสามารถในการวัดผลประเมินผล สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา มีความสามารถในการนิเทศ เป็นวิทยากร

2.2 ด้านทักษะทางช่าง อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรมีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ใช้วัสดุประหยัด มีความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลเครื่องจักรเครื่องมือ เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดทักษะให้นักเรียน รู้จักซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์การสอน รู้จักจัดและบริหารโรงฝึกงาน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา ส่วนระดับความต้องการปานกลาง คือ ยึดถือฝีมือตนเองเป็นหลักในการวัดผลประเมินผล รู้ทฤษฎีกว้าง ๆ ปฏิบัติงานช่างได้บ้างเล็กน้อย ไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

2.3 ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรแต่งกายเหมาะสม ในขณะที่ปฏิบัติงาน มีสภาพจิตใจมั่นคง สุขภาพแข็งแรง ว่องไว ใจดี มีอารมณ์ขัน รักษาสุขภาพตนเองอยู่เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์ พุดจาไพเราะ ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ ครูไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรทำงานเมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายด้วยความเต็มใจ รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา เป็นกันเองกับนักเรียน อ่อนน้อม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นแบบอย่างที่ดี ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ หัวโบราณ เก็บตัว ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น

2.5 ด้านคุณธรรมของครู อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะมีความจริงใจ ยุติธรรม ซื่อตรง สร้างความเป็นธรรมในสังคม ตรงต่อเวลา มีเมตตา กรุณา มีความเที่ยงธรรมในการตัดสินปัญหา เข้มงวดกวดขันต่อระเบียบวินัยของนักเรียน ไม่หลงมกมายอบายมุข ทั้งปวง

3. ผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา อยู่ในระดับที่ต้องการมาก สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ ด้านคุณธรรมของครู ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นใน 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสอน อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรมีความสามารถในการทำแผนการสอนและโครงการสอน มีความรับผิดชอบในการสอน รู้จักเลือกวิธีสอนและเตรียมการสอนได้อย่างเหมาะสม รู้จักใช้สื่อ และการจัดลำดับเนื้อหาในการสอน การวัดผลประเมินผล รู้จักเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา ส่วนระดับความต้องการปานกลาง ได้แก่ การวัดผลประเมินผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว

3.2 ด้านทักษะทางช่าง อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรมีความสามารถ และมีความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ใช้วัสดุอย่างประหยัด มีความชำนาญในการถ่ายทอดทักษะทางช่างแก่นักเรียน เชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร มีความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องจักร รู้จักการจัดและบริหารโรงฝึกงาน สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมได้หลายวิชา มีความคิดสร้างสรรค์ ระดับความต้องการปานกลาง ยึดถือทักษะตนเองเป็นหลัก ในการวัดผลประเมินผล รั้กษากว้าง ๆ ปฏิบัติงานได้เพียงเล็กน้อย

3.3 ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรมีสถาณจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จิตใจหนักแน่น กระฉับกระเฉงว่องไว มีอารมณ์ขันบ้าง แต่งกายดี บำรุงรักษาสุขภาพอยู่เสมอ นุจดจาไพเราะ ส่วนระดับความต้องการน้อยคือ ครูที่ไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม

3.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะเป็นผู้ที่รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจผู้บริหาร กล้าแสดงความคิดเห็น ยินดีทำงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ร่วมมือกับผู้ปกครองแก้ปัญหาแก่นักเรียน สุขภาพอ่อนโยนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ส่วนความต้องการปานกลาง เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยเกินไป หัวโบราณ ไม่ชอบ

คบค้าสมาคมกับคนอื่น

3.5 ด้านคุณธรรมของครู อยู่ในระดับที่ต้องการมาก คือ ครูควรจะมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สร้างความเป็นธรรมในสังคม มีความจริงใจ มีความเมตตา กรุณา ตรงต่อเวลา มีความเที่ยงธรรม ไม่หลงงมงายในอบายมุขทั้งปวง ส่วนระดับความต้องการปานกลาง คือ ยกย่องชมเชย นักเรียนที่เรียนเก่ง เข้มงวดกวดขันและเคร่งครัดต่อระเบียบวินัยจนเกินไป

เมื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า

ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก ซึ่งสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้คือ ด้านคุณธรรมของครู เป็นลำดับแรก ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่าง ตามลำดับ

เปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสอน นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนะไม่แตกต่างกัน
2. ด้านทักษะทางช่าง นักเรียนผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนะที่ไม่แตกต่างกัน
3. ด้านบุคลิกภาพ นักเรียนกับผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนกับผู้บริหาร และผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนะไม่แตกต่างกัน
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะไม่แตกต่างกัน
5. ด้านคุณธรรมของครู นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะไม่แตกต่างกัน
6. เปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารในภาพรวม เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ทั้ง 5 ด้านได้ดังนี้ คือ นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนะที่ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นควรแก่การอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์ทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม ของครู มีประเด็นสำคัญควรนำไปสู่การอภิปราย ดังนี้

ในทักษะของนักเรียน สามารถนำไปสู่ประเด็นการอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านการสอน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะด้านการสอนโดยเห็นว่า ครูควรมีความรับผิดชอบในวิชาที่มอบหมายให้สอน เป็นไปได้ว่าครูผู้สอนอาจจะไม่มีเวลาสอน เนื่องจากครุอุตสาหกรรมศึกษาส่วนใหญ่นอกจากจะทำการสอนแล้ว ยังทำหน้าที่อื่น ๆ ในโรงเรียนอีกด้วย เช่น ช่อมแซม โต๊ะเก้าอี้ รถยนต์ เครื่องขยายเสียง เครื่องสูบน้ำ ควบคุมอาคารสถานที่ ควบคุมการก่อสร้าง ซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาและครุอุตสาหกรรมมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากกว่าครูโดยทั่ว ๆ ไป ส่วนความสามารถในการเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม นักเรียนต้องการให้ครูมีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน ไม่สามารถที่เรียนได้เร็ว จึงเห็นว่า ครูควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนก้าวหน้าทันสมัย ทันกับการเปลี่ยนแปลง (สมจินต์ มนุษยศิลป์. 2533 : 21-25) มีแนวคิดและหลักการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (เป็รื่อง กิจรัตน์. 2532 : 50) และมีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนเห็นว่าในการเรียนการสอน ครูไม่ค่อยได้ใช้สื่อ ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยาก ในการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ถ้ารู้จักใช้สื่อให้เหมาะสม จะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิชาอุตสาหกรรมศึกษา เป็นวิชาเกี่ยวกับวิชาช่างทั่ว ๆ ไป จึงมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นักเรียนคงคิดว่า ถ้าครูมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการสอนให้ก้าวหน้าทันสมัย (สมจินต์ มนุษยศิลป์. 2533 : 21-25) ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย ทั้งนักเรียนคิดว่าวิชาที่ทันสมัยเป็นประโยชน์กับตน ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันในโอกาสต่อไป สำหรับความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหา

ในการจัดลำดับเนื้อหาในการสอน ทั้งนี้ นักเรียนอาจรู้ตัวเองว่า ตนเรียนไม่ค่อยดีนัก ถ้าครูรู้จักจัดลำดับในเนื้อหาให้เหมาะสม จะทำให้ตนเรียนรู้เข้าใจได้ง่าย และเรียนจนสำเร็จตามหลักสูตรได้เช่นกัน และความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้คงเพราะว่าวิชาอุตสาหกรรมศึกษาสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นวิชาที่จัดอยู่ในกลุ่มวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาที่สอนเพื่อสำรวจความถนัดความสนใจ และเจตคติของนักเรียนเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องรู้เนื้อหาวิชาลึกซึ้งมากนัก (วิชย แหวนเพชร. 2530 : 47) แต่ควรจะสอนได้ทุกวิชา ความสามารถในการทำการสอนและโครงการสอน ทั้งนี้ นักเรียนคงมีความเห็นว่า ถ้าครูสอนไปตามแผนที่วางไว้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้ตนได้รับความรู้ตรงกับที่ตนได้คาดหวังไว้ ความสามารถสอนได้ตรงตามหลักสูตร นักเรียนอาจคิดว่าการที่ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตร ทำให้ตนมีความรู้เพียงพอที่นำไปใช้ในการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น หรือนำไปประกอบอาชีพในโอกาสต่อไป การเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน เป็นเพราะว่าถ้าสื่อและอุปกรณ์การสอนมีความพร้อมที่จะใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา จะทำให้การเรียนการสอนและการปฏิบัติงานไม่น่าเบื่อหน่ายหรือนักเรียนอาจมองเห็นว่า ในโรงเรียนครูผู้สอนมักขาดการเอาใจใส่ดูแล บำรุงรักษาสื่อและอุปกรณ์การสอน นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะมีความรับผิดชอบและมีความสามารถในการเก็บบำรุงรักษา และซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอนได้เป็นอย่างดี ความสามารถในการเตรียมการสอน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนเห็นว่า ครูส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยได้เตรียมการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูควรจะมีการเตรียมการสอนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น เป็นวิชาช่างซึ่งบางวิชาเนื้อหาวิชา เป็นวิชาที่ย่างยากซับซ้อน นักเรียนมีทัศนะว่า ถ้าครูรู้จักผลิตสื่อขึ้นมาใช้เอง นอกจากจะประหยัดแล้ว ยังทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ความสามารถในการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนสอนและหลังสอน ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่มักจะวัดผลประเมินผลเมื่อหลังจากสอนแล้ว จึงทำให้ครูและนักเรียนอาจไม่ทราบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนแล้วว่า มีความแตกต่างกันอย่างไร ที่นักเรียนมีทัศนะว่า ถ้ามีการวัดผลประเมินผลก่อนเรียนด้วยจะทำให้ตนรู้ถึงความแตกต่างในการเรียนมากยิ่งขึ้น มีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งนี้ นักเรียนคิดว่า การเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ถ้าครูผู้สอนมี

ความสามารถในการอธิบายหรือสาธิตถึงเทคนิควิธีในการเรียนการสอนแบบใหม่ จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และเทคโนโลยีทางการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนเห็นว่า ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ แบบล้าสมัย ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายเข้าใจยาก นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะรู้จักใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอนมาใช้กับพวกตน ย่อมทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น มีความสามารถในการนิเทศการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ยังสอนแบบเดิม ๆ นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะไปสังเกตการสอนที่โรงเรียนอื่นหรือสถาบันอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษามักไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากนอกจากสอนแล้ว ยังช่วยงานบริการของโรงเรียนอีกด้วย ทำให้การเรียนการสอนประสบปัญหาและปัญหาเหล่านี้ ก็ยังคงปล่อยปละละเลย นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะมีการประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ การวัดผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว ทั้งนี้ นักเรียนเห็นว่า การวัดผลเพียงด้านเดียว ยังไม่ยุติธรรมนัก ควรวัดด้านอื่น ๆ ด้วย จึงให้ความสำคัญรองลงมา

ด้านทักษะทางช่าง

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทัศนะความเห็น ว่า ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนต้องการครูที่มีความสามารถและความชำนาญทางช่างมาสอนเพื่อถ่ายทอดวิชาช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์รัตน์วิศาลนท์ (2527 : 65) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สอนวิชาช่างได้ดั้นต้องเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูต้องทำได้จริง ๆ เพราะถ้าครูทำเองไม่ได้แล้วจะไปสอนได้อย่างไร (ชนะกลีภรณ์. 2531 : 129) หรือเนื่องมาจากนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาคิดว่าวิชาช่างจะเป็นประโยชน์กับตน อาจนำวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันหรืออาจนำไปประกอบวิชาชีพในอนาคตต่อไป จึงมีทัศนะว่า ครูควรจะมีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่างเพียงพอที่จะมาสอนพวกตน มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชาช่างจำเป็นต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักร ซึ่งถ้าไม่รู้จักวิธีใช้อาจเกิดอันตรายขึ้นได้ ครูที่มีทักษะรู้จักใช้เครื่องจักรเครื่องมือจึงมีความจำเป็นหรือเนื่องมาจากในโรงเรียนครูผู้สอนไม่ค่อยมีทักษะในการใช้เครื่องจักรมีการปล่อยปละละเลยให้เครื่องมือเครื่องจักรชำรุดเสียหาย นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะเป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้

เครื่องมือเครื่องจักรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักรให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนเห็นว่า เครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ใช้การไม่ได้ ไม่มีใครรับผิดชอบควบคุมดูแล หรือเนื่องมาจากครูไม่มีเวลา เนื่องจากไปช่วยงานอื่นของโรงเรียน ทำให้ไม่มีเวลาดูแลและเก็บบำรุงรักษาเครื่องมือเท่าที่ควร มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ ทั้งนี้เนื่องมาจากในโรงเรียน มีเครื่องมือเครื่องจักรส่วนใหญ่เสียหาย ใช้การไม่ได้ โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องจักรเพิ่มเติม นักเรียนมีทัศนะว่า ครูผู้สอนน่าจะมีความสามารถในการซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องมือได้บ้าง เพื่อประหยัดงบประมาณแรงงาน และสามารถนำเอาเครื่องจักรเครื่องมือมาสอนพวกตนได้อย่างเต็มที่ ส่วนในเรื่องความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมหลายวิชา อาจเนื่องมาจากในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขาดแคลนครูอุตสาหกรรมศึกษา ถ้าครูกมีความรู้วิชาอุตสาหกรรมหลายวิชา (วิชย แหวนเพชร. 2530 : 47) เป็นการประหยัดบุคลากร หรือช่วยสอนวิชาอื่น ๆ ได้ ในกรณีที่ครูขาดสอนหรือไม่มาสอน ความสามารถใช้วัสดุได้อย่างประหยัด ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับงบประมาณน้อย ไม่ค่อยมีวัสดุฝึกงาน หรือเนื่องมาจากครูผู้สอนไม่รู้จักใช้วัสดุ ใช้วัสดุอย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่า นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูน่าจะใช้วัสดุอย่างรัดกุมและประหยัด ความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมได้หลายวิชา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาหลักสูตรได้เปิดสอนวิชากลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพหลากหลายให้นักเรียนเลือกเรียน ถ้าเปิดเรียนหลายวิชาสนองความต้องการของนักเรียน จำเป็นต้องใช้ครูที่รู้เฉพาะสาขาวิชาจำนวนมาก เป็นการสิ้นเปลืองบุคลากร นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูหนึ่งคนน่าจะสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา หรืออย่างน้อยควรสอนได้ 2-3 วิชา (ฉลวย อริยะผ่องษ์. 2530 : 141-142) มีความสามารถในการฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจาก ครูไม่มีเวลาสอนเนื่องจากไปช่วยงานบริการของโรงเรียน สอนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย สอนได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมาย ครูผู้สอนสอนนักเรียนได้ไม่เต็มที่ ทำให้นักเรียนได้ฝึกงานน้อยไม่มีทักษะ มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน ทั้งนี้คงเนื่องจากโรงฝึกงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ขาดการดูแลเอาใจใส่ทั้งจากครูผู้สอนและผู้บริหาร ถูกปล่อยปละละเลยรกร้าง นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูควรจรรู้จักจัดและบริหารโรงฝึกงาน (ไพศาล วีระไทย. 2525 : 51-60) มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาอุตสาหกรรมศึกษาเป็นวิชาช่างสาขาต่าง ๆ ซึ่งมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจึงมีความคิดเห็นว่า ครูที่มี

ความคิดก้าวหน้า คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ นำความรู้มาให้ตนเป็นสิ่งจำเป็น และทัศนะที่นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูยึดถือทักษะของตนเป็นหลักในการวัดผลประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน ทั้งนี้ เนื่องมาจากว่า นักเรียนซึ่งอายุน้อย ประสบการณ์มีน้อย และมีเวลาไม่มากนักในการฝึกทักษะในโรงฝึกงาน ไม่ทำให้ตนมีทักษะเท่ากับครูผู้สอนได้ จึงมีความคิดเห็นว่า ไม่ควรยึดถือทักษะของครูมาเป็นเครื่องวัดผลการฝึกทักษะของนักเรียน หรือเนื่องจาก ครูส่วนใหญ่ขาดหลักเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน วัตถุประสงค์กว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้เพียงเล็กน้อย คงเป็นเพราะนักเรียนยังไม่เข้าใจคุณลักษณะเป้าหมายและปรัชญาของการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตลอดจนคุณสมบัตินักอุตสาหกรรมศึกษาอย่างแท้จริง มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทั้งนี้ เนื่องมาจาก นักเรียนมีทัศนะว่า ในปัจจุบันโลกได้เจริญก้าวหน้าไปมากแล้ว ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความก้าวหน้าทันสมัย ครูยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ อยู่ ไม่มีการพัฒนาการเรียนการสอนเลย จึงมีทัศนะให้ความสำคัญครูที่มีคุณลักษณะเช่นนี้ ในระดับที่มีความต้องการในระดับปานกลาง

ด้านบุคลิกภาพ

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทัศนะในด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับดี คือ การมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น เป็นวิชาที่เกี่ยวกับวิชาช่างทั่ว ๆ ไป เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างไม้ ช่างยนต์ ช่างโลหะ ช่างปูน ช่างไฟฟ้า ฯลฯ เป็นงานหนัก ครูที่จะมาสอนวิชาเหล่านี้ได้จะต้องมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ (ณรงค์ เลี้ยงประชา. 2516 : 14) มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาเป็นงานหนัก ครูผู้สอนต้องคอยระวังอาจเกิดอันตรายทั้งตัวครูผู้สอนและนักเรียน จึงมีความเคร่งเครียดในการทำงาน ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องมีความอดทนและมีอารมณ์ขันบ้าง (BeIen. 1962 : 24) มีความอดทนต่ออุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัศึกษานั้น อาจขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ทั้งงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ จึงทำให้มีอุปสรรคในการทำงานการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูผู้สอนควรจะมี ความอดทนต่ออุปสรรคด้วยความรับผิดชอบ มีการบำรุงรักษาสุขภาพและพละนาามัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากครูอุตสาหกรรมศึกษาต้องให้ทั้งกำลังกายและกำลังใจในการทำงาน นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาน่าจะมีการบำรุงรักษาสุขภาพอยู่เสมอ การแต่งกาย

ได้เหมาะสมในขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาทำการสอนต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรกลต่าง ๆ อาจมีโอกาสพลาดพลั้ง เกิดอันตรายขึ้นได้ การแต่งกายที่รัดกุมเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็น มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูอุตสาหกรรมศึกษา ขณะที่ทำการเรียนการสอนต้องสอนนักเรียนด้วยเครื่องมือเครื่องจักร ต้องคอยระมัดระวังอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากนักเรียนที่เข้ามาเรียนอยู่ในวัยที่กำลังซุกซน ครูจึงควรมีสภาพจิตใจที่มั่นคง ใจเย็น และเข้ากับนักเรียนได้ (Manaois. 1977 : 12-15) มีความแคล่วคล่องว่องไวในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนเห็นว่า การเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น ซึ่งเป็นวิชาที่เรียนเกี่ยวกับช่างทั่ว ๆ ไป ต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรกลต่าง ๆ ครูจะต้องตื่นตัว กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไวในการทำงาน ถ้าทำงานล่าช้า ย่อมก่อให้เกิดอันตรายได้ หรืออาจเนื่องมาจากครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน จึงเกิดความเฉื่อยชาในการทำงาน เป็นผู้ที่มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนอาจคิดว่า การที่ครูมีความฉลาด รู้จักคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ มาสอนอยู่เสมอทำให้นักเรียนเกิดความประทับใจ เกิดความศรัทธา เชื่อมั่นในตัวครู และเป็นแบบอย่างที่ดี (สำนักงานเลขาธิการ ครุสภา. 2526 : 7) มีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนเห็นว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาต้องทำงานหนัก ทำงานทั้งงานสอนและงานบริการ ไม่ค่อยมีเวลาทำให้เกิดสภาพจิตใจที่แปรปรวน มีอารมณ์ไม่ดี การที่ครูมีจิตใจหนักแน่นรู้จักควบคุมอารมณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญ มีไหวพริบในการแก้ปัญหาให้กับงานที่รับผิดชอบและปัญหาของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนอาจมองเห็นว่า เมื่อครูขาดขวัญและกำลังใจ จิตใจไม่หนักแน่น ทำให้การทำงานต่าง ๆ ของครูล่าช้า ครูขาดความรับผิดชอบในการสอน และไม่สนใจในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเท่าที่ควร การเอาใจนักเรียน ทำให้นักเรียนรักใคร่ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนไม่ค่อยดีนัก ครูส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยเข้าใจสภาพจิตใจของนักเรียน นักเรียนอยากให้ครูรู้จักและเข้าใจพวกเขาบ้าง การพูดจาไพเราะและพูดขัดน้อยขัดคำเนื่องจาก ครูที่สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูผู้ชาย มักพูดเป็นกันเองกับนักเรียน มักเป็นคำพูดที่ไม่ค่อยไพเราะกับนักเรียน ส่วนในทัศนะระดับปานกลางในด้านบุคลิกภาพ คือ การเป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากครูอุตสาหกรรมศึกษาต้องสอนช่าง อาจแต่งกายไม่เหมือนกับครูสามัญคนอื่น ๆ ใส่ชุดฝึกงานมาทำการสอน ทำให้นักเรียนเห็นว่า ครูแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือเป็นไปได้ว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษา

ส่วนใหญ่แต่งกายไม่ถูกกฎระเบียบของโรงเรียน

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับดี ดังนี้ มีความยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูที่สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาไม่มีเวลา อาจไปช่วยงานบริการของโรงเรียนทำให้ขาดสอน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรียนต้องการครูที่มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิศาลนทร์ (2527 : 65-75) ที่พบว่า ครูผู้สอนควรจะมี ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำอย่างได้ผล มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เนื่องมาจากในการเรียนการสอน ครูผู้สอนมักจะไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ครูใช้วิธีการสอนแบบเก่า ๆ คือ ใช้ครูเป็นจุดศูนย์กลางแทนที่จะให้นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากในโรงเรียนครูที่สอนวิชาอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มักจะเข้ากับบุคคลอื่นไม่ค่อยได้ต่างคนต่างอยู่ มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษามักจะเกิดความขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาเสมอ ๆ เนื่องจากความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมองเห็นว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาควรจะเป็นผู้เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนต้องการให้ครูเข้าใจปัญหาเด็ก และแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนได้ (ณรงค์ เส็งประชา. 2516 : 14) นักเรียนต้องการครูที่มีลักษณะเป็นกันเองกับนักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน (สำนักงานเลขาธิการ ครุสภา. 2526 : 7) มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มักจะเกิดความขัดแย้งกับผู้บริหารทำให้นักเรียนเห็นอยู่เสมอ นักเรียนจึงมองเห็นว่า ครูควรมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและไม่ควรกระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น นอกจากเรียนในชั้นเรียนแล้ว ในบางครั้งต้องประสานงานกับบุคคลภายนอกโรงเรียน เพื่อนำนักเรียนไปศึกษาดูงานหรือฝึกงาน นักเรียนจึงมีทัศนะว่า การที่ครูมีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับคนอื่นเป็นสิ่งจำเป็น การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อ

นักเรียนประสบปัญหา ทั้งนี้เนื่องจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษาต้องทำงานหนัก ไม่ค่อยมีเวลา ใกล้เคียงกับนักเรียนมากนัก ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน เมื่อนักเรียนประสบ ปัญหา ครูก็ไม่ค่อยมีเวลามาช่วยเหลือแก้ไข หรือให้คำปรึกษาร่วมกับผู้ปกครอง นักเรียนจึงมี ทัศนะว่า ครูกับผู้ปกครองควรจะร่วมมือกันให้มากกว่านี้ รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาและ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนเห็นว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษามักจะ เข้ากันไม่ได้กับผู้บังคับบัญชา และชุมชน นักเรียนมักจะศรัทธาครู และรับเอาแบบอย่างของครู (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 187-188) จึงมีทัศนะว่า ครูที่ดีนั้นควรจะรู้จักปรับตัวเข้ากับ ผู้บังคับบัญชาและชุมชนได้ มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ เอกชนหรือ สถานประกอบการ เพื่อส่งนักเรียนเข้าศึกษาตุดานและฝึกงาน ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียนวิชา อุตสาหกรรมศึกษานั้น การเรียนแต่ในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนขาด ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้สอนนักเรียนล้ำสมัย การออกไป ศึกษาตุดานหรือฝึกงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น นักเรียนจึงมีทัศนะว่า การที่ครูผู้สอนมีความสามารถในการ ประสานงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ส่วนทัศนะที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความยึดมั่น ต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ มากเกินไป หรือที่เรียกว่าหัวโบราณ มีความล้นโตช ไม่ชอบ คบค้าสมาคมกับผู้อื่น เนื่องจากนักเรียนมีทัศนะว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันจะต้องอยู่ ร่วมกันเป็นคณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นคนที่มีหัวก้าวหน้าทันสมัยอยู่เสมอ (ณรงค์ เลื่องประชา. 2516 : 14)

ด้านคุณธรรมของครู

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครูอยู่ในระดับ ดี ดังนี้ มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่และสร้างความเป็นธรรมในสังคม ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียน ส่วนใหญ่ยังขาดความยุติธรรมยังไม่ได้ให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียน ทั้งในด้านการ เรียนการสอน การวัดผลประเมินผล นักเรียนจึงมีทัศนะต้องการครูที่มีความยุติธรรม ซื่อตรง ต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ (ทองคูน หงส์นันท์. 2531 : 38) ตัดสินใจปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูส่วนใหญ่เมื่อตัดสินปัญหากับนักเรียน มักจะขาดข้อมูลที่แท้จริง ขาดความเที่ยงธรรม นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูควรจะมี ความเที่ยงธรรม มีความยุติธรรม (หวน นินธุพันธ์. 2508 : 59-60) มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนขาดความใกล้ชิด ขาดความรักความเมตตาจากครู ครูสอนนักเรียน มีความเข้มงวดกวดขันจนเกินไป ไม่หลงมกมายในนโยบายมุ้งปวง ทั้งนี้เนื่องจาก อาจ

มีครูอุตสาหกรรมศึกษาบางคนในโรงเรียน ประพฤติตนไม่เหมาะสมหลงมกมายในอบายมุข เช่น คีฬา เสพสุรา เล่นการพนัน จนบกพร่องขาดความรับผิดชอบในการเรียนการสอน นักเรียนจึงมีทัศนะว่าครูที่มีคุณธรรมนั้น ไม่ควรหลงมกมายในอบายมุขทั้งปวง (ทองคุณ หงส์พันธุ์. 2531 : 38) มีความยินดีช่วยเหลือ นักเรียนทุกคนเมื่อนักเรียนประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียนการสอนอย่างเสมอหน้ากัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษาไม่มีเวลา เนื่องจากต้องทำงานหนัก ทั้งสอนนักเรียนและทำงานด้านบริการของโรงเรียน จึงไม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากนัก เมื่อนักเรียนประสบปัญหาจึงขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างเพียงพอ นักเรียนจึงมีทัศนะว่า ครูควรใกล้ชิดกับนักเรียน มีจิตใจโอบอ้อมอารี เห็นอกเห็นใจคนอื่น โดยเฉพาะนักเรียน (Beien. 2508 : 59-60) การตรงต่อเวลา รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวดขันต่อนักเรียนทุกคน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ไม่ค่อยเข้าสอนตรงตามเวลาปล่อยปละละเลย นักเรียนไม่ค่อยเข้มงวดกวดขันนักเรียนมากนัก ทำให้นักเรียนมีทัศนะว่า ครูควรจะตรงต่อเวลา เข้มงวดกวดขันนักเรียนให้มากขึ้น การให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี ทั้งนี้ นักเรียนอาจมีทัศนะว่า โรงเรียนน่าจะยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนอ่อน แต่ได้พัฒนาตนเองขึ้นมา จนเรียนดีขึ้น ทั้งด้านการเรียนและความประพฤติ

สำหรับในทัศนะของครูผู้สอนนั้น สามารถนำไปสู่ประเด็นการอภิปราย ดังนี้

ด้านการสอน

ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านการสอน ดังนี้ มีความรับผิดชอบในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษามักไม่ค่อยมีเวลาในการสอน นอกจากสอนแล้วต้องไปทำงานด้านบริการของโรงเรียนอีกด้วย เช่น ซ่อมแซม โต๊ะเก้าอี้ ไฟฟ้า ประปา รถยนต์ ควบคุมอาคารสถานที่ ฯลฯ หรือมีครูจำนวนหนึ่งขาดความรับผิดชอบในการสอน ครูผู้สอนจึงมีทัศนะว่า ครูควรจะมี ความรับผิดชอบในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65-75) ผลการวิจัย พบว่า ครูต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนการสอน มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เรียนที่ค่อนข้างอ่อน ครูต้องมีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหา และเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสมและสอนได้ตรงตามหลักสูตร (ผจญ ขันธชวนะ. 2532 : 9-16) มีความสามารถสอนได้ตรงตามหลักสูตรที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้สอนมีทัศนะว่า

จะมีนักเรียนจำนวนหนึ่งต้องสอบเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสอนให้ครบตามหลักสูตรและนอกจากนี้จะมีนักเรียนอีกส่วนหนึ่งต้องออกไปประกอบอาชีพ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนเหล่านั้น มีความรู้เพียงพอที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ มีความสามารถในการทำแผนการสอนและโครงการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนมีทัศนะว่า ถ้าครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามแผนการสอนและโครงการสอน จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีที่สุด (เปรี๊ยะ กิจรัตน์. 2532 : 50-52) มีความสามารถในการเตรียมการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมต้องไปช่วยงานอื่นของโรงเรียน เช่น งานบริการของโรงเรียน จึงไม่ค่อยมีเวลา อาจทำให้ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ทำให้ครูขาดประสิทธิภาพในการสอน มีความสามารถในการเก็บบำรุงรักษา และซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น มีสื่อและอุปกรณ์การสอนเป็นจำนวนมาก อาจมีครูผู้สอนจำนวนหนึ่งไม่รู้จักเก็บ บำรุงรักษา และซ่อมแซม ปลอมโยให้เกิดความเสียหายใช้การไม่ได้ ครูผู้สอนจึงมีทัศนะว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาที่ดีนั้น ควรจะมีความรับผิดชอบในการเก็บ บำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่ออุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ ครูควรจะสามารถในการสร้างสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน (เปรี๊ยะ กิจรัตน์. 2532 : 50-52) มีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนมีทัศนะว่า ในการเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ในบางครั้งต้องใช้สื่อจำพวกแผ่นภาพ โมเดล หุ่นจำลอง หรือบางครั้งจำเป็นต้องใช้ของจริง นำมาเป็นอุปกรณ์การสอน การรู้จักใช้สื่อที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูอุตสาหกรรมศึกษาต้องมี การรู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก วิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้นมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ครูจึงจำเป็นต้องค้นคว้าทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน (คุรุสภา. 2533 : 14-20) มีความสามารถในการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนการสอนและหลังการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากในการวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนมักจะประเมินผลหลังจากการสอน ไม่ได้วัดผลประเมินผลก่อนการสอน ทำให้ครูไม่ทราบความแตกต่างว่า ก่อนการสอนกับหลังการสอนมีความแตกต่างกันอย่างไร ครูผู้สอนจึงมีทัศนะให้ความสำคัญของการวัดผลประเมินผลในลักษณะนี้ไว้ค่อนข้างสูง มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจากพวกสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น ส่วนใหญ่ราคาแพง ถ้าครูรู้จักสร้างและสะสมอุปกรณ์การเรียนการสอน (สุโท เจริญสุข. 2515 : 108-111)

มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันโลกได้พัฒนาไปมาก โดยเฉพาะทางด้านการสอนได้ทำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน ครุจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทของอุตสาหกรรมและนำเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน (เปรื่อง กิจรัตน์. 2532 : 50-52) มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเน้น เรียนเพื่อสำรวจเจตคติ ความสนใจ ความถนัดของนักเรียน เรียนกว้าง ๆ ไม่เน้นทักษะมากนัก จึงสามารถใช้ครูคนเดียวที่มีความรู้ทางช่างหลายวิชา (วิชัย แหวนเพชร. 2530 : 47) สอนก็ได้ มีความสามารถในการนิเทศการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูสอนอุตสาหกรรมศึกษาไม่มีเวลา นอกจากสอนแล้วยังช่วยงานด้านบริการของโรงเรียนด้วย แต่อย่างไรก็ตามในโรงเรียนมัธยม ทางโรงเรียนจะจัดให้มีการนิเทศเป็นประจำอยู่แล้ว ทั้งนี้เทศภายในโรงเรียนและนิเทศภายนอกโรงเรียน มีการประชุมสัมมนาอยู่เสมอ ครูสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา จึงมีทักษะให้ความสำคัญของการนิเทศการสอน มีความสามารถในการเป็นวิทยากร เพื่อสาธิตเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น จะเน้นเรื่องเทคนิควิธีการในการเรียนการสอนอยู่แล้ว การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเรียนการสอนในระดับนี้จะต้องแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา ครูจึงควรเข้าประชุมสัมมนาปรึกษาหารือเสมอ ๆ และในทักษะที่ครูสอนเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ การวัดผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูสอนเห็นว่า ลักษณะการวัดผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียวนั้นไม่ถูกต้องนัก ไม่ตรงกับปรัชญาและหลักการของวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ที่ให้สอนนักเรียนให้รู้กว้าง ๆ เพื่อสำรวจเจตคติ ความสนใจและความถนัดของนักเรียนเท่านั้น (วิชัย แหวนเพชร. 2532 : 47) ครูสอนจึงมีทักษะให้ความสำคัญในระดับรองลงมา

ด้านทักษะทางช่าง

ผลการวิจัย พบว่า ครูสอนมีทักษะในด้านทักษะทางช่าง ดังนี้ มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูสอนมีทักษะว่า ครูสอนนอกจากจะสอนภาคทฤษฎีได้แล้ว ควรจะสอนภาคปฏิบัติได้อย่างดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรทินัย รัตนวิศาลนทร์ (2527 : 65-75) พบว่า สมรรถภาพที่ครูช่างอุตสาหกรรมศึกษาควรมีมากที่สุดในด้านวิชาชีพ คือ ความรู้ความชำนาญในวิชาเทคนิค และ ชนะ กลีการ (2531 :

129) ได้กล่าวว่า “การผลิตครูช่างนั้น ต้องเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูต้องทำได้จริง ๆ เพราะหากครูทำเองไม่ได้แล้ว ก็ไม่รู้จะไปสอนเด็กได้อย่างไร” ฉะนั้น ครูผู้สอนจึงมีทักษะให้ความสำคัญอยู่ในระดับความต้องการสูงที่สุด ความสามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผลการศึกษาที่สมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนในการซื้อวัสดุฝึกงาน หรือเนื่องมาจากครุอุตสาหกรรมศึกษาขาดการเอาใจใส่และควบคุมการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงาน ทำให้เกิดความสิ้นเปลือง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล วิระไทย (2525 : 51-60) พบว่า ในด้านการจัดเตรียมการสอนและวัสดุ ในทุกครั้งที่ทำการสอน ครูควรมีการวางแผนการใช้อย่างถูกต้องและประหยัด มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักรให้คงอยู่ และใช้งานได้อย่างเสมอ มีความสามารถในการฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียน มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรมีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้สอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนอุตสาหกรรมศึกษาขาดความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร ขาดทักษะในการถ่ายทอดวิชาช่างให้แก่ นักเรียน ขาดความชำนาญในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินิจ บุญชู (2529 : 142-143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนขาดความชำนาญในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม ครูผู้สอนนอกจากจะทำการสอนและงานบริการของโรงเรียนแล้ว ครูจะต้องมีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ (วิชัย แหวนเพชร. 2530 : 47) หรือเนื่องมาจาก ครุอุตสาหกรรมศึกษา ขาดการเอาใจใส่ดูแลโรงฝึกงาน ขาดระเบียบ ปล่อยให้โรงฝึกงานรกรุงรัง มีความรู้ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมหลายวิชา ทั้งนี้เนื่องมาจาก จำนวนครุอุตสาหกรรมมีจำนวนน้อย เมื่อมีครูจำนวนหนึ่งถูกเรียกไปทำงานด้านบริการทำให้ครูที่ยังเหลืออยู่ต้องช่วยสอนแทนครูคนอื่นได้ด้วย เมื่อจำเป็นซึ่งเป็นการประหยัดบุคลากรอีกด้วย มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากวิชาอุตสาหกรรมศึกษา เป็นวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอยู่เสมอ ครูผู้สอนจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดก้าวหน้า จึงจะทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและประทับใจ มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาประเภทอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายสาขาวิชา ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชา

อุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ไม่จำเป็นต้องเน้นทักษะมากนัก ส่วนทักษะที่ครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ยึดถือตนเองเป็นหลักในการวัดผลประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน คงเป็นเพราะ ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมศึกษามาสอน ทำให้มีความเข้าใจถึงปรัชญา หลักการ และเหตุผลของวิชานี้ ไม่ให้ความสำคัญในการวัดผลประเมินผลที่มุ่งเน้นแต่ทักษะเพียงด้านเดียว การรู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานช่างได้เพียงเล็กน้อย เชื่อกันตนเองไม่ชอบรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทั้งนี้เพราะว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานไม่กระตือรือร้นในการทำงาน เนื่องจากขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ครูผู้สอนจึงมีทักษะเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบุคลิกภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การแต่งกายได้เหมาะสมในขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เนื่องมาจากครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในขณะดำเนินการเรียนการสอนในบางครั้งต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรกล จึงมีความจำเป็นต้องแต่งกายที่ถูกต้องและเหมาะสม (ไกรนุช ศิริพล. 2531 : 35) เพราะถ้าแต่งกายไม่ถูกต้องอาจเกิดอันตรายได้ หรือมีครุจำนวนหนึ่ง ปล่อยปละละเลยไม่แต่งกายให้ถูกต้องในขณะปฏิบัติงาน ครูผู้สอนจึงมีทักษะให้ความสำคัญอยู่ในระดับต้องการที่สูงสุด มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน ทั้งนี้ เนื่องมาจาก ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร จากผู้บริหาร จึงมีทักษะครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาควรจะมีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีความแคล่วคล่องว่องไวในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาเป็นงานหนัก ต้องทำงานอยู่กับเครื่องจักรเครื่องมือกลต่าง ๆ ถ้าร่างกายไม่แข็งแรง ทำงานล่าช้า อืดอาด อาจเกิดอันตรายในขณะปฏิบัติงานได้ มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาต้องมีความรับผิดชอบสูง เกิดความเครียด ผู้สอนจึงมีทักษะว่า ครูควรมีอารมณ์ขันบ้าง มีการบำรุงรักษาสุขภาพและพละนาฬียอยู่เสมอ เนื่องมาจากครูต้องทำงานหนัก ขาดการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพพละนาฬียของตนเอง มีความอดทนต่อสภาวะอุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารเท่าที่ควร จึงทำให้ครูผู้สอนหมดกำลังใจเกิดความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน หรือเนื่องมาจากนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ขาดความสนใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิจิตร บุญชู (2529 : 142-143) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้น

ในการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพ เป็นผู้มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้สอนมีทัศนะว่า ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีสิ่งใหม่ ๆ ออกมาให้เห็นอยู่เสมอ ทำให้นักเรียน มีความประทับใจ เกิดความเชื่อมั่นในการเรียนการสอน มีจิตใจหนักแน่นรู้จักควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีนัก เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ขาดงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ผู้สอนจึงมี ทัศนะว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาคควรจะมีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์ มีไหวพริบในการ แก้ปัญหาให้กับงานที่รับผิดชอบและปัญหาของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนเกิดความ ท้อแท้ในการสอน จึงไม่อยากคิด แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น พุดจาในเราะและพูดขัดถ้อยขัดคำ เอาใจ นักเรียนรักใคร่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา มีความใกล้ชิดกับนักเรียน มากทั้งการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน การเป็นกันเองกับนักเรียนในบางครั้งครูผู้สอน อาจใช้คำที่ไม่สุภาพนัก อันเนื่องมาจากความเป็นกันเอง นักเรียนจึงเกิดความรักใคร่ ครูผู้สอน จึงมีทัศนะไม่ค่อยให้ความสำคัญเรื่องนี้นัก การเป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและ สังคม เนื่องมาจากในโรงเรียนครูต้องปฏิบัติและประพฤติคนเป็นแบบอย่าง (สำนักงานเลขา ธิการครูสภา. 2526 : 7) ครูผู้สอนจึงมีทัศนะว่าครูที่ไม่ชอบกฎของโรงเรียนและสังคม เป็น สิ่งที่ไม่ต้องการมากนัก

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะในด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ดังนี้ รู้จัก สร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูผู้สอน มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมาก เนื่องจากต้องสอนด้วยกันปฏิบัติงานด้วยกัน จึงเกิดบรรยากาศ เป็นกันเองกับนักเรียน ครูมีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน (หวน นินสุพันธุ์. 2508 : 59-60) มีความเป็นกันเองและเข้าใจปัญหาของนักเรียน (Manaois. 1977 : 12-15) ครูผู้สอนจึง มีทัศนะให้ความสำคัญอยู่ในระดับความต้องการสูง การรู้จักฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่น ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนอุตสาหกรรมศึกษา มักมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น มักจะเกิดความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ครูผู้สอนจึงมีทัศนะ ว่าครูอุตสาหกรรมศึกษาคควรจะมีจิตใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น มีความ กล้าที่แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชา อุตสาหกรรมศึกษานั้น ผู้บริหารมักไม่ค่อยเข้าใจปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงจำเป็น ที่ครูอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อน

ร่วมงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูอุตสาหกรรมศึกษาบางคนไม่ค่อยรู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ทำให้เกิดความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ครูผู้สอนจึงมีทัศนะว่า ครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาควรจะรู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาได้อย่างดี (น้อมจิต ชุวรรณ. 2532 : 80-87) มีความยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าใจครูอุตสาหกรรมศึกษา ครูผู้สอนจึงไม่อยากจะทำงานเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำ มักจะเกิดความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ครูผู้สอนจึงมีทัศนะว่า ครูผู้สอนควรจะยินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน เมื่อนักเรียนประสบปัญหา ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาส่วนใหญ่ เรียนอ่อน ไม่ค่อยสนใจการเรียน และความประพฤติก็ไม่ค่อยเรียบร้อยมักเกิดปัญหาอยู่บ่อย ๆ ครูจึงมีทัศนะให้ความสำคัญอยู่ในระดับที่ต้องการสูง เข้าใจความรู้สึกของนักเรียนและเข้ากับนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะว่าครูผู้สอนอุตสาหกรรมศึกษาต้องทำงานใกล้ชิดกับนักเรียนทั้งในห้องเรียน และห้องปฏิบัติงานทำให้ครูกับนักเรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน (สุโท เจริญสุข. 2515 : 108-111) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูอุตสาหกรรมศึกษามีความรู้ดีกว่าขาดการเอาใจใส่หรือขาดการให้ความสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะเน้นและให้ความสนใจสนับสนุนวิชาสามัญ เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมากกว่า จึงอาจทำให้ครูอุตสาหกรรมศึกษามีความน้อยใจ และไม่คอยให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนเท่าที่ควร การเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับครูอุตสาหกรรมศึกษา ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา นอกจากเรียนในห้องเรียนแล้ว บางครั้งต้องติดต่อกับสถานที่ราชการหรือสถานประกอบการของเอกชน เพื่อส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงานและฝึกงาน (ณรงค์ เลื่องประชา. 2516 : 14) และในทัศนะของครูผู้สอนที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือเรียกว่าหัวโบราณ มีความล้นเกิน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น เป็นวิชาที่เกี่ยวกับวิชาช่างทั่ว ๆ ไป ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง และก้าวหน้าทันสมัยอยู่เสมอ ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้อยู่เสมอ

ด้านคุณธรรมของครู

ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครู คือ ความเป็นคนมีความจริงใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษามีครูหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มที่สอนวิชาสามัญ กลุ่มที่สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ฯลฯ ครูอุตสาหกรรมศึกษานอกจากสอนนักเรียนแล้ว ยังมีความสามารถทางช่างด้วย เช่น สามารถซ่อมตู้เย็น พัดลม เตารีด วิทยุ โทรทัศน์ รถยนต์ ประปา ไฟฟ้า ฯลฯ เมื่อครูมีปัญหาดังกล่าว จึงมักขอความช่วยเหลือจากครูอุตสาหกรรมศึกษาบางคนก็มีน้ำใจ บางคนก็หลอกใช้งาน หรือในบางครั้งผู้บริหารมักจะให้ครูอุตสาหกรรมศึกษาช่วยทำงานด้านบริการของโรงเรียนทุกอย่าง แต่พอสิ้นปี เมื่อพิจารณาผลงานความดีความชอบ ผู้บริหารมักจะเอาไปให้ครูกลุ่มอื่น จึงทำให้ครูผู้สอนมองว่าเพื่อนร่วมงานไม่มีความจริงใจ จึงอยากให้ครูทุกคนมีความจริงใจต่อกัน มีความยุติธรรม ซื่อตรง ต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้สอนเห็นว่า ครูที่ดีนั้น ควรจะมีความยุติธรรม มีความซื่อตรง ตรงต่อเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละเอียต บุญเกิด (2513 : 77) พบว่า ครูนอกจากจะมีความจริงใจ ความยุติธรรมแล้ว ยังต้องมีความเมตตากรุณา มีความเที่ยงธรรมในการตัดสินปัญหา (แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย. 2524 : 12-13) การตัดสินปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูบางคนไม่ให้ความสำคัญกับนักเรียนเท่าที่ควร มักจะใช้อารมณ์ ชาติเหตุผลในการตัดสินปัญหา ยิ่งทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่กระตือรือร้นในการเรียน (วินิจ บุญอยู่. 2529 : 142-143) ผู้สอนจึงมีทัศนะว่าให้ความสำคัญค่อนข้างมาก รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวดขันต่อนักเรียนทุกคน ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในวัยรุ่นวัยคะนอง ครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่ต้องคอยประคับประคองเข้มงวดกวดขันต่อนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี ไม่หลงมกมายอบายมุขทั้งปวง เพราะว่า ผู้ที่จะมาเป็นครูที่ดีนั้นไม่ควรหลงมกมายในอบายมุขทั้งหลายทั้งปวง (สุโท เจริญสุข. 2515 : 108-111) ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้สอนอาจมีความคิดว่า น่าจะให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนอ่อน แต่ได้มีการพัฒนาตนเอง จนกระทั่งผลการเรียนได้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านการเรียนและความประพฤติเพราะนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี มักจะไม่ค่อยมีปัญหา ผู้สอนจึงมีทัศนะให้ความสำคัญอยู่ในระดับท้ายสุด

และในทัศนะของผู้บริหาร สามารถนำไปสู่ประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการสอน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านการสอน คือ ความสามารถในการทำแผนการสอนและโครงการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารต้องการให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารอาจมองในฐานะผู้บริหารว่า ครูทุกคนควรทำแผนการสอนและโครงการสอนได้ (เปเรร็อง กิจรัตน์. 2532 : 50-52) เพื่อถ่ายทอดวิชาให้ผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย (พรทิพย์ รัตนวิศาลนทร์. 2527 : 65-75) มีความรับผิดชอบในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน คงเป็นเพราะ มีครูอุตสาหกรรมบางส่วนขาดความรับผิดชอบในการเรียนการสอน เนื่องจากไม่พอใจผู้บริหารที่ไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนมากนัก ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่าผู้ที่เป็นครุนี้งานสอนถือว่าเป็นงานหลัก มีความสามารถในการเลือกวิธีสอน เตรียมการสอน ใช้สื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น เป็นวิชาที่ย่างยากซับซ้อน และประกอบทั้งนักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน จึงจำเป็นอย่างมากที่ผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนเตรียมการสอน และใช้สื่อที่เหมาะสม รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ครูที่มีความก้าวหน้ามีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ตั้งอยู่บนรากฐานของความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม (ธนุ แสงวงศ์. 2505 : 18-24) มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหา ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนที่เข้ามาเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ส่วนใหญ่เรียนค่อนข้างอ่อน ระดับความสามารถทางสติปัญญาไม่เท่ากัน การจัดลำดับเนื้อหาที่นำมาสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง (ผจญ ชันชะวนะ. 2532 : 9-16) มีความสามารถในการวัดผลทั้งก่อนการสอนและหลังการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนมักจะวัดผลหลังการสอนเท่านั้น การวัดผลก่อนการสอนจะทำให้ครูทราบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนกับหลังจากการเรียนว่า มีความแตกต่างกันอย่างไร ผู้บริหารจึงมีทัศนะให้ความสำคัญค่อนข้างสูง มีความสามารถในการเก็บบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่ออุปกรณ์การสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนขาดการเอาใจใส่ดูแล เก็บและบำรุงรักษาสื่อและอุปกรณ์การสอน ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ครูที่ดีนั้น ควรมีความรับผิดชอบสูง มีความสามารถในการสอนตรงตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ถ้าการเรียนการสอนดำเนินไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ทุกประการเป็นสิ่งจำเป็น มีความสามารถในการใช้วัตรกรรมทางการศึกษา และ

เทคโนโลยีทางการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารคิดว่า ในการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนควรจะใช้วัตรกรรมทางการศึกษา และเทคโนโลยีทางการสอน จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ (น้อมจิต ชูสุวรรณ. 2522 : 80-87) มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนในวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนขาดงบประมาณ ถ้าหากครูผู้สอนรู้จักประดิษฐ์คิดค้นผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใช้ได้เอง จะทำให้เป็นการประหยัด และเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนยิ่งขึ้น มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้หลายวิชา ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนครูผู้สอนวิชาด้านนี้ ผู้บริหารจึงคิดว่า ถ้าครูคนเดียวสามารถสอนได้หลายวิชาจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้ มีความสามารถในการนิเทศการสอน ทั้งนี้ ผู้บริหารอาจคิดว่า การนิเทศการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน เพราะจะทำให้รู้จักบทบาทของการสอน ถ้าครูมีความสามารถในการนิเทศการสอน จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารจึงมีทัศนะให้ความสำคัญในเรื่องนี้ไว้ค่อนข้างสูง การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีความเห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาช่างอุตสาหกรรมศึกษา เป็นกลุ่มที่เรียนอ่อน ถ้ามีการร่วมกันหาสาเหตุแก้ปัญหา ทำให้การเรียนการสอนมีการพัฒนาให้ดีขึ้นได้ มีความสามารถเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีความเห็นว่า ถ้าครูผู้สอนรู้จักสาธิตเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ อาจทำให้เด็กนักเรียนสนใจไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน การวัดผลมุ่งเน้นทักษะเพียงด้านเดียว ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารอาจมีความคิดเห็นว่าการวัดผลประเมินผลเพียงด้านเดียวเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ควรวัดด้านอื่นด้วย จึงมีทัศนะที่ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงจัดระดับความต้องการไว้ในระดับปานกลาง

ด้านทักษะทางช่าง

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง คือ มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารอาจคิดว่า ครูอุตสาหกรรมศึกษาเหมือนกับครูช่างทั่ว ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิศาลนทร์ (2527 : 65-75) ผลการวิจัย พบว่า สมรรถภาพที่ครูช่างควรมีมากที่สุดด้านวิชาชั้นลำดับแรก คือ ความรู้ความชำนาญในวิชาช่างเทคนิค ความสามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผลการศึกษที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ เนื่องมาจากโรงเรียนขาดงบประมาณหรืองบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทร์ตระกูล (2523 : ก-ข)

พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสอนที่สำคัญ คือ เรื่องงบประมาณ อุปกรณ์การสอน ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ถ้าครูรู้จักใช้วัสดุฝึกอย่างประหยัด เป็นสิ่งที่ดีและจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง มีความสามารถฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งนี้ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษา นอกจากจะใช้สำหรับเรียนต่อในชั้นสูงต่อไปแล้ว ยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องออกไปประกอบอาชีพได้อีกด้วย มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารคิดว่า การที่ครูผู้สอนรู้จักใช้เครื่องมือเครื่องจักรทำให้เครื่องมือและเครื่องจักรมีอายุการใช้งานได้นานขึ้น เป็นการประหยัดงบประมาณ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักรให้คงอยู่และใช้งานได้อยู่เสมอ ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูอุตสาหกรรมไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ เครื่องมือเครื่องจักร ทำให้เกิดการสูญหายหรือเกิดการชำรุดเสียหาย มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้สอน ทั้งนี้เนื่องมาจากเครื่องมือเครื่องจักรมีราคาแพงกว่าจะซื้อหามาได้แต่ละเครื่อง ต้องใช้เวลาอย่างมาก มีความสามารถในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน คงเป็นเพราะ ครูอุตสาหกรรมศึกษายังขาดความรับผิดชอบ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดและบริหารโรงฝึกงาน (วิชัย แหวนเพชร. 2530 : 47) มีความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมหลายวิชา และสอนได้หลายวิชา ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนขาดครูผู้สอนวิชาประเภทนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ครูเข้าไปช่วยสอนแทน เพื่อจะได้ใช้บุคลากรได้อย่างคุ้มค่า การที่ครูผู้สอนทำการสอนได้หลายวิชาจึงเป็นสิ่งจำเป็น มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารคิดว่า โรงเรียนขาดงบประมาณหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอ การที่มีครูรู้จักคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาสอนได้ นอกจากทำให้นักเรียนศรัทธาในตัวของผู้สอนแล้ว ยังเป็นการช่วยโรงเรียนในทางอ้อมด้วย และในทัศนะที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ การยึดทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผลประเมินผลการฝึกทักษะของนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารคิดว่า นักเรียนอายุยังน้อย ขาดประสบการณ์ทางด้านทักษะทางช่าง และการเรียนในระดับนั้นๆ เรียนเพื่อสำรวจเจตคติ ความถนัด ความสนใจของนักเรียนเท่านั้น (วิชัย แหวนเพชร. 2530 : 47) การที่ครูผู้สอนยึดถือเอาทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผล ไม่ถูกต้องนัก จึงให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง การรู้ทฤษฎีกว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ครูที่สอนวิชาช่างนั้น ควรจะทำได้และสอนได้ (ชนะ กลีภรณ์. 2531 : 129) หรือเนื่องมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาอุตสาหกรรมศึกษาเท่าที่ควร มีความเชื่อมั่น

ตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนวิชาช่างนั้น ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอยู่เสมอ ครูที่มีลักษณะมีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงอยู่ในระดับที่ต้องการต่ำ

ด้านบุคลิกภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ คือ มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก มีครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาบางส่วน รู้สึกว่าพวกตนขาดการเอาใจใส่ดูแลจากผู้บริหาร จึงมีสภาพจิตใจที่ไม่มั่นคงในการทำงาน ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ครูผู้สอนควรมีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน มีใจหนักแน่น (หวน นินธพันธ์. 2508 : 59-60) เป็นผู้ที่มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจ หรืออาจไม่มีเวลา เนื่องจากต้องไปช่วยงานด้านบริการของโรงเรียน มีจิตใจหนักแน่นรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน มีความอดทนต่อสู้กับอุปสรรค ทั้งนี้เนื่องมาจาก สภาพการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนักขาดการสนับสนุนจากโรงเรียน หรือทางโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญวิชาเหล่านี้เท่าที่ควร ครูผู้สอนจึงขาดความกระตือรือร้น ทำงานล่าช้าและขาดความอดทน มีอารมณ์ขุ่นและมองคนในแง่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน คงทำให้ครูผู้สอนมีความเครียด ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ครูผู้สอนควรมีอารมณ์ขันบ้าง การแต่งกายได้เหมาะสมในขณะปฏิบัติงาน คงเป็นเพราะการปฏิบัติงานของครูอุตสาหกรรมศึกษานั้น ต้องทำงานควบคุมเครื่องจักรเครื่องมือกล ถ้าแต่งกายที่ไม่ถูกต้องอาจเกิดอันตรายได้ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีบุคลิกดี (Bakamis, 1966 : 31-37) มีไหวพริบในการแก้ปัญหา ทั้งนี้เนื่องมาจากการทำงานของครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ต้องทำงานอยู่กับเครื่องมือเครื่องจักร เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ครูผู้สอนต้องมีไหวพริบแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ฉับพลัน มิฉะนั้น อาจเกิดอันตรายต่อนักเรียนและผู้สอนได้ มีการบำรุงรักษาสภาพและพละงานอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนต้องทำงานหนัก มีความเครียด เพราะอยู่กับเครื่องจักรเครื่องกลตลอดเวลา พุดจาไพบุระและนุชชิตถ้อยชิตคำ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูผู้สอนกับนักเรียนที่เรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย และมักจะเรียนและปฏิบัติร่วมกัน จนเกิดความสนิทสนมเป็นกันเอง บางครั้งอาจใช้คำพูดไม่สุภาพแก่โดยเฉพาะครูผู้สอน ครูผู้สอนที่เอาใจหนักเรียนมากเกินไปเพื่อให้นักเรียนรักใคร่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอุตสาหกรรมศึกษามักไม่ชอบเรียน ถ้าครูผู้สอนตามใจหรือเอาใจจนเกินไป อาจทำให้การเรียนการสอนเสียหายได้ และ

ในทัศนะที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย คือ ครูผู้สอนมักเป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารเห็นว่า การที่ครูผู้สอนปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามกฎหมายของโรงเรียนเป็น ตัวอย่างที่ไม่ดีแก่นักเรียน จึงมีทัศนะอยู่ในระดับน้อย

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ รู้จัก รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษามักจะไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่น มีความเชื่อมั่นตนเองสูงเกินไป คงเกิดความขัดแย้งกับผู้บริหารบ่อย ๆ ผู้บริหารจึงมีทัศนะว่า ครูที่ดีควรจะรู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพหรือกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษามักไม่สนใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินิจ บุญอยู่ (2529 : 142-143) ซึ่งพบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพรหรือวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ถ้าหากครูไม่รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนแล้ว ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เนื่องจาก ความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้บริหารและครูอุตสาหกรรมศึกษา เกิดความขัดแย้งขึ้นบ่อย ๆ มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจาก ในโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้บริหารมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงความคิดเห็น (สุโท เจริญสุข. 2515 : 108-111) มีความยินดีที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ เป็นเพราะว่า ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีความรับผิดชอบในสาขานั้น ๆ การให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างได้ผล (พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์. 2527 : 65-75) ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้งานดำเนินการลุล่วงไปด้วยดี การให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบปัญหา เป็นเพราะ การเรียนการสอนนั้นครูมีใช้ทำหน้าที่แต่เพียงสอนอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนา ปิยะมาตา (2509 : 98) พบว่า ครูไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สอนศิษย์เท่านั้น แต่จะต้องมีคุณลักษณะอื่น ๆ อีก การที่ครูร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยกันแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เป็นเพราะ การที่ครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องจะทำให้การทำงานไม่มีอุปสรรค งานจะดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ทุกประการ การเข้าใจความรู้สึกของนักเรียน และสามารถเข้ากับ

นักเรียนได้ คงเป็นเพราะนักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมศึกษามักจะเป็นนักเรียนที่เรียนค่อนข้างอ่อน และความประพฤติก็น่าอึดอัด ถ้าครูอุตสาหกรรมสามารถที่จะเข้าใจนักเรียน เข้าใจถึงความรู้สึกของนักเรียน ให้ความรักความอบอุ่นแก่นักเรียน (เสนีย์ มีทรัพย์. 2522 : 99-100) จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้เช่นเดียวกัน มีความสามารถในการกระทำตนเป็นผู้มีคุณค่าและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีความคิดว่า นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กำลังอยู่ในวัยรุ่นวัยคะนอง มักจะยึดถือครูเป็นแบบอย่าง (วรศักดิ์ วรสมโม. 2521 : 296-305) หรือคงเนื่องจาก ผู้บริหารมีความเชื่อว่า ครูยังเป็นบุคคลที่ประชาชนหรือชุมชนให้การยอมรับ ยกย่อง นับถือ ครูจึงควรทำตนเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารอาจคิดว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การที่ครูสามารถร่วมมือกับชุมชนได้ ถือว่าเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคม และจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ถ้าครูทุกคนปรับตัวเข้ากันได้ ก็จะทำให้การทำงานดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ปัญหาเรื่องความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาทที่จะหมดไป มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน หรือสถานประกอบการเมื่อส่งนักเรียนเข้าศึกษาตางานและฝึกงาน ทั้งนี้เนื่องจากในการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษานั้น โรงเรียนมักขาดงบประมาณ เครื่องมือเครื่องจักรไม่เพียงพอ และล้าสมัยประสิทธิภาพต่ำ (วัลลภ จันทรตระกูล. 2523 : ก-ข) ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ไปศึกษาตางานหรือออกฝึกงานกับสถานประกอบการ มีความสามารถเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยดี และในทัศนะของผู้บริหารที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือเรียกว่า "หัวโบราณ" ทั้งนี้เนื่องจาก ครูบางคนยังยึดมั่นกับสิ่งเดิม ๆ ล้าหลัง ไม่มีความคิดก้าวหน้า ปกครองยาก สันโดษไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนแปลกหน้า คงเป็นเพราะบุคคลเหล่านี้ปกครองยาก ไม่ก่อให้เกิดความสามัคคี ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านคุณธรรมของครู

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านคุณธรรมของครู คือ มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะ การที่ครูมีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็นธรรมในสังคมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2520 : 367-369) พบว่า ลักษณะของครูที่ดี จากคำถามปลายเปิด ครูที่มีความเที่ยงธรรมเป็นลำดับแรก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละเอียด บุญเกิด (2513 : 77) พบว่า คุณลักษณะของครูในการสอน มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านความยุติธรรม การเป็นคนมีความจริงใจ เนื่องจาก ผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่บริหาร มีการสั่งงานไปตามสายงานบังคับบัญชาต้องทำงานกับบุคคลที่มีความจริงใจ มีความเมตตากรุณา (ณรงค์ เลี้ยงประชา. 2516 : 14) ถ้าได้คนที่มีความจริงใจ จะทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพหรือวิชาอุตสาหกรรมศึกษาล้วนมาก เรียนอ่อน ไม่ค่อยสนใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินิจ บุญยู่ (2529 : 142-143) พบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน จึงมักจะเกิดความขัดแย้งกับครูผู้สอนบ่อยๆ ผู้บริหารคิดว่า ครูผู้สอนให้ความรักความเมตตาต่อศิษย์ (เสนีย์ มีทรัพย์. 2522 : 99-100) จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ การตรงต่อเวลา เนื่องจากครูผู้สอนอาจต้องช่วยงานอื่นของโรงเรียน ทำให้บางครั้งอาจเข้าสอนนักเรียนไม่ทันตามเวลา หรือมีครูผู้สอนบางคน ขาดความรับผิดชอบ ไม่เข้าสอนไม่ตรงตามเวลา หรือปล่อยนักเรียนก่อนเวลาทำให้การเรียนของนักเรียนยิ่งอ่อนลงไปอีก ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญในเรื่องของการตรงเวลาของครูผู้สอนไว้ค่อนข้างสูง มีความเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหา ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนอาจไม่มีเวลาใกล้ชิดกับนักเรียน มี่อนนักเรียนมีปัญหาคครูผู้สอนขาดความเที่ยงธรรมในการตัดสินใจหา ผู้บริหารจึงเห็นว่าครูที่ดีควรมีความเที่ยงธรรม (Litbrel. 1970 : 35-42) มีความยินดีช่วยเหลือนักเรียนทุกคน เมื่อนักเรียนประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัว และด้านการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารคิดว่า ครูผู้สอนนั้น นอกจากสอนในห้องเรียนแล้ว ควรทำหน้าที่อย่างอื่นด้วย (มณฑนา ปิยะมาดา. 2509 : 98) โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับนักเรียน ถ้าครูใกล้ชิดกับนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น เกิดความใกล้ชิดทำให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนง่ายขึ้น ไม่หลงมกมายในอบายมุขทั้งปวง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารคิดว่า ครูผู้สอนถ้าหลงมกมายต่ออบายมุขทั้งปวง เป็นการยุ่งยากต่อการปกครอง และยังมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนของนักเรียนอีกด้วย ให้การยกย่องเชิดชู นักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี ทั้งนี้เป็นเพราะ จะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนคนอื่น ๆ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนที่เรียนอ่อน และประพฤติไม่ดีหันมารับเป็นแบบอย่าง คัดลีนปัญหา ด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่บริหาร การให้

ความเป็นธรรม ความถูกต้องกับทุกฝ่าย ด้วยข้อมูลที่เป็นจริงไม่มีลักษณะเป็นคนเหวба จะทำให้ครูที่มีลักษณะเช่นนี้เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ น่าเคารพน่ายกย่อง การรักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวดขันต่อนักเรียนทุกคน คงเป็นเพราะการปลูกฝังความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ซึ่งนักเรียนจะต้องออกไปอยู่ในสังคมที่ดีในโอกาสต่อไป

เมื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญที่คณะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ผลการวิจัย พบว่าทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนะในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีความต้องการมาก ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนะในด้านคุณธรรมของครูเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารต่างก็เคยศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน เคยทำการสอน และบริหารงาน มีจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ บวรภักดี และคนอื่น ๆ (2520 : 367-369) ได้กล่าวถึงลักษณะครูดี จากคำถามปลายเปิด พบว่าครูที่มีความเกี่ยวข้องกับธรรมเป็นลำดับแรก ครูที่มีลักษณะที่สำคัญด้านคุณธรรมและความประพฤติถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 187-188) ส่วนทัศนะรองลงมา ได้แก่ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่างตามลำดับ สำหรับด้านทักษะทางช่าง ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารให้ความสำคัญอยู่ในระดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่า ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทัศนะในภาพรวม มีความเข้าใจปรัชญาของวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดขึ้นเพื่อสำรวจเจตคติ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน จัดให้เรียนกว้าง ๆ ไม่เน้นทักษะมากนัก เพื่อนักเรียนจะได้สำรวจตนเองในการเลือกเรียนวิชาชีพในโอกาสต่อไป (วิชัย แหวนเพชร. 2530 : 47)

2. เปรียบเทียบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา พบความแตกต่างที่จะนำไปสู่การอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการสอน นักเรียนและผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากครูผู้สอนจะต้องรับผิดชอบในการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ครูผู้สอนจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ครูผู้สอนเป็นผู้ผ่านประสบการณ์มามากกว่านักเรียน พร้อมทั้งมีวุฒิและคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถ มีความคิดสุขุมรอบคอบกว่า

นักเรียน (สุโท เจริญสุข. 2515 : 108-111) ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากทั้งผู้สอนและผู้บริหารต่างก็เป็นผู้ที่ทรงคุณวุฒิ วิทยุฒิ มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีแนวคิดและหลักการในการพัฒนาการเรียนการสอน (เปรี๊ยะ กิจรัตน์. 2532 : 50-52) อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน จึงมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกันในด้านการสอน

สำหรับนักเรียนและผู้บริหารมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการสรรหาบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเหมาะสมกับวุฒิ และสาขาวิชาที่จะมาสอน (ฉนวน อธิระเผ่าพงษ์. 2530 : 141-142) วิชาอุตสาหกรรมศึกษาในโรงเรียนนั้น ๆ จึงเป็นผู้ที่มีทัศนคติคาดหวังไว้มาก ส่วนนักเรียนมีอายุน้อย มีประสบการณ์น้อย ต้องทั้งวิทยุฒิ คุณวุฒิ และแนวความคิด หรือในทัศนะต่าง ๆ จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2.2 ด้านทักษะทางช่าง ในด้านทักษะทางช่างทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ทุกกลุ่มยังเห็นว่า ผู้ที่จะเป็นครูช่างนั้น นอกจากสอนแล้ว ควรจะมีทักษะทางช่างด้วย จึงจะทำให้เด็กนักเรียนเกิดความประทับใจ เกิดความเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน ทำให้เด็กนักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุให้ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านบุคลิกภาพ นักเรียนและผู้สอนมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ครูผู้สอนเป็นผู้อบรมสั่งสอนนักเรียน จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นแม่พิมพ์ (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 187-188) อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน คอยเข้มงวดควบคุมนักเรียนให้อยู่ในกรอบระเบียบของโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2526 : 7) ครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญ ควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่เหมาะสม ส่วนนักเรียน ซึ่งยังอยู่ในวัยเด็ก อาจมีความนึกคิดเหมือนเด็กวัยรุ่นโดยทั่วไป อาจมองว่า บุคลิกภาพไม่ค่อยมีความสำคัญ จึงยังไม่ให้ความสำคัญเท่ากับครูผู้สอน จึงมีทัศนคติที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาด้านบุคลิกภาพในระดับความต้องการที่น้อยกว่าครูผู้สอน

ส่วนนักเรียนกับผู้บริหาร และผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ในภาพรวมแล้ว ไม่จำเพาะเจาะจงว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเฉพาะครูอุตสาหกรรมศึกษา เท่านั้น แต่หมายถึงคุณลักษณะของครูทั่ว ๆ ไป

2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักเรียนและผู้สอนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนนอกจากจะสอนนักเรียนในห้องเรียนแล้ว ยังมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เข้ากับนักเรียนได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน (ณรงค์ เลื่องประชา. 2516 : 14) ครูผู้สอนยังจะต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและชุมชน (น้อมจิตร ชุสุวรรณ. 2522 : 80-87) ส่วนนักเรียนอาจจะมองในแง่ที่ว่า ครูควรจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนในห้องเรียนเท่านั้น คงจะมองเห็นว่า ครูผู้สอนชอบเข้มงวดกวดขันนักเรียน ชอบบังคับให้นักเรียนต้องเรียนต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน จึงมีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์ จึงมีทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูในระดับที่แตกต่างกันในระดับความต้องการที่ต่ำกว่า

ส่วนผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจาก ทั้งผู้สอน และผู้บริหาร ต่างก็มีบุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกัน จึงมีความนึกคิดมีประสบการณ์มีแนวความคิดในฐานะผู้สอนและผู้บริหารในระดับที่ใกล้เคียงกัน จึงมีทัศนคติไม่แตกต่างกันมากนัก

นักเรียนและผู้บริหารมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้บังคับบัญชา มีความรับผิดชอบ บริหารงาน และบังคับบัญชาบุคลากรในโรงเรียนและปกครองนักเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน รู้จักปรับตัวเข้ากับทุกคนได้ ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี (น้อมจิตร ชุสุวรรณ. 2522 : 80-87) ไม่ใช่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแต่เฉพาะนักเรียนเท่านั้น ส่วนนักเรียนอาจมองว่าผู้บริหารมักจะเข้มงวดกวดขัน เรื่องการเรียนการสอน เรื่องระเบียบวินัยของโรงเรียน คอยจับผิดนักเรียน นักเรียนจึงมองว่าครูผู้สอนและผู้บริหารไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์ จึงมีทัศนคติออกมาในระดับต้องการที่น้อยกว่าและแตกต่างกัน

2.5 ด้านคุณธรรมของครู นักเรียนและผู้สอนมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ผู้สอน ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับ

นักเรียนทั้งในห้องเรียนและลงปฏิบัติงานในโรงฝึกงาน จึงมีความใกล้ชิด มีความผูกพัน มีความเมตตา กรุณา เอื้ออาทรต่อศิษย์ มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน (หวน พินสุพันธ์. 2508 : 59-60) เข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก (ณรงค์ เลื่องประชา. 2516 : 14) ครูผู้สอนจึงมีทัศนคติด้านคุณธรรมของครูอยู่ในระดับต้องการที่สูงกว่านักเรียน

ส่วนนักเรียน ซึ่งต้องเรียนและทำงานร่วมกับครูผู้สอนก็จริงแต่ในบางครั้ง ครูต้องเข้มงวดกวดขันในเรื่องการเรียน การปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการของหลักสูตรหรือของโรงเรียน จึงมักมองครูผู้สอนว่าเข้มงวดกวดขัน ไม่มีความเมตตา กรุณา ไม่มีคุณธรรม จึงมีทัศนคติอยู่ในระดับต้องการที่ต่ำกว่าครูผู้สอน

ส่วนผู้สอนกับผู้บริหาร มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้สอนและผู้บริหารต่างก็เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้สอนและผู้บริหารต่างก็มีความรักความเมตตาและความปรารถนาดีต่อนักเรียน (แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย. 2524 : 12-13) ทั้งผู้สอนและผู้บริหารต่างก็มีคุณธรรม (พนัส หันนาคินทร์. 2521 : 187-188) จึงมีทัศนคติออกมาในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วนนักเรียนกับผู้บริหาร มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้น่าจะมีส่วนมาจาก ผู้บริหาร ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ลงไปสัมผัสกับนักเรียนในห้องเรียนหรือในโรงฝึกงานโดยตรง แต่ผู้บริหารซึ่งต้องรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างในโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ผู้บริหารจะให้ความรัก ความเมตตา ให้ความเป็นธรรม มีความเที่ยงธรรม (เจลิยว บริรักษ์ดี และคนอื่น ๆ. 2520 : 367-369) มีความปรารถนาดีต่อศิษย์ จึงอยากได้ครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมของครูอยู่ในระดับความต้องการที่สูงกว่านักเรียน ส่วนนักเรียนอาจมองว่า ไม่ว่าผู้สอนหรือผู้บริหาร มักจะเข้มงวดกวดขันทั้งในเรื่องการเรียนการสอนและเรื่องกฎระเบียบของโรงเรียน จึงมีทัศนคติในระดับต้องการที่น้อยกว่าผู้บริหาร

2.6 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวม เป็นรายคู่ในภาพรวมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

นักเรียนและผู้สอน มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สอนมีทัศนคติอยู่ในระดับที่ต้องการมากกว่านักเรียน ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก ผู้สอนเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน มีความรอบรู้ทั้ง

คุณวุฒิ วัยวุฒิ จึงสามารถแยกแยะมองประเด็นได้ชัดเจนว่า คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในภาพรวมควรจะมีคุณลักษณะเช่นไร จึงมีทัศนคติที่แตกต่างจากนักเรียนในระดับต้องการที่สูงกว่า ผู้สอนและผู้บริหาร มีทัศนคติไม่แตกต่างกันเนื่องจากทั้งผู้สอนและผู้บริหาร ต่างก็เป็นผู้สอนมาก่อน มีคุณวุฒิ วัยวุฒิ และประสบการณ์ต่าง ๆ มีทัศนคติและแนวคิดอยู่ในระดับเดียวกัน จึงมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

นักเรียนและผู้บริหาร มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีทัศนคติอยู่ในระดับความต้องการที่มากกว่านักเรียน ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจาก ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการคัดเลือก สรรหาครูผู้สอนที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมแต่ละสาขาวิชาเข้ามาสอนในโรงเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนในโรงเรียน มีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงสามารถมองแยกแยะประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เหมาะสมของครูอุตสาหกรรมศึกษาได้ดีกว่านักเรียน ส่วนนักเรียนจะใกล้ชิดกับครูผู้สอน อาจมองเฉพาะครูผู้สอนที่ใกล้ชิดตนเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จึงมีทัศนคติในลักษณะที่แตกต่างกับผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ในด้านการผลิตครูอุตสาหกรรมศึกษา สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตครูอุตสาหกรรมศึกษา ควรจะมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครู เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเพิ่มวิชาที่เน้น เรื่องคุณธรรมของครู ความรับผิดชอบต่อการเรียนต่อการสอน การดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือ และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

2. การผลิตครูอุตสาหกรรมศึกษา ในเรื่องกลุ่มวิชาชีพครู ควรจะเน้นวิธีสอน กระบวนการเรียนการสอนทางด้านอุตสาหกรรมศึกษา ตลอดจนวิธีการถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ ครูอุตสาหกรรมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. โรงเรียนควรเอาใจใส่เรื่อง การรักษาระเบียบวินัย ความประณีตของครู อุตสาหกรรมศึกษา

4. ควรส่งเสริมให้ครูอุตสาหกรรมศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับนักเรียน เพื่อร่วมงาน และผู้บริหาร
5. ควรจะมีการจัดประชุมสัมมนาระหว่างผู้ผลิตครู และผู้ใช้ครูอุตสาหกรรมศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงคุณลักษณะที่แท้จริงของครูอุตสาหกรรมศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
6. ควรจะมีการเปิดสัมมนาทางวิชาการด้านอุตสาหกรรมศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนได้เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ
7. ควรจะสนับสนุนให้ครูอุตสาหกรรมศึกษา ได้มีโอกาสประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อส่งนักเรียนไปศึกษาดูงานบ้าง
8. โรงเรียนควรจะเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถทางช่างมาถ่ายทอดความรู้ให้กับครูผู้สอนและนักเรียนบ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาที่สอนในระดับการศึกษาในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับเทคนิคศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การปฏิรูปการศึกษา, คณะกรรมการ. "ครูและบุคลากรทางการศึกษา," ใน การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : อณุปริชิต์การพิมพ์, 2521.
- เกียรติศักดิ์ ยงกำลัง. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู ในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดชุมพร. ปรินญาณินท์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2527. อัดสำเนา.
- โกสินทร์ รังสยาพันธ์. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- ไกรนุช ศิริพล. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนิยมวิทยา (แผนกการพิมพ์), 2531.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สารสนเทศสำคัญ. กรุงเทพฯ : กองการสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532.
- คุรุสภา. "เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู", ข่าวคุรุสภา. 15(1) : 14 - 20 มิถุนายน 2533.
- จำนงค์ อาศิริวัจน์. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง ที่มีจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9. ปรินญาณินท์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530. อัดสำเนา.
- ฉลวย อีระเผ่นพงษ์. ปรัชญาและหลักการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร, 2530.
- เฉลียว ขุนภักดี และคนอื่น ๆ. "รายงานผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะครูที่ดี 2520," ใน เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 187 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520.
- เชาว์ เจริญลาภ. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรมตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิค ในเขตการศึกษา 2. ปรินญาณินท์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.

- ชวลิต รวยอาจีน. พฤติกรรมการสอนของครูในโครงการและนอกโครงการทดลองของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านทักษะในวิชาชีพ. ปรินทิพินธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ณรงค์ เลื่องประชา. การสอนและการศึกษาอุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- ทองคำ หงส์พันธ์. "วิกฤตศรัทธาวิชาชีพครูกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพ," ใน ผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถาบันการผลิตครู ครั้งที่ 11 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ สหวิทยาลัยล้านนา. เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่ สหวิทยาลัยล้านนา, 2531.
- อนุ แสงศักดิ์. "หลักการอันหนึ่งในการจัดการอาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา. 6 : 18-24 กันยายน-ตุลาคม 2505.
- นพคุณ เคนพรหม. ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู. ปรินทิพินธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- น้อมจิต รุสวรรณ. คุณธรรมนิยมของครูสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- นิเชต สุนทรพิทักษ์. "คุณภาพของการผลิตครู," พิมพ์แฉกร. 1(1) : 21 - 23; มิถุนายน 2534.
- บุญช่วย จินดาประพันธ์. ปัญหาและความต้องการในด้านการเรียนการสอน วิชาอุตสาหกรรมศิลป์ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง ของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารในวิทยาลัยครู. ปรินทิพินธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- บุญสนอง ไกรเนต. การเปรียบเทียบบุคลากรด้านความต้องการระหว่างผู้ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล. ปรินทิพินธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. บทความทางวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.

- พณู ชันชะวณะ. การสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2531.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- พนัส หันนาคินทร์. การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521.
- พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์. ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ระดับปริญญาที่พึงประสงค์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อุดลำนเนา.
- พัฒนศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. ศูนย์. "แนวทางการปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย," ใน โครงการปฏิรูปการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2524.
- ไพศาล วีระไทย. ศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์สอนวิชาไฟฟ้า ตามความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ของสถานศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่เปิดสอนแผนกวิชาไฟฟ้าในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2525. อุดลำนเนา.
- มณฑนา ปิยะมาดา. การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2509. อุดลำนเนา.
- ชงยศ แยมพวง. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูวิทยาศาสตร์ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อุดลำนเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด, 2531.
- ละเอียต บุญเกิด. คุณลักษณะของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อุดลำนเนา.
- เลขาธิการครู, สำนักงาน. คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณและวินัย ตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ.2526. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- วรศักดิ์ วรธัมโม, พระ. ครูกับศีลธรรม. กรุงเทพฯ :ธรรมบูชา, 2521.
- วัลลภ จันทรตระกูล. การศึกษาปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาอาชีพศึกษาของรัฐบาล. ปริญญานิพนธ์ ค.อ.ม. บทบุรี : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523. อุดลำนเนา.

วิชัย แหวนเพชร. เทคนิคและวิธีสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะอุตสาหกรรมศึกษา
วิทยาลัยครุพรรณนคร, 2530.

วิเศษ บุญอยู่. การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในจังหวัดยะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

วิรัตน์ อัครานวัตร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กับหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง พุทธศักราช 2524 ของกรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2524. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

สมจินต์ มนุษย์ศิลป์. "อาจารย์สมจินต์ มนุษย์ศิลป์ กับงานศิลปปฏิบัติ," ข่าวครูสภา, 15:
21-25; มิถุนายน 2533.

สามัญศึกษา, กรม. สถิติการศึกษาฉบับย่อ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา,
2533.

สุโท เจริญสุข. เทคนิคของความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แม่บ้านการเรือน, 2515.

สวลีน เงินดำ และคณะ. "ปัจจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ต้องการ
ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย," ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ
เรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ฉบับที่ 5, 12-16
ตุลาคม 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2530.

เสนีย์ มีทรัพย์. การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณธรรมนิยมของครูประถมศึกษากับนักศึกษา
ฝึกหัดครูปัสตัย ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

หวน นิธินันท์. หัตถศึกษาแขนงต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบริการ, 2508.

- Bakamis, William A. Improving Instruction to Industrial Arts. Milwaukee : The Bruce Publishing Company, 1966.
- Baird, Ronald J. Contemporary Industrial Teaching. Illinois : The Good Heart Willcox Co., Inc., 1972.
- Belen, H.F. Essentials of Teaching Industrial and Related Subject. Manila Philipines : Colcol Publishing Co., 1962.
- Best, John W. Research in Education. 3rd.ed. NewJersey : Prentice-Hall, Inc., 1978.
- Branhum Mack Carison. "Role Expectation of Elementary Teacher as Percieved by Principle and Teachers in Low-Income Schools," in Disseration Abstract. 35(11) : 6960-A: May, 1970.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychology Testing. 4th ed. New York : Harper, 1984.
- Henjum, Arnold. "A Study of Significance of Student Teacher Personality Characteristic," Journal of Teacher Education. 2 : 143-147: Summer, 1969.
- Karch, Robert R. and Extrabrook, E.C. 250 Teaching Techniques. Milwaukee : Bruce Publishing Co., 1956.
- Littrell, Joseph J. Guide to Industrial Teaching. Peoria Illinois: Chas. A. Benitt Co., Inc., 1970.
- Manaois, G.M. Trade and Industrial Arts Teaching. Philippines: Graphic Arts Inc., 1977.
- Peik W.E. and Associates. "Qualities of a Good Teacher," in School and Cociety. 68 : 37-38, July 1949.
- Ryans, David G. Charecteristics of Teachers. Manasha : George Banta Company, 1970.
- Voge, John Edwin. "A Study of the Teaching Competencies of Selected Group of Teaching Education Graduates from the A Associated Colleges of Central Dansas," in Disseration Abstacts. December : 2781-A, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

หนังสือรับรองนิสิตหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ต่อแบบสอบถาม
กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ พบ 1012/114

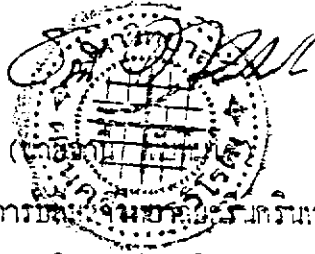
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

หนังสือรับรอง

ขอรับรองว่า นายเสนีย์ สังข์ทอง เป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาเพื่อทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในทัศนะของนักเรียน ครูสอน
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" จริง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. 2535

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ พ 1012/ 111

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

๒๖ มกราคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ขอรับรองว่า นายเสนีย์ สังข์ทอง เป็นนิสิต
ปริญญาโท สาขาวิชาออกสถานกรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูออกสถานกรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน "รุ่นย้อน
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" ทั้งนี้ อยู่ในความควบคุมของ ผศ. ดร. วิชัย
แหวนเพชร และ ผศ. อลวย ชีระเขมาทอง

ถึงขั้นติดต่อขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนใน
กรมสามัญศึกษา จำนวน 28 แห่งตามรายชื่อที่แนบ เพื่อตอบแบบสอบถามและนำมาเป็นข้อมูลในการ
ทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะปฏิบัติให้แก่ลิตนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี พัทฒโค)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปลัดบริหารการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นักศึกษาศึกษา วิทยาเขตบางเขน

โทร. 521-1429

คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
วิทยาลัยครุพระนคร ถนนแจ้งวัฒนะ
บางเขน กรุงเทพฯ 10220

22 มกราคม 2534

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือท่านผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ที่เคารพ

ด้วยกระผม นายเสนีย์ สังข์ทอง เป็นอาจารย์ประจำอยู่คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครุพระนคร ขณะนี้กำลังศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของท่าน ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบในการเสนอแนะเพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูอุตสาหกรรมศึกษาได้ตรงกับทัศนะของผู้ใช้ครูอุตสาหกรรมศึกษาให้ตรงกับทัศนะของผู้ใช้ครูอุตสาหกรรมศึกษาในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสนีย์ สังข์ทอง)

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2534

-
1. โรงเรียนไชนินิมลวิทยาคม	2. โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม
3. โรงเรียนปากน้ำพิทยาคม	4. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
5. โรงเรียนวัดลาดปลาเค้าพิทยาคม	6. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
7. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	8. โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)
9. โรงเรียนวัดรางบัว	10. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
11. โรงเรียนวัดอินทาราม	12. โรงเรียนวัดน้อยใน
13. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	14. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม
15. โรงเรียนมหารพาราม	16. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
17. โรงเรียนฤทธิรงค์รอน	18. โรงเรียนสารวิทยา
19. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	20. โรงเรียนบางกะปิ
21. โรงเรียนศรีวิภา	22. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
23. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	24. โรงเรียนโยธินบูรณะ
25. โรงเรียนวัดราชโอรส	26. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ
27. โรงเรียนสิงหราชวิทยาคม	28. โรงเรียนหอวัง

แบบสอบถามการวิจัย
แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา
ตามทัศนะของนักเรียน ผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบทัศนะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา ที่เปิดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ขอความกรุณาท่านได้ตอบตรงตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโอกาสต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

3. ในแบบสอบถามฉบับนี้มีความหมายของคำ ดังนี้

ครูอุตสาหกรรมศึกษา หมายถึง ผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และ/หรือ กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษาหรือช่างในบ้าน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือ หัวหน้าหมวด กลุ่มวิชาการงานประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา/ช่างในบ้าน

ผู้สอน หมายถึง ผู้สอนวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และ/หรือกลุ่มวิชาการงานและอาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา/ช่างในบ้าน

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เลือกกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และ/หรือกลุ่ม
วิชาการงานและอาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษา/ช่างในบ้าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ถูกต้องตรงกับสถานภาพของท่าน

1. สถานภาพของผู้ตอบ ☐ กลุ่มผู้บริหาร ☐ กลุ่มผู้สอน ☐ กลุ่มนักเรียน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. อายุ ☐ 10-20 ปี ☐ 21-40 ปี ☐ 41-60 ปี
4. ประสบการณ์การทำงาน (เฉพาะกลุ่มผู้บริหารและผู้สอน)
☐ 10 ปีลงมา ☐ 11-25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา

คำชี้แจงการตอบ

โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงช่องเดียวเท่านั้น ในแต่ละข้อ
แบบสอบถามนี้ได้ให้น้ำหนักหรือคะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

- ระดับคะแนน 5 คือ ต้องการมากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 คือ ต้องการมาก
- ระดับคะแนน 3 คือ ต้องการปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 คือ ต้องการน้อย
- ระดับคะแนน 1 คือ ต้องการน้อยมาก

ตัวอย่าง

ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
		5	4	3	2	1
0	มีทักษะในการสอนวิชาช่างและสอนได้หลายสาขาวิชา	✓				

จากตัวอย่างนี้ เมื่อมีการเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องหมายเลข 5 แสดงว่า ท่านต้องการมากที่สุด

โปรดกรณาคอบททุกข้อ

ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
		5	4	3	2	1
	ก. <u>คุณลักษณะด้านการสอน</u>					
1	มีความสามารถในการจัดลำดับเนื้อหาการสอน					
2	มีความสามารถในการทำแผนการสอนและโครงการสอน					
3	มีความสามารถในการเตรียมการสอน					
4	มีความสามารถในการเลือกวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม					
5	มีความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับการสอนแต่ละครั้ง					
6	มีความสามารถสอนสอนได้ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด					

ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7	มีความรับผิดชอบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน.....					
8	มีความสามารถในการสอนวิชาอุตสาหกรรมศึกษาได้ทุกสาขาวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ.....					
9	มีความสามารถในการผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนในสาขาวิชาที่ตนเองสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม.....					
10	มีความสามารถในการเก็บ บำรุงรักษา และซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์การสอน.....					
11	มีความสามารถในการวัดผลและประเมินผลทั้งก่อนการสอนและหลังการสอน.....					
12	การวัดผลมุ่งเน้นด้านทักษะเพียงด้านเดียว.....					
13	มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสอน.....					
14	มีความสามารถในการนิเทศการสอน.....					
15	รู้จักปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ.....					
16	เข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนอยู่เสมอ.....					
17	มีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อสาธิตเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ					

ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
		5	4	3	2	1
	ข. <u>คุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง</u>					
1	มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานช่าง.....					
2	มีความรู้ประเภทวิชาอุตสาหกรรมศึกษาหลายวิชา.....					
3	มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาชีพประเภทวิชา อุตสาหกรรมศึกษาได้หลายสาขาวิชา					
4	มีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมรับเทคโนโลยีต่าง ๆ					
5	มีทักษะในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ.....					
6	มีความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้สอน.....					
7	มีความสามารถในการจัดการและบริหารโรงฝึกงาน.....					
8	มีความรับผิดชอบในการควบคุมเครื่องมือเครื่องจักร ให้คงอยู่และใช้งานได้อยู่เสมอ.....					
9	สามารถใช้วัสดุฝึกได้อย่างประหยัดและได้รับผลการ ศึกษาที่สมบูรณ์.....					
10	ยึดถือทักษะของตนเองเป็นหลักในการวัดผลประเมินผล การฝึกทักษะของนักเรียน.....					
11	มีความสามารถฝึกทักษะทางช่างแก่นักเรียนได้ตรงตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....					
12	รู้ทฤษฎีช่างกว้าง ๆ และปฏิบัติงานทางช่างได้บ้าง เนียงเล็กน้อย.....					

ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
13	มีความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ					
	<u>ค. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ</u>					
1	มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์.....					
2	มีการบำรุงรักษาสุขภาพและน่านามัยอยู่เสมอ.....					
3	แต่งกายได้เหมาะสมในเวลาปฏิบัติการสอน.....					
4	มีความอดทนต่อสู้กับอุปสรรคที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนจนบรรลุเป้าหมาย.....					
5	มีความคล่องแคล่วว่องไวในการทำงาน.....					
6	มีสภาพจิตใจที่มั่นคงในการทำงาน.....					
7	เอาใจนักเรียนจนนักเรียนรักใคร่.....					
8	พูดจาไพเราะและพูดชัดถ้อยชัดคำ.....					
9	เป็นคนไม่ชอบกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม.....					
10	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาให้กับงานที่รับผิดชอบ และปัญหาของโรงเรียน.....					
11	มีจิตใจหนักแน่นและรู้จักควบคุมอารมณ์.....					
12	มีอารมณ์ขันบ้างและมองคนในแง่ดีเสมอ.....					
13	เป็นผู้มีภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งาน.....					

ที่	คุณลักษณะของครูตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
		5	4	3	2	1
	ง. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์					
1	มีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของ ผู้บังคับบัญชา.....					
2	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่กระด้างกระเดื่องต่อ ผู้บังคับบัญชา.....					
3	มีความยินดี ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ด้วยความเต็มใจ.....					
4	มีความสามารถปรับตัวเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้.....					
5	มีความสันโดษ ไม่ชอบคบค้าสมาคมกับบุคคลแปลกหน้า.....					
6	รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้.....					
7	มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล.....					
8	เข้าใจความรู้สึกของนักเรียนสามารถเข้ากับนักเรียนได้.....					
9	มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ หรือ เรียกว่า หัวโบราณ.....					
10	รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น.....					
11	รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักเรียนทั้งในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน.....					
12	ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองเมื่อนักเรียนประสบปัญหา.....					
13	มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....					

ข้อ- ที่	คุณลักษณะของครูอุตสาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
14	มีความสามารถในการกระทำตนเป็นผู้มีคุณค่าและ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน.....					
15	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น.....					
16	มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานของ รัฐ เอกชน หรือสถานประกอบการ เพื่อส่งนักเรียน เข้าศึกษาตุดานและฝึกงาน.....					
<u>จ. คุณลักษณะด้านคุณธรรมของครู</u>						
1	มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์.....					
2	มีความยินดี ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเมื่อนักเรียน ประสบปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียนอย่าง เสมอหน้ากัน.....					
3	ให้การยกย่องเชิดชูนักเรียนที่เรียนเก่งและประพฤติดี.....					
4	มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น.....					
5	ไม่หลงมกมายในอภายมุขทั้งปวง.....					
6	ตรงต่อเวลา.....					
7	มีความเที่ยงตรงในการแก้ปัญหา.....					
8	เป็นคนมีความจริงใจ.....					
9	รักษาระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดกวาดขันต่อนักเรียนทุกคน.....					
10	ตัดสินใจด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง.....					

ที่	คุณลักษณะของครูตลาหกรรมศึกษา	ระดับความต้องการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
11	มีความยุติธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ และสร้างความเป็น ธรรมในสังคม.....					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น

ท่านคิดว่าครูตลาหกรรมศึกษาควรมีลักษณะเพิ่มเติมอะไรบ้าง นอกจากในแบบสอบถามข้างต้น ขอให้ท่านกรณาสเสนอแนะเพิ่มเติมด้วย

1. คุณลักษณะด้านการสอน
-
-
-
-
2. คุณลักษณะด้านทักษะทางช่าง
-
-
-
-
3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
-
-
-

4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์.....

5. คุณลักษณะด้านคุณธรรมของครู.....

----- ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม -----

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายเสนีย์	ชื่อสกุล	ลั้งทอง
เกิดวันที่		21	เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2486
สถานที่เกิด		ตำบลท่าบอง	อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน		4/1074 หมู่บ้านสหกรณ์การเคหะสถาน 4 ถนนสุขาภิบาล 2	เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โทร. 3744286
เริ่มรับราชการ		17 พฤษภาคม 2512	ที่วิทยาลัยครู พระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
สถานที่ทำงานปัจจุบัน		สถาบันราชภัฏ พระนคร (วิทยาลัยครู พระนคร)	ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
ประวัติการศึกษา		- พ.ศ. 2507 ปวช. (ช่างยนต์)	จากโรงเรียนการช่าง สงขลา อ.เมือง จ.สงขลา
		- พ.ศ. 2509 ปวส. (ช่างยนต์)	จากวิทยาลัยเทคนิค ภาควัสดุ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้) อ.เมือง จ.สงขลา
		- พ.ศ. 2510 ปม. (เทคนิค)	จากวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพฯ
		- พ.ศ. 2517 กศ.บ. (ประวัติศาสตร์)	จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน กรุงเทพฯ
		- พ.ศ. 2536 กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)	จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน กรุงเทพฯ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน
ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เสนีย์ สังข์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

พฤษภาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาจัดลำดับ และเปรียบเทียบทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านทักษะทางช่าง ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน จำนวน 543 คน ผู้สอน จำนวน 154 คน และผู้บริหาร จำนวน 48 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 745 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ทักษะของนักเรียน ผู้สอนและผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา สถิติที่ใช้ F-test แบบ One-way ANOVA และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี S Method ของ Sheffe ประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับมาก
2. เมื่อจัดลำดับความสำคัญทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษา ในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้ ทักษะด้านคุณธรรมของครูเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความสำคัญรองลงมาได้แก่ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางช่างตามลำดับ
3. หากเปรียบเทียบทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารในแต่ละด้าน พบว่า
ด้านการสอน นักเรียนกับผู้สอนและนักเรียนกับผู้บริหารมีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้สอนกับผู้บริหารมีทักษะไม่แตกต่างกัน
ด้านทักษะทางช่าง ทั้งนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทักษะไม่แตกต่างกัน
ด้านบุคลิกภาพ นักเรียนกับผู้สอน มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน นักเรียนกับผู้บริหาร และผู้สอนกับผู้บริหารมีทักษะไม่แตกต่างกัน
ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้สอนกับผู้บริหาร มีทักษะไม่แตกต่างกัน
ด้านคุณธรรมของครู นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับผู้บริหาร มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้สอนกับผู้บริหารมีทักษะไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบทักษะของนักเรียน ผู้สอน และผู้บริหาร มีทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรมศึกษาในภาพรวม ทุกด้าน พบว่า นักเรียนกับผู้สอน และนักเรียน
กับผู้บริหารมีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้สอนกับผู้บริหารมีทักษะ
ไม่แตกต่างกัน

FAVOURABLE CHARACTERISTICS OF INDUSTRIAL EDUCATION TEACHERS AS
PERCIEVED BY HIGH-SCHOOL STUDENTS, TEACHERS AND ADMINISTRATORS
IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
SENEE SUNGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the master
of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University
May 1993

The purposes of this research are to study and to put in order the favourable characteristics of high-school industrial education teachers in Bangkok metropolis as perceived by high-school students, teachers and administrators. The perceived characteristics are in five main areas : the methods of teaching, technical skill, personality, human relationship and the teachers' ethics.

The sample groups of research included 543 high-school students, 154 high-school teachers, and 48 administrators. The data were obtained from the questionnaires. For statistical analysis, the investigator used the One-way ANOVA F-test, and paired the differences by using Sheffe's S method.

The findings of this research are as follows :

1. High-school students, teachers and administrators have favourable attitudes towards all areas.

2. These favourable characteristics can be ordered as teachers' ethics, methods of teaching, personality, human relationship, and technical skill respectively.

3. Comparing the attitudes of the high-school students, teachers, and administrators in each area, it is found that :

In the method of teaching : Comparing between the students and the teachers and between the teachers and the administrators, both groups have significantly different attitudes at 0.01 level, but no significant different between the teachers and the administrators.

In personality : The students and the teachers have significantly different attitudes at 0.01 level, but no significant different between the students and the administrators and between the teachers and the administrators.

In human relationship : The two groups, between the students

and the teachers and between the students and the administrators, have significantly different attitudes at 0.01 level, but no significantly different between the teachers and the administrators.

In the teachers' ethics : Comparing between the students and The teachers and between the students and the administrators, these groups have significantly different attitudes at 0.01 level, but no significantly different between the teachers and the administrators.

In technical skill : The student, the teachers and the administrators have no significantly different attitudes.

If comparing the attitudes of the students, the teachers and the administrators towards the favorable characteristics of high-school industrial education teachers in all areas, it is found that the two groups, between the students and the teachers and between the students and the administrators, have significantly different attitudes at 0.01 level, but no significant difference between the teachers and administrators.